

WORLD
ANTI-DOPING
AGENCY

play true

MAAILMA
DOPINGUVASTANE
KOODEKS
2021

Maaailma dopinguvastane *koodeks*

Maaailma dopinguvastane *koodeks* võeti esimest korda vastu 2003. aastal, see jõustus 2004. aastal. Hiljem on seda muudetud neli korda. Esimesed muudatused jõustusid 1. jaanuaril 2009, teised 1. jaanuaril 2015, kolmandad 1. aprillil 2018 (*koodeksi* täitmisega seotud muudatused) ja neljandad 1. juunil 2019 (teatud endogeensetest ainetest kui *atüüpilistest leidudest* teatamine). Maaailma dopinguvastase *koodeksi* 2021. aasta muudetud redaktsioon jõustub 1. jaanuaril 2021.

Avaldaja:

Maaailma Dopinguvastane Agentuur
Stock Exchange Tower
800 Place Victoria (Suite 1700)
PO Box 120
Montréal, Quebec
Kanada H4Z 1B7

Veebileht: www.wada-ama.org

Tel: +1 514 904 9232
Faks: +1 514 904 8650
E-post: code@wada-ama.org

Sisukord

Lk

ARTIKKEL 1. DOPINGU MÕISTE	13
ARTIKKEL 2. DOPINGUVASTASTE REEGLITE RIKKUMISED	13
2.1 Keelatud aine või selle metaboliitide või markerite sisaldumine sportlase proovis.....	13
2.2 Sportlasepoolne keelatud aine või keelatud meetodi kasutamine või kasutamise katse	14
2.3 Sportlasepoolne proovi võtmisest kõrvalehoidmine, sellest keeldumine või selles mitteosalemine	14
2.4 Sportlasepoolsed asukohateabega seotud rikkumised	14
2.5 Sportlase- või muu isiku poolne dopingukontrolli mis tahes osaga manipuleerimine või manipuleerimise katse	14
2.6 Sportlase- või sportlase tugiisiku poolne keelatud aine või keelatud meetodi valdamine	14
2.7 Mis tahes keelatud aine või keelatud meetodi sportlase- või muu isiku poolne edasiandmine või edasiandmise katse	15
2.8 Sportlase või muu isiku poolt, mis tahes sportlasele võistlussiseselt mis tahes keelatud aine manustamine või manustamise katse või tema suhtes keelatud meetodi kasutamine või kasutamise katse, või sportlasele võistlusväliselt mis tahes keelatud aine manustamine või manustamise katse või tema suhtes keelatud meetodi kasutamine või kasutamise katse sportlase või muu isiku poolt, mis on keelatud võistlusväliselt. 15	
2.9 Sportlase- või muu isiku poolne osavõtt või osavõtu katse.....	15
2.10 Sportlase või muu isiku keelatud seotus	15
2.11 Sportlase või muu isiku tegevus eesmärgiga hoida ära ametiasutuste poole pöördumine või maksta selle eest kätte	16
ARTIKKEL 3. DOPINGU TÕENDAMINE	16
3.1 Tõendamiskohustus ja tõendatuse tase	16
3.2 Faktide ja asjaolude tuvastamise meetodid	16
ARTIKKEL 4. KEELATUD AINETE JA KEELATUD MEETODITE NIMEKIRI	18
4.1 Keelatud ainete ja keelatud meetodite nimekirja avaldamine ja muutmine	18
4.2 Keelatud ainete ja keelatud meetodite nimekirjas sisalduvad keelatud ained ja keelatud meetodid	18
4.3 Ainete ja meetodite keelatud ainete ja keelatud meetodite nimekirja lisamise tingimused	19
4.4 Raviotstarbelise kasutamise erandid	20
4.5 Seireprogramm	22
ARTIKKEL 5. TESTIMINE JA UURIMINE.....	22
5.1 Testimise ja uurimise eesmärk	22
5.2 Testimisõigus.....	22
5.3 Testimine üritustel	23
5.4 Testimisnõuded	24
5.5 Sportlase asukohateave	24
5.6 Sportlaskarjääri lõpetanud sportlaste tagasipöördumine võistlustele	24
5.7 Uurimine ja teabe kogumine.....	25
ARTIKKEL 6. PROOVIDE ANALÜÜS	25
6.1 Akrediteeritud, heakskiidetud ja muude laborite kasutamine	25
6.2 Proovide ja andmete analüüsimise eesmärk.....	25
6.3 Proovide ja andmete kasutamine teadusuuringuks	25
6.4 Proovide analüüsimise ja tulemustest teavitamise nõuded	26

6.5	Proovide täiendav analüüs enne tulemuste haldamist või selle ajal	26
6.6	Proovi täiendav analüüs pärast seda, kui on teatatud, et proov on negatiivne või selle tulemusena ei ole muul alusel esitatud dopinguvastase reegli rikkumise süüdistust	26
6.7	A- või B-proovi jagamine	26
6.8	WADA õigus võtta proovid ja andmed enda valdusse	26
ARTIKKEL 7. TULEMUSTE HALDAMINE: SELLE KOHUSTUS, ASJA ESIALGNE LÄBIVAATUS, TEAVITAMINE JA ESIALGNE VÕISTLUSKEELD.....		27
7.1	Tulemuste haldamise kohustus.....	27
7.2	Dopinguvastase reegli võimalike rikkumistega seotud asjade läbivaatus ja neist teavitamine	28
7.3	Dopinguvastaste reeglite varasemate rikkumiste tuvastamine	28
7.4	Esialgsete võistluskeeldude kohta kehtivad põhimõtted	28
7.5	Tulemuste haldamisega seotud otsused	30
7.6	Tulemuste haldamisega seotud otsustest teatamine.....	30
7.7	Sportlaskarjääri lõpetamine	30
ARTIKKEL 8. TULEMUSTE HALDAMINE: ÕIGUS ASJA ÕIGLASELE ARUTAMISELE JA ASJAS TEHTUD OTSUSEST TEAVITAMINE		30
8.1	Asja õiglane arutamine	30
8.2	Asja arutamine üritustel	31
8.3	Asja arutamisest loobumine	31
8.4	Otsustest teavitamine	31
8.5	Asja ühekordne arutamine spordiarbitraažikohtus.....	31
ARTIKKEL 9. INDIVIDUAALSETE TULEMUSTE AUTOMAATNE TÜHISTAMINE		31
ARTIKKEL 10. INDIVIDUAALSPORTLASTE KARISTUSED.....		32
10.1	Tulemuste tühistamine üritusel, mille käigus dopinguvastast reeglit rikutakse	32
10.2	Võistluskeeld keelatud aine sisaldumise eest proovis või keelatud aine või keelatud meetodi kasutamise, kasutamise katse või valdamise eest.....	32
10.3	Võistluskeeld muude dopinguvastaste reeglite rikkumiste eest	33
10.4	Raskendavad asjaolud, mille korral võib võistluskeelu kestust pikendada.....	34
10.5	Võistluskeelu kohaldamata jätmise juhul, kui rikkumises puudub süü või hooletus.....	34
10.6	Võistluskeelu lühendamine olulise süü või hooletuse puudumise tõttu	34
10.7	Võistluskeelu või muude tagajärgede kohaldamata jätmise, lühendamise või peatamine süüga mitteseotud põhjustel	35
10.8	Tulemuste haldamise käigus sõlmitavad kokkulepped	37
10.9	Korduvad rikkumised.....	38
10.10	Tulemuste tühistamine võistlustel pärast proovide võtmist või dopinguvastase reegli rikkumist	39
10.11	Äravõetud auhinnaraha	39
10.12	Rahalised tagajärjed.....	39
10.13	Võistluskeelu jõustumine	40
10.14	Staatus võistluskeelu või esialgse võistluskeelu ajal.....	41
10.15	Karistuse automaatne avalikustamine.....	42
ARTIKKEL 11. TAGAJÄRJED VÕISTKONDADELE		42
11.1	Testimine võistkondlikel spordialadel	42
11.2	Tagajärjed võistkondlike spordialade korral	42
11.3	Ürituse juhtorgan või rahvusvaheline alaliit võib kehtestada võistkondlike spordialade jaoks rangemad tagajärjed.....	42
ARTIKKEL 12. ALLAKIRJUTAJATE KARISTUSED MUUDELE SPORDIÜHENDUSTELE		42

ARTIKKEL 13. TULEMUSTE HALDAMINE: APELLATSIOONKAEBUSED	43
13.1 Otsused, mille peale võib esitada apellatsioonkaebuse.....	43
13.2 Apellatsioonkaebused otsuste peale, mis seostuvad dopinguvastaste reeglite rikkumise, <i>tagajärgede</i> , <i>esialgse võistluskeelu</i> , otsuste rakendamise ja pädevusega	43
13.3 Dopinguvastase organisatsiooni suutmatust teha otsus õigeks ajaks	45
13.4 Raviotstarbelise kasutamise eranditega seotud apellatsioonkaebused.....	46
13.5 Apellatsioonotsustest teatamine	46
13.6 Apellatsioonkaebused koodeksi artikli 24.1 alusel tehtud otsustele	46
13.7 Apellatsioonkaebused labori akrediteeringu peatamise või tühistamise otsuste peale.....	46
ARTIKKEL 14. KONFIDENTSIAALSUS JA ARUANDLUS.....	46
14.1 Teave <i>halbade analüütiliste leidude</i> , <i>atüüpiliste leidude</i> ja dopinguvastase reegli muude väidetavate rikkumiste kohta	46
14.2 Dopinguvastase reegli rikkumise või <i>esialgse võistluskeelu</i> või <i>võistluskeelu</i> rikkumise kohta tehtud otsuse teade ja toimiku väljanõudmine	47
14.3 Avalikustamine	47
14.4 Statistiline aruandlus	48
14.5 Dopingukontrolli andmebaas ja koodeksi täitmise seire.....	48
14.6 Andmekaitse	49
ARTIKKEL 15. OTSUSTE RAKENDAMINE	49
15.1 Allakirjutajast dopinguvastaste organisatsioonide otsuste automaatne siduvus	49
15.2 Dopinguvastaste organisatsioonide muude otsuste rakendamine	50
15.3 Allakirjutajaks mitteoleva organisatsiooni otsuste rakendamine	50
ARTIKKEL 16. SPORDIVÕISTLUSEL OSALEVATE LOOMADE DOPINGUKONTROLL	50
16.1 Iga spordiala korral, mille <i>võistlusel</i> kasutatakse loomi, kehtestab vastav rahvusvaheline alaliit dopinguvastased reeglid spordialaga seotud loomade kohta ja rakendab neid. Nende dopinguvastaste reeglitega sätestatakse <i>keelatud ainete</i> nimekirja, nõuetekohane <i>testimiskord</i> ja <i>proove</i> analüüsima volitatud laborite loetelu.....	50
16.2 Spordialal kasutatavate loomadega seotud dopinguvastaste reeglite rikkumise tuvastamise, <i>tulemuste haldamise</i> , asja õiglase arutamise, <i>tagajärgede</i> ja apellatsioonkaebuste kohta kehtestab vastava spordiala rahvusvaheline alaliit reeglid, mis on üldjoontes kooskõlas koodeksi artiklitega 1, 2, 3, 9, 10, 11, 13 ja 17, ning rakendab neid.....	50
ARTIKKEL 17. AEGUMINE	50
ARTIKKEL 18. KOOLITUSTEgevus	52
18.1 Põhimõtted.....	52
18.2 Allakirjutajate koolitusprogramm ja -kava	52
ARTIKKEL 19. TEADUSTÖÖ	54
19.1 Dopinguvastase teadustöö eesmärgid	54
19.2 Teadustöö liigid	54
19.3 Teadustöö kooskõlastamine ja tulemuste jagamine.....	54
19.4 Teadustöö tavad.....	54
19.5 Teadustöö, mille käigus kasutatakse <i>keelatud aineid</i> ja <i>keelatud meetodeid</i>	54
19.6 Tulemuste kuritarvitamine.....	54
ARTIKKEL 20. ALLAKIRJUTAJATE JA WADA LISAÜLESANDED NING -KOHUSTUSED	56
20.1 Rahvusvahelise Olümpiakomitee ülesanded ja kohustused:.....	56
20.2 Rahvusvahelise Paralümpiakomitee ülesanded ja kohustused:	57
20.3 Rahvusvaheliste alaliitude ülesanded ja kohustused:	58

20.4	Riiklike olümpiakomiteede ja riiklike paralümpiakomiteede ülesanded ja kohustused:	59
20.5	Riiklike dopinguvastaste organisatsioonide ülesanded ja kohustused:	61
20.6	Suurürituste korraldajate ülesanded ja kohustused:	62
20.7	WADA ülesanded ja kohustused:	63
20.8	Koostöö seoses kolmandate isikute regulatsioonidega	64
ARTIKKEL 21. SPORTLASTE JA MUUDE ISIKUTE LISAÜLESANDED JA -KOHUSTUSED		64
21.1	Sportlaste ülesanded ja kohustused:	64
21.2	Sportlaste tugipersonali ülesanded ja kohustused:	64
21.3	Muude koodeksi kohaldamisalasse kuuluvate isikute ülesanded ja kohustused:	65
21.4	Piirkondlike dopinguvastaste organisatsioonide ülesanded ja kohustused:	65
ARTIKKEL 22. VALITSUSTE OSALUS		65
22.1	Iga valitsus peaks rakendama kõiki abinõusid ja meetmeid, mis on tarvilikud UNESCO konventsiooni täitmiseks.	66
22.2	Iga valitsus peaks kehtestama õigusaktid, normid, eeskirjad või haldustavad dopinguvastaste organisatsioonidega koostöö tegemiseks ja teabe jagamiseks, andmete vahetamiseks dopinguvastaste organisatsioonide vahel koodeksi sätestatud korras, uriini- ja vereproovide piiramatuks transpordiks viisil, millega tagatakse nende turvalisus ja säilitus, ning dopingukontrolliametnike piiramatuks juurdepääsuks piirkondadele ja lahkumiseks piirkondadest, kus elavad või treenivad rahvusvahelise või riikliku taseme sportlased, eesmärgiga teha etteteatamata testimist, võttes arvesse kehtivaid piirikontrolli-, sisserände- ja juurdepääsunõudeid ning -eeskirju.	66
22.3	Iga valitsus peaks kehtestama reeglid, normid või eeskirjad dopingukontrolli või sportliku sooritusvõime või spordimeditsiiniga seotud valdkonda kaasatud ametnike ja töötajate, sealhulgas järelevalveametnike, karistamiseks tegevuse eest, mis tähendaks dopinguvastase reegli rikkumist, kui asjaomaste isikute suhtes kehtiks koodeksiga kooskõlas olevad reeglid.	66
22.4	Ükski valitsus ei tohiks lubada dopingukontrollis, sportliku sooritusvõime või spordimeditsiini valdkonnas, sealhulgas järelevalveametnikuna, tegutseda isikul, i) kes kannab koodeksi alusel võistluskeeldu dopinguvastase reegli rikkumise eest või ii) kes, juhul kui ta ei kuulu dopinguvastase organisatsiooni volialasse ja koodeksi järgi ei ole tulemuste haldamise menetluses määratud võistluskeeldu, on kriminaal-, distsiplinaar- või kutsealase menetluse raames süüdi mõistetud toimingus, või kelle suhtes on leitud, et ta on teinud toimingut, mis oleks tähendanud dopinguvastaste reeglite rikkumist, kui selle isiku suhtes oleks kehtinud koodeksiga kooskõlas olevad reeglid; viimasel juhul peaks isik olema nimetatud valdkondades tegutsemiseks sobimatu kas kuue (6) aasta jooksul pärast kriminaal-, distsiplinaar- või kutsealases menetluses tehtud otsust või selles määratud karistuse lõpuni, kui see on pikem.	66
22.5	Iga valitsus peaks soodustama koostööd kõigi oma avalike teenistuste või asutuste ning dopinguvastaste organisatsioonide vahel, et jagada dopinguvastaste organisatsioonidega õigel ajal teavet, mis on vajalik dopinguvastaseks võitluseks, kui see ei ole õigusaktidega keelatud.	66
22.6	Iga valitsus peaks tunnustama vahekohtumenetlust eelistatud viisina dopinguga seotud vaidluste lahendamiseks, arvestades inim- ja põhiõigusi ning riigis kehtivaid õigusakte.	66
22.7	Iga valitsus, kelle riigis ei ole riiklikku dopinguvastast organisatsiooni, peaks tegema koostööd riikliku olümpiakomiteega, et see luua.	66
22.8	Iga valitsus peaks tunnustama oma riigi dopinguvastase organisatsiooni sõltumatust või selle piirkondliku dopinguvastase organisatsiooni sõltumatust, kuhu riik kuulub, samuti kõikide riigis asuvate WADA akrediteeritud või heakskiidetud labori valduses või kontrolli all olevatele dopinguproovidele või dopinguvastast tegevust käsitlevatele dokumentidele või teabele.	66
22.9	Ükski valitsus ei tohiks piirata WADA juurdepääsu ühegi allakirjutaja, allakirjutaja liikme või WADA akrediteeritud või heakskiidetud labori valduses või kontrolli all olevatele dopinguproovidele või dopinguvastast tegevust käsitlevatele dokumentidele või teabele.	66
22.10	Kui valitsus ei ratifitseeri, ei kiida heaks või ei kinnita UNESCO konventsiooni või ei ühine sellega, võib see tuua kaasa olukorra, kus riik ei saa artiklite 20.1.11, 20.3.14 ja 20.6.9 kohaselt taotleda ürituste korraldusõigust ja/või neid korraldada, ning kui valitsus ei järgi UNESCO hinnangul UNESCO konventsiooni pärast selle ratifitseerimist, kinnitamist, heakskiitmist või sellega ühinemist, võivad UNESCO ja WADA oma äranägemise järgi kohaldada riigi suhtes tõsisemaid tagajärgi.	66
ARTIKKEL 23. KOODEKSI HEAKSKIITMINE JA RAKENDAMINE		68
23.1	Koodeksi heakskiitmine	68
23.2	Koodeksi rakendamine	68

23.3 Dopinguvastaste programmide elluviimine	69
ARTIKKEL 24. KOODEKSI JA UNESCO KONVENTSIOONI TÄITMISE KONTROLLIMINE JA TAGAMINE	69
24.1 Koodeksi täitmise kontrollimine ja tagamine	69
24.2 UNESCO konventsiooni täitmise kontrollimine	73
ARTIKKEL 25. KOODEKSI MUUTMINE JA KOODEKSIST TAGANEMINE	73
25.1 Koodeksi muutmine	73
25.2 Koodeksi heakskiitmisest taganemine	74
ARTIKKEL 26. KOODEKSI TÖLGENDAMINE	74
26.1 Koodeksi ametlikku teksti säilitab WADA ning see avaldatakse inglise ja prantsuse keeles. Kui ingliskeelne ja prantsuskeelne tekst on vastuolus, lähtutakse ingliskeelsest tekstist.	74
26.2 Koodeksi sätete juures olevaid kommentaare arvestatakse koodeksi tõlgendamisel.	74
26.3 Koodeksit tõlgendatakse iseseisva ja autonoomse tekstina, mitte koos <i>allakirjutajate</i> või valitsuste kehtivate õigusaktide või põhikirjadega.	74
26.4 Koodeksi osadel ja artiklitel on pealkirjad vaid lugemise hõlbustamiseks ning need ei moodusta koodeksi sisu osa ega mõjuta mingil moel nende sätete sõnastust, millele nad viitavad.	74
26.5 Koodeksis või <i>rahvusvahelises standardis</i> kasutatav mõiste „päev“ tähendab kalendripäeva, kui ei ole teisiti sätestatud.	74
26.6 Koodeksit ei kohaldata tagasiulatuvalt asjade suhtes, mis olid menetluses enne päeva, mil <i>allakirjutaja</i> koodeksi heaks kiitis ja selle oma reeglitesse üle võttis. Kuid enne koodeksi heakskiitmist toimepandud dopinguvastaste reeglite rikkumisi arvestatakse siiski esmakordsete või teistkordsete rikkumistena pärast koodeksi heakskiitmist toimepandud rikkumiste eest karistuste määramisel artikli 10 järgi.	74
26.7 Maailma dopinguvastase programmi ja koodeksi eesmärk, ulatus ja ülesehitus ning koodeksi lisa 1 „Mõisted“ moodustavad koodeksi lahutamatu osa.	74
ARTIKKEL 27. ÜLEMINEKUSÄTTED	74
27.1 Koodeksi 2021. aasta redaktsiooni üldine rakendamine	74
27.2 Redaktsioon ei ole tagasiulatuva, välja arvatud artiklid 10.9.4 ja 17 või juhul, kui kehtib soodsama seaduse põhimõte	74
27.3 Rakendamine enne koodeksi 2021. aasta redaktsiooni jõustumist tehtud otsuste suhtes	75
27.4 Korduvad rikkumised, kui esimene rikkumine on toime pandud enne 1. jaanuari 2021	75
27.5 Koodeksi täiendav muutmine	75
27.6 Keelatud ainete ja keelatud meetodite nimekirja muutmine	75

MAAILMA DOPINGUVASTASE PROGRAMMI JA KOODEKSI EESMÄRK, ULATUS JA ÜLESEHITUS

Maailma dopinguvastase *koodeksi* ja seda toetava maailma dopinguvastase programmi eesmärgid on:

- *sportlaste* põhilise õiguse - võtta osa puhtast spordist - kaitsmine, edendades seeläbi kogu maailma *sportlaste* tervist, ausust ja võrdsust, ning
- ühtlustatud, kooskõlastatud ja tõhusate dopinguvastaste programmide olemasolu tagamine rahvusvahelisel ning riiklikul tasandil dopingu kasutamise ärahoidmiseks, sealhulgas:

koolitustegevus, et suurendada teadlikkust, teavitada, suhelda, kindlustada väärtushinnanguid ning arendada eluks tarvilikke oskusi ja otsustusvõimet eesmärgiga ennetada dopinguvastaste reeglite tahtlikku ja tahtmatut rikkumist;

heidutamine, et muuta dopingu võimalike kasutajate meelt, tagades karmid reeglid ja karistused, mis on kõikidele huvirühmadele teada;

rikkumiste avastamine ehk tõhus *testimise* ja uurimise süsteem mitte üksnes ei suurenda heidutuse mõju, vaid aitab ka tulemuslikult kaitsta puhtaid *sportlasi* ja spordi vaimu, tabades dopinguvastaste reeglite rikkujad ning kõik muud dopingu kasutamisega seotud isikud;

jõustamine ehk dopinguvastast reeglit rikkunud isikute suhtes otsuste langetamine ja nende karistamine;

õigusnormide järgimine ehk selle tagamine, et kõik asjakohased huvirühmad on nõustunud täitma *koodeksit* ja *rahvusvahelisi standardeid* ning kõikide nende dopinguvastaste programmide rakendamiseks võetud meetmete puhul järgitakse *koodeksit*, *rahvusvahelisi standardeid*, proportsionaalsuse põhimõtet ja inimõigusi.

Koodeks

Koodeks on fundamentaalne ja universaalne dokument, millel põhineb maailma dopinguvastane programm. *Koodeksi* eesmärk on suurendada dopinguvastaseid jõupingutusi dopinguvastase võitluse põhielementide üldise ühtlustamise kaudu. See peaks olema piisavalt konkreetne, et saavutada täielik ühtsus küsimustes, mis seda vajavad, kuid samas piisavalt üldine muudes valdkondades, et võimaldada paindlikkust kokkulepitud dopinguvastaste põhimõtete elluviimisel. *Koodeks* on välja töötatud, arvestades proportsionaalsuse põhimõtet ja inimõigusi.¹

Maailma dopinguvastane programm

Maailma dopinguvastane programm hõlmab kõiki elemente, mis on vajalikud selleks, et tagada rahvusvaheliste ja riiklike dopinguvastaste programmide optimaalne ühtlustamine ning neis parimate lahenduste rakendamine. Need põhielemendid on:

1. tasand: *koodeks*
2. tasand: *rahvusvahelised standardid* ja *tehnilised dokumendid*
3. tasand: suunised ja parimate lahenduste näidised

¹ [Kommentaari. Nii olümpiaharta kui ka 19. oktoobril 2005 Pariisis vastuvõetud, spordis dopingu kasutamise vastase rahvusvahelise konventsiooni (UNESCO konventsioon) järgi on dopingu kasutamise tõkestamine ja dopinguvastane võitlus spordis Rahvusvahelise Olümpiakomitee ja UNESCO tegevuse tähtis osa, samuti tunnustatakse nimetatud aktides *koodeksi* olulist rolli.]

Rahvusvahelised standardid

Rahvusvahelised standardid dopinguvastase programmi erinevate tehniliste ja tegevuslike valdkondade jaoks on töötatud ja töötatakse välja koostöös *allakirjutajate* ja valitsustega ning need kiidab heaks WADA. *Rahvusvaheliste standardite* eesmärk on ühtlustada dopinguvastaste programmide konkreetsete tehniliste ja tegevuslike osade eest vastutavate *dopinguvastaste organisatsioonide* tegevust. *Rahvusvaheliste standardite* täitmine on koodeksist kinnipidamiseks kohustuslik. WADA täitevkomitee võib *rahvusvahelisi standardeid* aeg-ajalt muuta, olles enne mõistlikus ulatuses pidanud nõu *allakirjutajate*, valitsuste ja muude asjakohaste huvirühmadega. *Rahvusvahelised standardid* ja kõik nende muudatused avaldatakse WADA veebilehel ning need jõustuvad *rahvusvahelises standardis* või selle muudatuses märgitud kuupäeval.²

Tehnilised dokumendid

WADA täitevkomitee võib aeg-ajalt võtta vastu ja avaldada *tehnilisi dokumente*, mis sisaldavad mingi *rahvusvahelise standardi* rakendamiseks kohustuslikke tehnilisi nõudeid. *Tehniliste dokumentide* täitmine on koodeksist kinnipidamiseks kohustuslik. Kui uue või muudetud *tehnilise dokumendi* rakendamine ei ole kiireloomuline, peab WADA täitevkomitee mõistlikus ulatuses nõu *allakirjutajate*, valitsuste ja muude asjakohaste huvirühmadega. *Tehnilised dokumendid* jõustuvad kohe, kui need avaldatakse WADA veebilehel, kui ei ole määratud hilisemat jõustumisaega.³

Suunised ja parimate lahenduste näidised

Koodeksil ja *rahvusvahelistel standarditel* põhinevad suunised ja parimate lahenduste näidised on töötatud ja neid töötatakse välja selleks, et pakkuda lahendusi dopinguvastase võitluse eri valdkondades. WADA soovib näidiseid ja suuniseid ning need tehakse *allakirjutajatele* ja muudele asjakohastele huvirühmadele kättesaadavaks, kuid nende järgimine ei ole kohustuslik. Lisaks dopinguvastase dokumentatsiooni näidiste koostamisele aitab WADA *allakirjutajaid* ka mõningate koolituste korraldamisega.⁴

² [Kommentaar. *Rahvusvahelised standardid* sisaldavad olulisel määral koodeksi ellurakendamiseks tarvilikku üksikasjalikku tehnilist teavet. *Rahvusvahelisi standardeid* töötavad välja eksperdid koostöös *allakirjutajate*, valitsuste ja muude huvirühmadega ning need sätestatakse eraldi dokumentides. On tähtis, et WADA täitevkomitee saaks teha *rahvusvahelistes standardites* õigeaegseid muudatusi, ilma et sellega kaasneks koodeksi muutmise vajadus.]

³ [Kommentaar. Näiteks asjaolu, kus enne proovist kui halvast analüütilisest leiust teatamist on vaja teha lisaanalüüs, siis nähakse see analüüs ette tehnilises dokumendis, mille WADA täitevkomitee annab välja viivitamata.]

⁴ [Kommentaar. Nimetatud näidisdokumendid võivad sisaldada alternatiivseid võimalusi, mille hulgast võivad huvirühmad ise valiku teha. Mõned huvirühmad võivad võtta näidiseeskirjad ja muud parimate lahenduste mudelid üle üks ühele. Teised võivad näidised kehtestada teatud muudatustega. Osa huvirühmi võib eelistada oma eeskirjade väljatöötamist koodeksis sätestatud üldpõhimõtteid ja erinõudeid järgides.]

Näidisdokumendid või suunised dopinguvastase töö konkreetsete osade kohta on töötatud välja ja neid võidakse edasi arendada huvirühmade üldtunnustatud vajadustest ja ootustest lähtudes.]

MAAILMA DOPINGUVASTASE KOODEKSI ALUSPÕHIMÕTTED

Dopinguvastased programmid rajanevad spordi põhiväärtusel. Seda nimetatakse sageli spordi vaimuks, mis on eetiline püüdlemine inimliku täiuse poole iga *sportlase* loomuliku ande pühendumise teel.

Dopinguvastaste programmide eesmärk on kaitsta *sportlaste* tervist ning anda neile võimalus püüelda inimliku täiuse poole ilma *keelatud aineid* ja *keelatud meetodeid kasutamata*.

Dopinguvastaste programmide eesmärk on säilitada ausat sporti, pidades silmas reeglitest kinnipidamist, teisi võistlejaid, õiglast konkurentsi, võrdseid võimalusi ja väärtust, mida puhas sport maailmale pakub.

Spordi vaim seisneb inimese hinge, keha ja mõistuse pühitsemises. See seisab olümpiamängude idee keskmes ning sellele on iseloomulikud spordis ja spordi kaudu leitavad väärtused, sealhulgas:

- tervis;
- eetika, aus mäng ja õiglus;
- *sportlaste koodeksis* sätestatud õigused;
- püüdlemine parimate saavutuste poole;
- iseloom ja haridus;
- rõõm ja lõbu;
- meeskonnatöö;
- pühendumine;
- austus reeglite ja seaduste vastu;
- austus enese ja teiste *osalejate* vastu;
- julgus;
- ühtsus ja solidaarsus.

Spordi vaim väljendub selles, milline on meie aus mäng.

Doping on spordi vaimuga põhimõttelises vastuolus.

ESIMENE OSA *DOPINGUKONTROLL*

SISSEJUHATUS

Koodeksi esimene osa sätestab konkreetsed dopinguvastased reeglid ja põhimõtted, mida on oma volituste piires kohustatud järgima dopinguvastaste reeglite kehtestamise, ellurakendamise või jõustamise eest vastutavad organisatsioonid, näiteks Rahvusvaheline Olümpiakomitee, Rahvusvaheline Paralümpiakomitee, rahvusvahelised alaliidud, riiklikud olümpiakomiteed ja paralümpiakomiteed, suurürituste korraldajad ja riiklikud dopinguvastased organisatsioonid. Kõigi vastavate organisatsioonide kohta kasutatakse üldnimetust *dopinguvastased organisatsioonid*.

Koodeksi kõik sätted on oma olemuselt kohustuslikud ning neid peab järgima iga *dopinguvastane organisatsioon* ja *sportlane* või muu *isik*. Samas ei asenda koodeks iga *dopinguvastase organisatsiooni* vastuvõetavaid laulatuslikke dopinguvastaseid reegleid ega kõrvalda vajadust nende järele. Ehkki mõned koodeksi sätted tuleb *dopinguvastaste organisatsioonide* dopinguvastastesse reeglitesse võtta üle ilma oluliste muudatusteta, nähakse koodeksi teiste sätetega ette kohustuslikud suunispõhimõtted, mis võimaldavad *dopinguvastase organisatsiooni* reeglite sõnastamisel paindlikkust, või kehtestatakse nõuded, mida iga *dopinguvastane organisatsioon* peab järgima, kuid mille kordamine vastava organisatsiooni dopinguvastastes reeglites ei ole vajalik.⁵

Dopinguvastased reeglid, näiteks võistlusreeglid, on spordireeglid, mis määravad ära spordiga tegelemise tingimused. *Sportlased*, *sportlase tugipersonal* või muud *isikud* (sealhulgas juhatuse liikmed, juhid, ametnikud, konkreetsed töötajad ning *volitatud kolmandad isikud* ja nende töötajad) nõustuvad nende reeglite kui spordist osavõtu või sellesse kaasamise eeltingimusega ja kohustuvad neist kinni pidama.⁶ Iga *allakirjutaja* kehtestab reeglid ja menetluse ning tagab, et kõiki *sportlasi*, *sportlase tugipersonali* liikmeid või muid *isikuid*, kes kuuluvad *allakirjutaja* ning tema liikmesorganisatsioonide volialasse, teavitatakse vastavate *dopinguvastaste organisatsioonide* kehtivatest dopinguvastastest reeglitest ja kohustatakse neid järgima.

Iga *allakirjutaja* kehtestab reeglid ja menetluse ning tagab, et kõiki *sportlasi*, *sportlase tugipersonali* liikmeid või muid *isikuid*, kes kuuluvad *allakirjutaja* ning tema liikmesorganisatsioonide volialasse, on teavitatud isikuandmete töötlemisest koodeksis nõutud või lubatud viisil ja nad kohustuvad kinni pidama koodeksis sätestatud dopinguvastastest reeglitest, ning selle tagamiseks, et nende *sportlaste* või muude *isikute* suhtes, kes mainitud reegleid rikuvad, rakenduvad kohased *tagajärjed*. Nimetatud spordikesksed reeglid ja menetlused, mille eesmärk on rakendada dopinguvastaseid reegleid üle maailma ühtsel viisil, erinevad oma olemuselt kriminaal- või tsiviilmenetlusest. Need ei peaks alluma riiklikele nõuetele ja eespool nimetatud menetlustes rakendatavatele õigusnormidele ning neid ei tohiks mainitud nõuete ja normidega piirata, kuid neid tuleb kohaldada proportsionaalsuse põhimõtet ja inimõigusi järgides. Konkreetsete juhtumitega seotud asjaolude ja õigusaktide läbivaatamisel peaksid kõik kohtud, vahekohtud ja muud asju läbivaatavad organid arvesse võtma koodeksis sätestatud dopinguvastaste reeglite erilist olemust ning tõsiasi, et kõnealused reeglid esindavad maailmas paljude ausast spordist huvitatud rühmade üksmeelset arvamust.

⁵ [Kommentaar. Koodeksi artiklid, mis tuleb dopinguvastaste organisatsioonide reeglitesse üle võtta ilma oluliste muudatusteta, on sätestatud artiklis 23.2.2. Näiteks on ühtlustamise seisukohast tähtis, et kõigi allakirjutajate otsused põhineks samasugusel dopinguvastaste reeglite rikkumiste nimekirjal, kehtiksid samasugused tõendamiskohustused ja samade dopinguvastaste reeglite rikkumiste suhtes rakenduksid samasugused tagajärjed. Need reeglid peavad jääma samaks sõltumata sellest, kas asja arutamine leiab aset rahvusvahelises alaliidus, riiklikul tasandil või Rahvusvahelises Spordiarbitraažikohtus.

Koodeksi artiklis 23.2.2 loetlemata sätted on põhimõtteliselt samuti kohustuslikud, ehkki dopinguvastane organisatsioon ei ole kohustatud neid sõna-sõnalt üle võtma. Sellised sätted jagunevad üldjoontes kaheks. Esiteks, mõne sättega antakse dopinguvastastele organisatsioonidele juhiseid teatud meetmete võtmiseks, kuid vastava sätte kordamine dopinguvastase organisatsiooni dopinguvastastes reeglites ei ole kohustuslik. Näiteks peab iga dopinguvastane organisatsioon kavandama ja teostama artiklis 5 nõutava testimise, kuid dopinguvastase organisatsiooni jaoks antud asjakohaseid juhiseid ei pea kordama selle dopinguvastase organisatsiooni reeglites. Teiseks, mõned sätted on põhimõtteliselt kohustuslikud, kuid jätmata igale dopinguvastasele organisatsioonile teatud mänguruumi neis määratletud põhimõtete juurutamisel. Näiteks pole tõhusa ühtlustamise seisukohast oluline sundida kõiki allakirjutajaid kasutama ühtset tulemuste haldamise menetlust, kui rakendatav menetlus vastab koodeksis ja tulemuste haldamise rahvusvahelises standardis sätestatud nõuetele.]

⁶ [Kommentaar. Kui koodeksi järgi peab muu isik peale sportlase või sportlase tugiisiku koodeksit täitma, siis mõistagi ei pea asjaomane isik täitma proovi andmise või testimise kohustust ning talle ei esitata koodeksi alusel dopinguvastase reegli rikkumise süüdistust keelatud aine või keelatud meetodi kasutamise või valdamise eest. Niisugust isikut saab karistada koodeksi artiklite 2.5 (manipuleerimine), 2.7 (edasiantmine), 2.8 (manustamine), 2.9 (osavõtt), 2.10 (keelatud seotus) ja 2.11 (kättemaks) rikkumise eest. Samuti kehtivad sellise isiku suhtes artiklis 21.3 sätestatud lisäülesanded ja -kohustused. Töötajale koodeksi järgimise kohustuse paneku suhtes kehtivad ka üldised kohaldamisele kuuluvad õigusaktid.]

Koodeksi kohaselt vastutab iga *dopinguvastane organisatsioon* kõikide *dopingukontrolli* toimingute korraldamise eest. *Dopinguvastane organisatsioon* võib *dopingukontrolli* või *dopinguvastase koolitustegevuse* mis tahes osa korraldamise anda üle *volitatud kolmandale isikule*, kuid delegeeriv *dopinguvastane organisatsioon* peab nõudma, et *volitatud kolmas isik* teeks asjaomased toimingud kooskõlas *koodeksi* ja *rahvusvaheliste standarditega*, ning *dopinguvastane organisatsioon* vastutab täielikult selle tagamise eest, et üleantud toiminguid tehakse kooskõlas *koodeksi* ja *rahvusvaheliste standarditega*.

ARTIKKEL 1. DOPINGU MÕISTE

Doping tähendab *koodeksi* artiklites 2.1-2.11 sätestatud ühe või enama *dopinguvastase reegli* rikkumist.

ARTIKKEL 2. DOPINGUVASTASTE REEGLITE RIKKUMISED

Artikli 2 eesmärk on määrata kindlaks asjaolud ja teguviisid, mida käsitatakse *dopinguvastaste reeglite* rikkumistena. *Dopingujuhtumite* arutamisel lähtutakse väitest, et üht või mitut neist konkreetsetest reeglitest on rikutud.

Sportlased või muud *isikud* on kohustatud teadma *dopinguvastaste reeglite* rikkumiste koosseise ning *keelatud ainete* ja *keelatud meetodite nimekirjas* sisalduvaid aineid ja meetodeid.

Dopinguvastaste reeglite rikkumised on alljärgnevad.

2.1 *Keelatud aine* või selle *metaboliitide* või *markerite* sisaldumine *sportlase proovis*

- 2.1.1 *Sportlaste* isiklik kohustus on tagada, et nende kehasse ei satuks ühtki *keelatud ainet*. *Sportlased* vastutavad ükskõik millise *keelatud aine* või selle *metaboliitide* või *markerite* eest, mis leitakse nende *proovidest*. Eeltoodu põhjal ei ole artiklis 2.1 sätestatud *dopinguvastase reegli* rikkumise tuvastamiseks vaja tõendada, et *sportlane* on ainet *kasutanud* tahtlikult, süüliselt, hooletuse tõttu või teadlikult.⁷
- 2.1.2 Artikli 2.1 alusel loetakse *dopinguvastase reegli* rikkumine piisavalt tõendatuks mis tahes alljärgneva asjaolu ilmnemisel: *keelatud aine* või selle *metaboliitide* või *markerite* sisaldumine *sportlase A-proovis*, kui *sportlane* loobub *B-proovi* analüüsist ja *B-proovi* ei analüüsita, või kui *sportlase B-proovi* analüüsitakse ja selle analüüs kinnitab *sportlase A-proovist* leitud *keelatud aine* või selle *metaboliitide* või *markerite* olemasolu, või kui *sportlase A- või B-proov* jagatakse kaheks osaks ja jagatud *proovi* kinnitava osa analüüs kinnitab jagatud *proovi* esimeses osas leitud *keelatud aine* või selle *metaboliitide* või *markerite* olemasolu või *sportlane* loobub jagatud *proovi* kinnitava osa analüüsist.⁸
- 2.1.3 Arvestamata aineid, mille kohta on *keelatud ainete ja keelatud meetodite nimekirjas* või *tehnilises dokumendis* määratud kindel *otsuse piirmäär*, tähendab ükskõik millise *keelatud aine*, selle *metaboliitide* või *markerite* ükskõik mis koguse sisaldumine *sportlase proovis* *dopinguvastase reegli* rikkumist.
- 2.1.4 Erandina artiklis 2.1 sätestatud üldreeglist võib *keelatud ainete ja keelatud meetodite nimekirjaga*, *rahvusvaheliste standarditega* või *tehniliste dokumentidega* kehtestada eraldi tingimused teatud *keelatud ainetest* teatamisele või nende hindamisele.

⁷ [Kommentaar artikli 2.1.1 juurde. *Dopinguvastase reegli* rikkumine selle artikli tähenduses on toime pandud sõltumata *sportlase* süüst. Sellele normile on viidatud mitmes *spordiarbitraažikohtu* otsuses kui nn mittesüülisel vastutusele. *Sportlase* süüd võetakse artikli 10 alusel arvesse *dopinguvastase reegli* rikkumise eest tagajärgede määramisel. Seda põhimõtet on *spordiarbitraažikohus* järjekindlalt kinnitanud.]

⁸ [Kommentaar artikli 2.1.2 juurde. Tulemuste haldamise eest vastutav *dopinguvastane organisatsioon* võib oma äranägemise järgi otsustada *B-proovi* analüüsimise kasuks isegi juhul, kui *sportlane* oma *B-proovi* analüüsimist ei taotle.]

- 2.2 *Sportlasepoolne keelatud aine või keelatud meetodi kasutamine või kasutamise katse*⁹
- 2.2.1 *Sportlaste isiklik kohustus on tagada, et nende organismi ei satuks ühtki keelatud ainet ja nad ei kasutataks ühtki keelatud meetodit. Eeltoodu põhjal ei ole keelatud aine või keelatud meetodi kasutamisega seostuva dopinguvastase reegli rikkumise tuvastamiseks vaja tõendada, et sportlane on ainet või meetodit kasutanud tahtlikult, süüliselt, hooletuse tõttu või teadlikult.*
- 2.2.2 *Keelatud aine või keelatud meetodi kasutamise või kasutamise katse õnnestumine või ebaõnnestumine ei oma tähtsust. Dopinguvastase reegli rikkumise toimepanemiseks piisab sellest, et keelatud ainet või keelatud meetodit kasutati või üritati kasutada.*¹⁰
- 2.3 *Sportlasepoolne proovi võtmisest kõrvalehoidmine, sellest keeldumine või selles mitteosalemine*
- Proovi võtmisest kõrvalehoidmine või ilma mõjuva põhjuseta sellest keeldumine või selles mitteosalemine pärast nõuetekohaselt volitatud isikult teate saamist.*¹¹
- 2.4 *Sportlasepoolsed asukohateabega seotud rikkumised*
- Registreeritud testimisbaasi kuuluva sportlase puudumine testimiselt ja/või asukohateabe esitamata jätmine tulemuste haldamise rahvusvahelise standardi tähenduses kolmel korral kaheteistkümne (12) kuu jooksul.*
- 2.5 *Sportlase- või muu isiku poolne dopingukontrolli mis tahes osaga manipuleerimine või manipuleerimise katse*
- 2.6 *Sportlase- või sportlase tugiisiku poolne keelatud aine või keelatud meetodi valdamine*
- 2.6.1 *Mis tahes keelatud aine või keelatud meetodi valdamine sportlase poolt võistlussiseselt või mis tahes võistlusväliselt keelatud aine või keelatud meetodi valdamine sportlase poolt võistlusväliselt, kui sportlane ei tõenda, et sellise aine või meetodi valdamine on kooskõlas artikli 4.4 alusel võimaldatud raviotstarbelise kasutamise erandiga, või ei esita muud vastuvõetavat põhjendust.*¹²
- 2.6.2 *Mis tahes keelatud aine või keelatud meetodi valdamine sportlase tugiisiku poolt võistlussiseselt või mis tahes võistlusväliselt keelatud aine või keelatud meetodi valdamine sportlase tugiisiku poolt võistlusväliselt seoses sportlase, võistluse või treeninguga, kui sportlase tugiisik ei tõenda, et sellise aine või meetodi valdamine on kooskõlas artikli 4.4 alusel*

⁹ [Kommentaari artikli 2.2 juurde. Keelatud aine või keelatud meetodi kasutamist või kasutamise katset võidakse alati tuvastada mis tahes usaldusväärsete vahendite abil. Nagu on märgitud artikli 3.2 kommentaaris, siis erinevalt tõendusmaterjalist, mis on nõutav dopinguvastase reegli rikkumise tuvastamiseks artikli 2.1 kohaselt, võib aine või meetodi kasutamist või kasutamise katset tuvastada ka muude usaldusväärsete vahendite abil, näiteks sportlase omaksvõtt, tunnistajate ütlused, dokumentaalsed tõendid, pikiprofileerimise põhjal tehtud järeldused, sealhulgas andmed, mis on kogutud sportlase bioloogilisest passist, või muu analüütiline teave, millest muidu ei piisa selleks, et oleks täidetud kõik nõuded keelatud aine proovis sisaldumise tuvastamiseks artikli 2.1 tähenduses.]

Näiteks võib aine kasutamise tuvastada A-proovi analüüsist saadud usaldusväärsete analüütiliste andmete põhjal (ilma B-proovi analüüsist tuleneva kinnitusega) või üksnes B-proovi analüüsist saadud usaldusväärsete analüütiliste andmete põhjal, kui dopinguvastane organisatsioon esitab rahuldava selgituse selle kohta, miks teine proov tulemust ei kinnita.]

¹⁰ [Kommentaari artikli 2.2.2 juurde. Keelatud aine või keelatud meetodi kasutamise katse tõendamiseks peab tõendama sportlase vastava tahtluse olemasolu. Asjaolu, et selle konkreetse dopinguvastase reegli rikkumise tõendamiseks tuleb tõendada tahtluse olemasolu, ei kahjusta mittesüüalise vastutuse põhimõtet, mis kehtib artiklite 2.1 ja 2.2 rikkumiste kohta seoses keelatud aine või keelatud meetodi kasutamisega.]

Kui sportlane kasutab keelatud ainet, tähendab see dopinguvastase reegli rikkumist, välja arvatud juhul, kui selline aine ei ole võistlusväliselt keelatud ja sportlane kasutab ainet võistlusväliselt. (Kuid kui keelatud ainet või selle metaboliite või markereid sisaldub võistlussiseselt võetud proovis, on tegemist artikli 2.1 rikkumisega, olenemata sellest, millal võidi sellist ainet manustada.)]

¹¹ [Kommentaari artikli 2.3 juurde. Proovi võtmisest kõrvalehoidmist keelava dopinguvastase reegli rikkumisega oleks tegemist näiteks juhul, kui tõendatakse, et sportlane peitis end dopingukontrolliametniku eest eesmärgiga hoiduda teate saamisest või testimisest. Proovi võtmises mitteosalemine võib tähendada sportlase tahtlikku või hooletut käitumist, kuid proovi võtmisest kõrvalehoidmine või sellest keeldumine kujutab endast sportlase tahtlikku käitumist.]

¹² [Kommentaari artiklite 2.6.1 ja 2.6.2 juurde. Vastuvõetav põhjendus ei ole näiteks keelatud aine ostmine või valdamine sõbrale või sugulasele edasiandmiseks, välja arvatud põhjendatud meditsiiniliste asjaolude korral, kui arst on väljastanud vastavale isikule retsepti, nt insuliini ostmiseks diabeetikust lapsele.]

*sportlasele võimaldatud raviotstarbelise kasutamise erandiga, või ei esita muud vastuvõetavat põhjendust.*¹³

2.7 Mis tahes keelatud aine või keelatud meetodi sportlase- või muu isiku poolne edasiandmine või edasiandmise katse

2.8 Sportlase või muu isiku poolt, mis tahes sportlasele võistlussiseselt mis tahes keelatud aine manustamine või manustamise katse või tema suhtes keelatud meetodi kasutamine või kasutamise katse, või sportlasele võistlusväliselt mis tahes keelatud aine manustamine või manustamise katse või tema suhtes keelatud meetodi kasutamine või kasutamise katse sportlase või muu isiku poolt, mis on keelatud võistlusväliselt.

2.9 Sportlase- või muu isiku poolne osavõtt või osavõtu katse

Abi osutamine, julgustamine, kaasa aitamine, kallutamine, ühine tegutsemine, varjamine või muu tahtlik osavõtt tegevusest või katse võtta osa tegevusest, millega teine isik rikub dopinguvastast reeglit, teeb katset seda teha või rikub artiklit 10.14.1.¹⁴

2.10 Sportlase või muu isiku keelatud seotus

2.10.1 Sportlase või muu dopinguvastase organisatsiooni volialasse kuuluva isiku kutsealane või spordist tulenev seotus sportlase mis tahes tugisikuga:

2.10.1.1 kes kannab võistluskeeldu, juhul kui ta kuulub dopinguvastase organisatsiooni volialasse, või

2.10.1.2 kes, juhul kui ta ei kuulu dopinguvastase organisatsiooni volialasse ja koodeksi järgi ei ole tulemuste haldamise menetluses määratud võistluskeeldu, on süüdi mõistetud või kelle suhtes on kriminaal-, distsiplinaar- või kutsealase menetluse raames leitud, et ta on teinud toimingut, mis oleks tähendanud dopinguvastaste reeglite rikkumist, kui selle isiku suhtes kehtiksid koodeksiga kooskõlas olevad reeglid. Selline isik loetakse mittesobivaks kas kuue (6) aasta jooksul, arvates kriminaal-, kutsealase või distsiplinaarmenetluse raames langetatud otsusest, või kui kriminaal-, distsiplinaar- või kutsealases menetluses määratud karistus on pikem, siis kuni nimetatud menetluses määratud karistuse lõpuni, või

2.10.1.3 kes tegutseb artiklis 2.10.1.1 või artiklis 2.10.1.2 kirjeldatud isiku esindaja või vahendajana.

2.10.2 Artikli 2.10 rikkumise tuvastamiseks peab dopinguvastane organisatsioon tõendama, et sportlane või muu isik teadis sportlase tugisikuga mittesobivusest.

Sportlase või muu isiku kohustus on tõendada, et mis tahes seotus artiklis 2.10.1.1 või 2.10.1.2 nimetatud sportlase tugisikuga ei ole kutsealane või spordist tulenev ja/või sellist seotust ei olnud mõistlikult võimalik vältida.

Dopinguvastased organisatsioonid, kes on teadlikud artiklis 2.10.1.1, 2.10.1.2 või 2.10.1.3 kirjeldatud tingimustele vastavast sportlase tugipersonalist, teavitavad sellest WADAt.¹⁵

¹³ [Kommentaar artiklite 2.6.1 ja 2.6.2 juurde. Vastuvõetav põhjendus võib muu hulgas olla näiteks a) olukord, kus sportlane või meeskonna arst valdab keelatud aineid või meetodeid ägedate terviseprobleemide ja hädaolukordade tarbeks (nt epinefriini automaatsüstal) või b) olukord, kus sportlane valdab keelatud ainet või keelatud meetodit ravieesmärgil vahetult enne raviotstarbelise kasutamise erandi taotlemist ja sellekohase otsuse saamist.]

¹⁴ [Kommentaar artikli 2.9 juurde. Osavõtt või osavõtu katse võib seisneda kas füüsilises või psühholoogilises osavõtus.]

¹⁵ [Kommentaar artikli 2.10 juurde. Sportlased ja muud isikud ei tohi teha koostööd juhendajate, treenerite, arstide või sportlase muu tugipersonaliga, kellele on määratud võistluskeeld dopinguvastase reegli rikkumise tõttu või kes on kriminaalkorras või kutsealase distsiplinaarmenetluse raames mõistetud süüdi dopinguga seotud teos. Keelatud on ka seotus mis tahes muu sportlasega, kes tegutseb treenerina või sportlase tugisikuna talle määratud võistluskeelu ajal. Näiteid keelatud seotuse kohta: treenimis-, strateegia-, oskuste-, toitumis- või ravialase nõuande saamine; nõustamine, ravi või retseptide saamine; mis tahes kehaeritiste andmine analüüsideks või sportlase tugisikul agendi või esindajana tegutsemise võimaldamine. Keelatud seotusega ei pea kaasnema mis tahes vormis hüvitise maksmist.]

- 2.11 *Sportlase* või muu *isiku* tegevus eesmärgiga hoida ära ametiasutuste poole pöördumine või maksta selle eest kätte

Kui asjaomane käitumine ei tähenda artikli 2.5 rikkumist:

- 2.11.1 mis tahes toiming, millega ähvardatakse või püütakse hirmutada teist *isikut* eesmärgiga hoida ära *isiku* heauskne pöördumine WADA, *dopinguvastase organisatsiooni*, õiguskaitseorgani, järelevalve- või kutsealase distsiplinaarorgani, asjakohaseid asju arutava organi või WADA või *dopinguvastase organisatsiooni* nimel uurimist teostava *isiku* poole dopinguvastase reegli väidetava rikkumise või *koodeksi* väidetava täitmata jätmise kohta teabe edastamiseks;
- 2.11.2 kätte maksmine *isikule*, kes on heauskselt andnud WADA-le, *dopinguvastasele organisatsioonile*, õiguskaitseorganile, järelevalve- või kutsealasele distsiplinaarorganile, asjakohaseid asju arutavale organile või WADA või *dopinguvastase organisatsiooni* nimel uurimist teostavale *isikule* tõendeid või teavet dopinguvastase reegli väidetava rikkumise või *koodeksi* väidetava täitmata jätmise kohta.¹⁶

Artikli 2.11 tähenduses hõlmavad kättemaks, ähvardamine ja hirmutamine asjaomase *isiku* vastast tegu, kui sellel puudub heauskne ajend või see on ebaproportsionaalne reaktsioon.¹⁷

ARTIKKEL 3. DOPINGU TÕENDAMINE

- 3.1 Tõendamiskohustus ja tõendatuse tase

Dopinguvastane organisatsioon on kohustatud tõendama dopinguvastase reegli rikkumist. Tõendatuse tase on piisav, kui *dopinguvastasel organisatsioonil* on õnnestunud dopinguvastase reegli rikkumist asja arutavale kolleegiumile rahuldavalt tõendada, võttes arvesse esitatud süüdistuse raskusastet. See tõendatuse tase on igal juhul kõrgem kui lihtsalt eri asjaolude tõenäosuse kaalumise, kuid madalam tasemest, mille puhul rikkumine loetakse tõendatuks ilma igasuguse põhjendatud kahtluseta.¹⁸ Juhul, kui *koodeksi* järgi peab *sportlane* või muu *isik*, kes on väidetavalt toime pannud dopinguvastase reegli rikkumise, tõendama teatud väite alusetust või kindlaid fakte või asjaolusid, välja arvatud artiklites 3.2.2 ja 3.2.3 sätestatud juhtudel, lähtutakse mingi asjaolu tõendatuks lugemisel selle suuremast tõenäosusest.

- 3.2 Faktide ja asjaolude tuvastamise meetodid

Dopinguvastaste reeglite rikkumisega seotud asjaolusid võib tuvastada ükskõik milliste usaldusväärsete vahendite, sh omaksvõtu abil.¹⁹ Dopingujuhtumite korral kohaldatakse alljärgnevat reegleid.

- 3.2.1 Eeldatakse, et analüüsimeetodid või *otsuse piirmäärad*, mille WADA on heaks kiitnud pärast asjakohaste teadusringkondadega nõupidamist või mille on üle vaadanud teised samas valdkonnas tegutsevad asjaosalised, on teaduslikult põhjendatud. *Sportlane* või muu *isik*, kes soovib väita, et niisuguse eelduse tingimused ei ole täidetud või kummutada teadusliku põhjendatuse eeldust, peab sellise vaidlustuse esitamise eeltingimusena esmalt teavitama WADAt nii vastavasisulisest vaidlustusest kui ka vaidlustuse alusest. Asja esmalt arutav organ, apellatsioonorgan või *spordiarbitraažikohus* võib niisugustest vaidlustustest WADAt teavitada ka omal algatusel. Kümne (10) päeva jooksul pärast seda, kui WADA on saanud kätte

Kuigi artikliga 2.10 ei kohustata dopinguvastast organisatsiooni teavitama sportlast või muud isikut sportlase tugiisiku mittesobivusest, oleks niisuguse võimaliku teate olemasolu tähtis tõend selle kohta, et sportlane või muu isik teadis sportlase tugiisiku mittesobivusest.]

¹⁶ [Kommentaart artikli 2.11.2 juurde. Selle artikli eesmärk on kaitsta isikuid, kes annavad teavet heauskselt, mitte isikuid, kes esitavad teadvalt valeteateid.]

¹⁷ [Kommentaart artikli 2.11.2 juurde. Kättemaks tähendaks näiteks tegevust, millega ohustatakse teavet edastanud isikute, nende perekondade või nendega seotud isikute füüsilist või vaimset heaolu või majandushuve. Kättemaksuna ei käsitata olukorda, kus dopinguvastane organisatsioon esitab teavet andnud isiku vastu heauskselt dopinguvastase reegli rikkumise väite. Artikli 2.11 tähenduses ei loeta teadet esitatuks heauskselt, kui teate esitanud isik teab, et see ei vasta tõele.]

¹⁸ [Kommentaart artikli 3.1 juurde. See tase, millele dopinguvastase organisatsiooni tõendid peavad vastama, on võrreldav tasemega, mida rakendatakse enamikus riikides ametialaste rikkumiste korral.]

¹⁹ [Kommentaart artikli 3.2 juurde. Näiteks võib dopinguvastane organisatsioon artiklis 2.2 sätestatud dopinguvastase reegli rikkumise tuvastada sportlase omaksvõtu, kolmandate isikute usaldusväärsete ütluste, usaldusväärsete dokumentaalsete tõendite, A- või B-proovist saadud usaldusväärsete analüütiliste andmete (vt kommentaari artiklile 2.2) või sportlase erinevate vere- või uriiniproovide põhjal koostatud profiili, näiteks sportlase bioloogilise passi alusel tehtud järelduste põhjal.]

vastavasisulise teate ja vaidlustusega seotud asja toimiku, on WADA-l õigus astuda menetlusse menetlusosalisena, asja arutava organi nõustajana või esitada menetluses tõendeid muul moel. *Spordiarbitraažikohtus* menetletavates asjades määrab nimetatud kohtus asja arutav kolleegium WADA taotlusel sobiva spetsialisti, kes aitab kolleegiumil vaidlustust hinnata.²⁰

- 3.2.2 WADA akrediteeritud ja muude WADA heakskiidetud laborite korral eeldatakse, et *proovide* analüüs ja säilitusmeetmed vastavad *laborite rahvusvahelisele standardile*. *Sportlane* või muu *isik* võib nimetatud eelduse ümber lükata, tõendades, et *rahvusvahelisest laborite standardist* on kõrvale kaldutud ja see võis mõistlikkuse piires põhjustada *halva analüütilise leiu*.

Kui *sportlane* või muu *isik* lükkab eelduse ümber, tõendades, et *laborite rahvusvahelisest standardist* on kõrvale kaldutud ja see võis mõistlikkuse piires põhjustada *halva analüütilise leiu*, peab *dopinguvastane organisatsioon* tõendama, et see kõrvalekalle ei põhjustanud *halba analüütilist leidu*.²¹

- 3.2.3 Kõrvalekalded mis tahes muust *rahvusvahelisest standardist* või muust *koodeksis* või *dopinguvastase organisatsiooni* reeglites sätestatud reeglitest või eeskirjadest ei muuda analüütilisi tulemusi või muid dopinguvastase reegli rikkumise tõendeid kehtetuks ning dopinguvastase reegli rikkumist ei saa neile tuginedes ümber lükata;²² kui aga *sportlane* või muu *isik* tõendab, et aset on leidnud allpool loetletud kõrvalekalle konkreetse *rahvusvahelise standardi* sätetest ja see võis mõistlikkuse piires põhjustada *halba analüütilist leidu* või asukohateabe esitamist käsitleva dopinguvastase reegli rikkumise, peab *dopinguvastane organisatsioon* tõendama, et *halba analüütilist leidu* ega asukohateabega seotud rikkumist ei põhjustanud niisugune kõrvalekalle:

(i) kõrvalekalle *rahvusvahelisest testimis- ja uurimisstandardist* seoses *proovi* võtmise või käitlemisega, kui see võis mõistlikkuse piires põhjustada *halval analüütilisel leiul* põhineva dopinguvastase reegli rikkumise; sellisel juhul peab *dopinguvastane organisatsioon* tõendama, et *halba analüütilist leidu* ei põhjustanud niisugune kõrvalekalle;

(ii) kõrvalekalle *tulemuste haldamise rahvusvahelisest standardist* või *rahvusvahelisest testimis- ja uurimisstandardist* seoses *halva passileiuga*, kui see võis mõistlikkuse piires põhjustada dopinguvastase reegli rikkumise; sellisel juhul peab *dopinguvastane organisatsioon* tõendama, et dopinguvastase reegli rikkumist ei põhjustanud niisugune kõrvalekalle;

(iii) kõrvalekalle *tulemuste haldamise rahvusvahelisest standardist* seoses nõudega teavitada *sportlast B-proovi* avamisest, kui see võis mõistlikkuse piires põhjustada *halval analüütilisel leiul* põhineva dopinguvastase reegli rikkumise; sellisel juhul peab *dopinguvastane organisatsioon* tõendama, et *halba analüütilist leidu* ei põhjustanud

²⁰ [Kommentaar artikli 3.2.1 juurde. Teatud keelatud ainete kohta võib WADA anda WADA akrediteeritud laboritele juhise mitte teatada proovidest kui halbadest analüütilistest leidudest, kui keelatud aine või selle metaboliitide või markerite hinnanguline kontsentratsioon jääb vähimast teatamistasemest allapoole. WADA otsus vähima teatamistaseme kohta või selle kohta, milliste keelatud ainete suhtes kohaldatakse vähimat teatamistaset, ei kuulu edasikaebamisele. Labori hinnang niisuguse keelatud aine kontsentratsiooni kohta proovis võib olla üksnes ligikaudne. Mingil juhul ei saa asjaomase keelatud aine proovis sisaldumise tulenevat dopinguvastase reegli rikkumist õigustada sellega, et keelatud aine täpne kontsentratsioon proovis võib jääda allapoole vähimat teatamistaset.]

²¹ [Kommentaar artikli 3.2.2 juurde. Sellist rahvusvahelisest laborite standardist kõrvalekaldumist, mis võis mõistlikkuse piires põhjustada halva analüütilise leiu, peab tõendama sportlane või muu isik ulatuses, milles niisugune väide on tõenäoliselt tosem kui vastupidine väide. Seega, kui sportlane või muu isik tõendab kõrvalekalde esinemist ulatuses, milles niisugune olukord on tõenäoliselt tosem kui vastupidine olukord, siis on sportlasel või muul isikul põhjusliku seose tõendamisel tõendamiskoorumus veidi väiksem, st tõendada tuleb, et see olukord võis „mõistlikkuse piires põhjustada“ halva analüütilise leiu. Kui sportlane või muu isik selle nõude täidab, läheb tõendamiskohustus üle dopinguvastasele organisatsioonile, kes peab asja arutava kolleegiumi piisavaks veenmiseks tõendama, et see kõrvalekalle ei põhjustanud halba analüütilist leidu.]

²² [Kommentaar artikli 3.2.3 juurde. Kõrvalekalded mingist rahvusvahelisest standardist või muust reeglist, mis ei ole seotud proovi võtmise või käitlemisega, halva passileiuga või sportlase teavitamisega asukohateabega seotud rikkumisest või B-proovi avamisest - nt koolitustegevuse rahvusvahelisest standardist, eraelu puutumatuse ja isikuandmete kaitse rahvusvahelisest standardist või raviotstarbelise kasutamise erandite rahvusvahelisest standardist -, võivad tuua kaasa WADA menetluse koodeksi täitmise küsimuses, kuid ei saa olla õigustuseks dopinguvastase reegli rikkumise menetluses ega puutu sellesse, kas sportlane rikkus dopinguvastast reeglit. Samamoodi ei ole dopinguvastase reegli rikkumise õigustuseks asjaolu, et dopinguvastane organisatsioon on rikkunud artiklis 20.7.7 nimetatud dokumenti.]

niisugune kõrvalekalle;²³

(iv) kõrvalekalle *tulemuste haldamise rahvusvahelisest standardist* seoses *sportlase* teavitamise nõudega, kui see võis mõistlikkuse piires põhjustada asukohateabega seotud dopinguvastase reegli rikkumise; sellisel juhul peab *dopinguvastane organisatsioon* tõendama, et asukohateabega seotud rikkumist ei põhjustanud niisugune kõrvalekalle.

- 3.2.4 Asjaolud, mis on tuvastatud pädeva kohtu või kutseala distsiplinaarkohtu otsusega, mille suhtes pole käimas apellatsioonimenetlust, loetakse ümberlõkkamatuks tõendiks selle *sportlase* või muu *isiku* vastu, kellega on otsuses vastavaid asjaolusid seostatud, välja arvatud juhul, kui *sportlane* või muu *isik* tõendab, et otsus on tehtud õigluse põhimõtteid rikkudes.
- 3.2.5 Dopinguvastase reegli rikkumise asja arutav kolleegium võib teha ebasoodsa otsuse dopinguvastast reeglit väidetavalt rikkunud *sportlase* või muu *isiku* kohta, kes keeldub, pärast vastava taotluse saamist mõistliku aja jooksul enne asja arutamist, osalemast asja arutamisel (kas isiklikult või telefoni teel kolleegiumi juhiste järgi) ja vastamast kolleegiumi või selle *dopinguvastase organisatsiooni* küsimustele, kes väidab, et dopinguvastast reeglit on rikutud.

ARTIKKEL 4. KEELATUD AINETE JA KEELATUD MEETODITE NIMEKIRI

4.1 Keelatud ainete ja keelatud meetodite nimekirja avaldamine ja muutmine

WADA avaldab *keelatud ainete ja keelatud meetodite nimekirja* rahvusvahelise standardina nii sageli kui vajalik, kuid vähemalt kord aastas. *Keelatud ainete ja keelatud meetodite nimekirja* väljapakutav sisu ja kõik selle muudatused edastatakse kohe kõigile *allakirjutajatele* ja valitsustele märkuste tegemiseks ja nõupidamiseks. *Keelatud ainete ja keelatud meetodite nimekirja* iga-aastased väljaanded ja kõik selle muudatused edastab WADA kohe igale *allakirjutajale*, WADA akrediteeritud või heakskiidetud laborile ja valitsusele ning need avaldatakse WADA veebilehel, samuti rakendab iga *allakirjutaja* kohased meetmed *keelatud ainete ja keelatud meetodite nimekirja* levitamiseks oma liikmete ja osaliste seas. Iga *dopinguvastase organisatsiooni* reeglites peab olema sätestatud, et kui *keelatud ainete ja keelatud meetodite nimekirjas* või selle muudatuses ei ole sätestatud teisiti, jõustuvad *keelatud ainete ja keelatud meetodite nimekirja* ning selle muudatused *dopinguvastase organisatsiooni* reeglite alusel kolme (3) kuu möödumisel päevast, mil WADA *keelatud ainete ja keelatud meetodite nimekirja* avaldas, kusjuures *dopinguvastane organisatsioon* ei pea selleks mingeid lisatoiminguid sooritama.²⁴

4.2 Keelatud ainete ja keelatud meetodite nimekirjas sisalduvad keelatud ained ja keelatud meetodid

4.2.1 Keelatud ained ja keelatud meetodid

Keelatud ainete ja keelatud meetodite nimekirja sisaldab neid *keelatud aineid* ja *keelatud meetodeid*, mis on alati keelatud kui doping (nii *võistlussiseselt* kui ka *võistlusväliselt*) nende võimaliku edasistel võistlustel sooritusvõimet tõstva mõju tõttu või nende varjava mõju tõttu, samuti neid aineid ja meetodeid, mis on keelatud üksnes *võistlussiseselt*. WADA võib *keelatud aineid ja keelatud meetodite nimekirja* teatud spordialade puhul laiendada. *Keelatud ained ja keelatud meetodid* võidakse lisada *keelatud ainete ja keelatud meetodite nimekirja* üldkategoriana (nt anaboolse toimega ained) või konkreetse viitena teatud ainele või meetodile.²⁵

²³ [Kommentaar artikli 3.2.3 punkti iii juurde. *Dopinguvastane organisatsioon on täitnud oma kohustuse tõendada, et kõnealune kõrvalekalle ei põhjustanud halba analüütilist leidu, kui ta näiteks tõendab, et B-proovi avamise ja analüüsi juures viibis vaatlajana sõltumatu tunnistaja, kes mingeid nõuete rikkumisi ei täheldanud.*]

²⁴ [Kommentaar artikli 4.1 juurde. *Keelatud ainete ja keelatud meetodite nimekirja muudetakse ning see avaldatakse kiirendatud korras alati, kui selleks tekib vajadus. Õiguskindluse huvides avaldatakse uus keelatud ainete ja keelatud meetodite nimekirja igal aastal, olenemata sellest, kas nimekirjas on tehtud muudatusi. Uusim keelatud ainete ja keelatud meetodite nimekirja on alati kättesaadav WADA veebilehel. Keelatud ainete ja keelatud meetodite nimekirja moodustab spordis dopingi kasutamise vastase rahvusvahelise konventsiooni lahutamatu osa. WADA teavitab UNESCO peasekretäri kõigist muudatustest keelatud ainete ja keelatud meetodite nimekirjas.*]

²⁵ [Kommentaar artikli 4.2.1 juurde. *Ainult võistlussiseselt keelatud aine võistlusväline kasutamine ei tähenda dopinguvastase reegli rikkumist, kui niisuguse aine või selle metaboliitide või markerite halba analüütilist leidu ei avastata võistlussiseselt võetud proovist.*]

4.2.2 Määratletud ained või meetodid

Artikli 10 kohaldamisel loetakse kõiki keelatud aineid määratletud aineteks, kui keelatud aine ja keelatud meetodite nimekirjas ei ole määratud teisiti. Keelatud meetod on määratletud meetod üksnes juhul, kui see on keelatud aine ja keelatud meetodite nimekirjas sõnaselgelt nimetatud määratletud meetodiks.²⁶

4.2.3 Narkootilised ja psühhotroopsed ained

Artikli 10 kohaldamisel loetakse narkootilisteks ja psühhotroopseteks aineteks selliseid keelatud aineid, mis on keelatud aine ja keelatud meetodite nimekirjas sõnaselgelt sellistena nimetatud, kuna neid kasutatakse ühiskonnas sageli spordiväliselt.

4.2.4 Keelatud aine või keelatud meetodite uued klassid

Juhul, kui WADA täiendab keelatud aine ja keelatud meetodite nimekirja, lisades sellesse kooskõlas artikliga 4.1 keelatud aine või keelatud meetodite uue klassi, otsustab WADA täitevkomitee, kas mõni keelatud aine või keelatud meetodite uude klassi kuuluvatest keelatud ainetest või keelatud meetoditest või kõik need loetakse artikli 4.2.2 alusel määratletud aineteks või määratletud meetoditeks või artikli 4.2.3 alusel narkootilisteks- või psühhotroopseteks aineteks.

4.3 Aine ja meetodite keelatud aine ja keelatud meetodite nimekirja lisamise tingimused

Aine või meetodi keelatud aine ja keelatud meetodite nimekirja lisamise otsustamisel lähtub WADA alljärgnevatest tingimustest.

4.3.1 Aine või meetodi keelatud aine ja keelatud meetodite nimekirja lisamist kaalutakse juhul, kui WADA oma kaalutusõigust kasutades leiab, et asjakohane aine või meetod vastab alljärgnevast kolmest tingimusest kahele:

4.3.1.1 on olemas meditsiiniline või muu teaduslik tõendusmaterjal, farmakoloogiline toime või kogemus, mille kohaselt selline aine või meetod eraldi või koos muude aine või meetoditega võib parandada või parandab sportlikku sooritusvõimet;²⁷

4.3.1.2 on olemas meditsiiniline või muu teaduslik tõendusmaterjal, farmakoloogiline toime või kogemus, mille kohaselt kujutab sellise aine või meetodi kasutamine sportlase tervisele tegelikku või võimalikku ohtu;

4.3.1.3 WADA on veendunud, et sellise aine või meetodi kasutamine on vastuolus koodeksi sissejuhatuses kirjeldatud spordi vaimuga.

4.3.2 Aine või meetod lisatakse keelatud aine ja keelatud meetodite nimekirja ka juhul, kui WADA leiab, et on olemas meditsiiniline või muu teaduslik tõendusmaterjal, farmakoloogiline toime või kogemus, mille kohaselt võib selline aine või meetod varjata muude keelatud aine või keelatud meetodite kasutamist.²⁸

4.3.3 WADA otsus keelatud aine ja keelatud meetodite keelatud aine ja keelatud meetodite nimekirja lisamise kohta, aine keelatud aine ja keelatud meetodite nimekirjas kategooriatesse liigitamise kohta, aine liigitamise kohta keelatuks igal juhul või üksnes võistlusesel ja aine või meetodi liigitamise kohta määratletud aineks, määratletud meetodiks või narkootiliseks- või psühhotroopseks aineks on lõplik ning sportlane või muu isik

²⁶ [Kommentaari artikli 4.2.2 juurde. Artiklis 4.2.2 sätestatud määratletud aineid ja määratletud meetodeid ei tohi mingil moel pidada vähem oluliseks või ohutumaks kui teisi dopingaineid või dopingumeetodeid. Pigem on tegemist aine ja keelatud meetoditega, mida sportlane on suurema tõenäosusega manustanud või kasutanud muul eesmärgil kui sportliku sooritusvõime parandamiseks.]

²⁷ [Kommentaari artikli 4.3.1.1 juurde. See artikkel eeldab, et võib olla aineid, mille kasutamine eraldi pole keelatud, kuid mille kasutamine koos teatud muude ainetega on keelatud. Aine, mis lisatakse keelatud aine ja keelatud meetodite nimekirja seoses selle võimaliku sooritusvõime parandava mõjuga üksnes juhul, kui seda kasutatakse koos mõne muu ainega, tähistatakse vastavalt ja keelatakse vaid juhul, kui on tõendatud mõlema mainitud aine koos kasutamine.]

²⁸ [Kommentaari artikli 4.3.2 juurde. Iga-aastase menetluse ühe osana kutsutakse kõiki allakirjutajaid, valitsusi ja muid huvitatud isikuid esitama WADA-le märkusi keelatud aine ja keelatud meetodite nimekirja sisu kohta.]

ei saa seda mingil moel vaidlustada, muu hulgas tuginedes väitele, et sellist ainet või meetodit ei kasutatud varjamiseks, see ei võimaldanud parandada sooritusvõimet või see ei olnud tervisele ohtlik ega vastuolus spordi vaimuga.

4.4 Raviotstarbelise kasutamise erandid

4.4.1 *Keelatud aine või selle metaboliitide või markerite sisaldumist proovis ja/või keelatud aine või keelatud meetodi kasutamist või kasutamise katset, valdamist või manustamist või manustamise katset ei loeta dopinguvastase reegli rikkumiseks, kui see on kooskõlas raviotstarbelise kasutamise erandite rahvusvahelise standardi alusel võimaldatud raviotstarbelise kasutamise erandiga.*

4.4.2 *Sportlased, kes ei ole rahvusvahelise taseme sportlased, kohustuvad raviotstarbelise kasutamise erandi saamiseks pöörduma oma riigi dopinguvastase organisatsiooni poole. Kui riiklik dopinguvastane organisatsioon taotlust ei rahulda, võib sportlane esitada apellatsiooni vaid artiklis 13.2.2 sätestatud apellatsiooniorganile.*

4.4.3 *Rahvusvahelise taseme sportlased peavad erandi saamiseks pöörduma oma rahvusvahelise alaliidu poole.²⁹*

4.4.3.1 Kui riiklik dopinguvastane organisatsioon on juba teinud sportlasele konkreetse aine või meetodi kasutamiseks raviotstarbelise kasutamise erandi ja raviotstarbelise kasutamise erand vastab raviotstarbelise kasutamise erandite rahvusvahelises standardis sätestatud tingimustele, peab rahvusvaheline alaliit erandit tunnustama. Kui rahvusvaheline alaliit leiab, et raviotstarbelise kasutamise erand ei vasta nimetatud tingimustele ja keeldub erandit tunnustamast, peab ta viivitamata teavitama sellest sportlast ja sportlase riiklikku dopinguvastast organisatsiooni ning esitama oma põhjendused. Sportlane või riiklik dopinguvastane organisatsioon võib kahekümne ühe (21) päeva jooksul asjakohase teate saamisest edastada asja WADA-le läbivaatamiseks. Kui asi edastatakse läbivaatamiseks WADA-le, jääb riikliku dopinguvastase organisatsiooni võimaldatud raviotstarbelise kasutamise erand kehtima riiklikul tasemel peetavate võistluste ajal tehtavate ja võistlusväliste testimiste suhtes (kuid mitte rahvusvahelisel tasemel peetavate võistluste ajal tehtavate testimiste suhtes) kuni WADA otsuseni. Kui asja ei edastata WADA-le läbivaatamiseks ettenähtud kahekümne ühe (21) päeva jooksul, peab sportlase riiklik dopinguvastane organisatsioon otsustama, kas algne raviotstarbelise kasutamise erand, mille riiklik dopinguvastane organisatsioon tegi, peaks sellegipoolest jääma kehtima riiklikul tasemel peetavate võistluste ajal tehtavate ja võistlusväliste testimiste suhtes (tingimusel, et asjaomane sportlane ei ole enam rahvusvahelise taseme sportlane ega osale rahvusvahelisel tasemel peetavatel võistlustel). Kuni riikliku dopinguvastase organisatsiooni otsuse tegemiseni jääb raviotstarbelise kasutamise erand kehtima riiklikul tasemel peetavate võistluste ajal tehtavate ja võistlusväliste testimiste suhtes (kuid mitte rahvusvahelisel tasemel peetavatel võistlustel).

4.4.3.2 Kui sportlase riiklik dopinguvastane organisatsioon ei ole juba võimaldanud talle konkreetse aine või meetodi raviotstarbelise kasutamise erandit, peab sportlane raviotstarbelise kasutamise erandi saamiseks pöörduma otse oma rahvusvahelise alaliidu poole kohe, kui niisugune vajadus tekib. Kui rahvusvaheline alaliit (või riiklik dopinguvastane organisatsioon, kui viimane on nõustunud taotlust arutama rahvusvahelise alaliidu nimel) sportlase taotlust ei rahulda, peab ta sellest sportlast viivitamata teavitama ja edastama oma põhjendused. Kui rahvusvaheline alaliit rahuldab sportlase taotluse, peab ta sellest teavitama mitte üksnes sportlast, vaid ka tema riiklikku dopinguvastast organisatsiooni, ning kui riiklik dopinguvastane organisatsioon leiab, et raviotstarbelise kasutamise erand ei vasta raviotstarbelise kasutamise erandite rahvusvahelises standardis

²⁹ [Kommentaari artikli 4.4.3 juurde. Kui rahvusvaheline alaliit keeldub tunnustamast riikliku dopinguvastase organisatsiooni võimaldatud raviotstarbelise kasutamise erandit vaid põhjusel, et puuduvad ravidokumendid või muud andmed, mis on vajalikud selleks, et tõendada raviotstarbelise kasutamise erandite rahvusvahelises standardis sätestatud tingimuste täitmist, ei peaks asja WADA-le läbivaatamiseks edastama. Selle asemel tuleks toimikut täiendada ja esitada see uuesti rahvusvahelisele alaliidule.]

Kui rahvusvaheline alaliit otsustab testida sportlast, kes ei ole rahvusvahelise taseme sportlane, peab ta tunnustama raviotstarbelise kasutamise erandit, mille on sellele sportlasele teinud tema riiklik dopinguvastane organisatsioon.]

sätestatud tingimustele, võib ta kahekümne ühe (21) päeva jooksul teate saamisest edastada asja läbivaatamiseks WADA-le. Kui riiklik dopinguvastane organisatsioon edastab asja läbivaatamiseks WADA-le, jääb rahvusvahelise alaliidu võimaldatud raviotstarbelise kasutamise erand kehtima rahvusvahelisel tasemel peetavate võistluste ajal tehtavate ja võistlusväliste testimiste suhtes (kuid mitte riiklikul tasemel peetavate võistluste ajal tehtavate testimiste suhtes) kuni WADA otsuseni. Kui riiklik dopinguvastane organisatsioon ei edasta asja WADA-le läbivaatamiseks, muutub rahvusvahelise alaliidu võimaldatud raviotstarbelise kasutamise erand pärast läbivaatamiseks edastamise tähtaja ehk kahekümne ühe (21) päeva möödumist kehtivaks ka riiklikul tasemel peetavatel võistlustel.

- 4.4.4 Suurürituste korraldaja võib nõuda, et sportlased taotleksid temalt raviotstarbelise kasutamise erandit, kui nad soovivad üritusega seoses kasutada keelatud ainet või keelatud meetodit. Sellisel juhul:
- 4.4.4.1 peab suurürituse korraldaja nägema ette korra, mille kohaselt on sportlasel võimalik taotleda raviotstarbelise kasutamise erandit, kui talle ei ole erandit veel võimaldatud. Kui raviotstarbelise kasutamise erand tehakse, kehtib see üksnes sellel üritusel;
 - 4.4.4.2 kui riiklik dopinguvastane organisatsioon või rahvusvaheline alaliit on juba teinud sportlasele raviotstarbelise kasutamise erandi ning see on kooskõlas raviotstarbelise kasutamise erandite rahvusvahelises standardis sätestatud tingimustega, peab suurürituse korraldaja erandit tunnustama. Kui suurürituse korraldaja leiab, et raviotstarbelise kasutamise erand ei vasta nimetatud tingimustele ja keeldub seetõttu erandit tunnustamast, peab ta sellest sportlast viivitamata teavitama ja selgitama põhjuseid;
 - 4.4.4.3 suurürituse korraldaja otsusele mitte tunnustada või võimaldada raviotstarbelise kasutamise erandit võib sportlane esitada apellatsiooni üksnes sõltumatu organile, mille suurürituse korraldaja on selleks puhuks loonud või nimetanud. Kui sportlane apellatsiooni ei esita (või seda ei rahuldata), ei ole tal õigust konkreetset ainet või meetodit üritusega seoses kasutada, kuid kõik asjakohase aine või meetodi raviotstarbelise kasutamise erandid, mille tema riiklik dopinguvastane organisatsioon või rahvusvaheline alaliit on teinud, jäävad ürituseväliselt kehtima.³⁰
 - 4.4.5 Kui dopinguvastane organisatsioon otsustab võtta proovi sportlaselt, kes ei ole ei rahvusvahelise ega riikliku taseme sportlane, ja see sportlane kasutab keelatud ainet või keelatud meetodit ravieesmärgil, peab dopinguvastane organisatsioon lubama tal taotleda raviotstarbelise kasutamise erandit tagasiulatuvalt.
 - 4.4.6 WADA peab läbi vaatama rahvusvahelise alaliidu otsuse mitte tunnustada riikliku dopinguvastase organisatsiooni võimaldatud raviotstarbelise kasutamise erandit, mille on WADA-le läbivaatamiseks edastanud sportlane või sportlase riiklik dopinguvastane organisatsioon. Peale selle peab WADA läbi vaatama talle sportlase riikliku dopinguvastase organisatsiooni poolt läbivaatamiseks edastatud rahvusvahelise alaliidu otsuse teha raviotstarbelise kasutamise erand. WADA võib puudutatud isikute taotlusel või omal algatusel igal ajal läbi vaadata ka mis tahes muid raviotstarbelise kasutamise erandi otsuseid. Kui läbivaadatav raviotstarbelise kasutamise erandi otsus on kooskõlas raviotstarbelise kasutamise erandite rahvusvahelises standardis sätestatud tingimustega, ei sekku WADA asjasse. Kui raviotstarbelise kasutamise erandi kohta tehtud otsus ei ole kooskõlas nimetatud tingimustega, muudab WADA seda.³¹
 - 4.4.7 Sportlane ja/või sportlase riiklik dopinguvastane organisatsioon võib mis tahes raviotstarbelise kasutamise erandi kohta rahvusvahelise alaliidu (või riikliku dopinguvastase organisatsiooni, kui

³⁰ [Kommentaari artikli 4.4.4.3 juurde. Näiteks võib konkreetsete ürituste sõltumatu apellatsioonivõimekuse tegutseda spordiarbitraažikohtu selleks puhuks loodud osakond või muu sarnane organ, samuti võib selle ülesande endale võtta WADA. Kui ei spordiarbitraažikohus ega ka WADA seda ülesannet ei täida, jätab WADA endale õiguse (kuid ei võta kohustust) vaadata artikli 4.4.6 alusel mis tahes ajal läbi raviotstarbelise kasutamise erandi otsuseid, mis on langetatud selle üritusega seoses.]

³¹ [Kommentaari artikli 4.4.6 juurde. WADA-l on õigus nõuda tasu, et katta kulud, mis kaasnevad a) mis tahes otsuste kohustusliku läbivaatamisega artikli 4.4.6 alusel ja b) mis tahes otsuse omal algatusel läbivaatamisega, kui läbivaadatav otsus muudetakse ära.]

viimane on nõustunud arutama taotlust rahvusvahelise alaliidu nimel) tehtud otsuse peale, mida WADA ei ole läbi vaadanud või mille WADA on läbi vaadanud, kuid jätnud muutmata, esitada apellatsiooni vaid *spordiarbitraažikohtule*.³²

4.4.8 WADA otsuse peale muuta *raviotstarbelise kasutamise erandi* kohta tehtud otsust võivad *sportlane, riiklik dopinguvastane organisatsioon* ja/või asjakohane rahvusvaheline alaliit esitada apellatsiooni üksnes *spordiarbitraažikohtule*.

4.4.9 Kui *raviotstarbelise kasutamise erandi* saamise/tunnustamise või *raviotstarbelise kasutamise erandi* kohta tehtud otsuse läbivaatamise taotlus on nõuetekohaselt esitatud ja selle kohta ei ole otsust tehtud mõistliku aja jooksul, loetakse, et taotlus on jäetud rahuldamata ning tekib asjakohane läbivaatamise/apelleerimise õigus.

4.5 Seireprogramm

WADA kehtestab koostöös *allakirjutajate* ja valitsustega nende ainete seireprogrammi, mis ei kuulu *keelatud ainete ja keelatud meetodite nimekirja*, kuid mille üle WADA soovib teha seiret, et avastada nende võimalik väärtarvitamine spordis. Seireprogrammiga võib WADA hõlmata ka aineid, mis kuuluvad *keelatud ainete ja keelatud meetodite nimekirja*, kuid mille üle tuleb teatud tingimustel teha seiret (nt seire teatud üksnes *võistlussiseselt keelatud ainete võistlusvälise kasutamise* üle või mitme aine väikestes annustes üheaegse kasutamise (ainete kokkusegamise) üle) selleks, et selgitada välja nende levinud kasutusviis või osata teha asjakohaseid otsuseid nende analüüsimise kohta laborites või staatuse kohta *keelatud ainete ja keelatud meetodite nimekirjas*.

WADA avaldab seire esemeks olevad ained.³³ Laborid teavitavad WADAt vastavate ainete *kasutamisest* või *proovides* avastamise juhtudest. WADA esitab rahvusvahelistele alaliitudele ja *riiklikele dopinguvastastele organisatsioonidele* vähemalt kord aastas spordiala kaupa koostatud koondteabe seires olnud ainete kohta. Need seireprogrammi aruanded ei sisalda üksikasju, mis võimaldaks seostada seiretulemusi konkreetsete *proovidega*. WADA võtab meetmeid selle tagamiseks, et vastavates aruannetes oleks kindlustatud *sportlaste* range anonüümsus. Seire esemeks oleva aine *kasutamine* või selle *proovis* sisaldumise avastamine ei tähenda dopinguvastase reegli rikkumist.

ARTIKKEL 5. TESTIMINE JA UURIMINE

5.1 Testimise ja uurimise eesmärk

Testimist ja uurimist võib korraldada mis tahes dopinguvastasel eesmärgil.³⁴

5.1.1 *Testimist* korraldatakse analüütilise tõendusmaterjali saamiseks selle kohta, kas *sportlane* on rikkunud *koodeksi* artiklit 2.1 (*keelatud aine* või selle *metaboliitide* või *markerite* sisaldumine *sportlase proovis*) või artiklit 2.2 (*sportlasepoolne keelatud aine* või *keelatud meetodi kasutamine* või *kasutamise katse*).

5.2 Testimisõigus

Dopinguvastane organisatsioon, kellel on õigus *sportlast* testida, võib temalt mis tahes ajal ja mis tahes

³² [Kommentaar artikli 4.4.7 juurde. Sellistel juhtudel esitatakse apellatsioon rahvusvahelise alaliidu poolt *raviotstarbelise kasutamise erandi* kohta langetatud otsuse peale, mitte WADA otsuse peale *raviotstarbelise kasutamise erandi* kohta tehtud otsust mitte läbi vaadata või (läbivaadatud otsust) mitte muuta. *Raviotstarbelise kasutamise erandi* kohta tehtud otsuse peale apellatsiooni esitamise tähtaeg ei hakka kulgema enne, kui WADA on oma otsuse teatavaks teinud. Igal juhul ja sõltumata sellest, kas WADA on otsuse läbi vaadanud või mitte, teavitatakse WADAt apellatsioonist, et viimane saaks menetluses soovi korral osaleda.]

³³ [Kommentaar artikli 4.5 juurde. Seireprogrammi tõhususe suurendamiseks võivad laborid pärast uue aine avaldatud seireprogrammi lisamist uuesti töödelda varem analüüsitud andmeid ja proove, et teha kindlaks uue aine olemasolu või puudumine neis.]

³⁴ [Kommentaar artikli 5.1 juurde. Kui testimine toimub dopinguvastasel eesmärgil, võib selle analüütilisi tulemusi ja andmeid dopinguvastase organisatsiooni reeglite kohaselt kasutada ka teistel õiguspärastel eesmärkidel. Vt nt kommentaar artikli 23.2.2 juurde.]

kohas nõuda *proovi* andmist.³⁵ Arvestades artiklis 5.3 sätestatud *üritustel testimise* piiranguid, kehtib alljärgnev.

- 5.2.1 Igal riiklikul *dopinguvastasel organisatsioonil* on õigus testida *võistlussiseselt* ja *võistlusväliselt* kõiki *sportlasi*, kes on selle riigi kodanikud või residendid või selles riigis väljastatud spordilitsentsi omajad või selle riigi spordiorganisatsiooni liikmed või kes viibivad *riikliku dopinguvastase organisatsiooni* asukohariigis.
- 5.2.2 Igal rahvusvahelisel alaliidul on õigus *testida võistlussiseselt* ja *võistlusväliselt* kõiki *sportlasi*, kelle kohta kehtivad alaliidu eeskirjad, sealhulgas *rahvusvahelistel üritustel* või asjakohase rahvusvahelise alaliidu eeskirjadega hõlmatud *üritustel* osalejaid või nimetatud rahvusvahelise alaliidu või selle rahvusliku spordialaliidu või viimase liikmete litsentsi omajaid.
- 5.2.3 Igal *suurürituse korraldajal*, sealhulgas Rahvusvahelisel Olümpiakomiteel ja Rahvusvahelisel Paralümpiakomiteel, on testimisõigus oma korraldatud *üritustel võistlussiseselt* ja *võistlusväliselt* kõikide nende *sportlaste* suhtes, kes on registreeritud asjakohase korraldaja poolt tulevikus korraldatavale *üritusele* või kelle *testimise* õigus on *suurürituse korraldajal* tulevikus toimuva *üritusega* seoses muul alusel.
- 5.2.4 WADA õigus teha teste *võistlussiseselt* ja *võistlusväliselt* on sätestatud artiklis 20.7.10.
- 5.2.5 *Dopinguvastased organisatsioonid* võivad testida mis tahes *sportlast*, kelle *testimise* õigus neil on ja kes ei ole sportlaskarjääri lõpetanud, sealhulgas *võistluskeelu* saanud *sportlasi*.
- 5.2.6 Kui rahvusvaheline alaliit või *suurürituse korraldaja* annab mis tahes osa *testimisest* üle *riiklikule dopinguvastasele organisatsioonile* või sõlmib viimasega sellekohase lepingu (otse või rahvusliku spordialaliidu kaudu), võib asjakohane *riiklik dopinguvastane organisatsioon* võtta täiendavaid *proove* või anda laborile korralduse teha lisaanalüüse selle *riikliku dopinguvastase organisatsiooni* kulul. Rahvusvahelist alaliitu või *suurürituse korraldajat* teavitatakse täiendavate *proovide* võtmisest ja lisaanalüüside tegemisest.

5.3 Testimine üritustel

- 5.3.1 Kui allpool ei ole sätestatud teisiti, on *ürituse toimumise kohtades ürituse ajal testimise* korraldamise õigus vaid ühel organisatsioonil. *Rahvusvahelistel üritustel* korraldab *testimist ürituse* juhtorganiks olev rahvusvaheline organisatsioon (nt Rahvusvaheline Olümpiakomitee olümpiamängudel, rahvusvaheline alaliit maailmameistrivõistlustel ning organisatsioon Panam Sports Panameerika mängudel). *Riiklikel üritustel* korraldab *testimist* vastava riigi *dopinguvastane organisatsioon*. *Ürituse* juhtorgani taotlusel tuleb *ürituse ajal* väljaspool *ürituse toimumise kohti* korraldatavad *testimised* kooskõlastada selle juhtorganiga.³⁶
- 5.3.2 Kui *dopinguvastane organisatsioon*, millel muidu oleks *testimise* õigus, kuid mis ei vastuta *testimise* algatamise ja juhtimise eest *üritusel*, soovib sellele vaatamata *testida sportlasi ürituse ajal ürituse toimumise kohtades*, peab asjakohane *dopinguvastane organisatsioon* esmalt pöörduma *ürituse* juhtorgani poole, et saada luba selliste testide tegemiseks ja kooskõlastamiseks. Kui *dopinguvastane organisatsioon* ei rahulda *ürituse* juhtorganilt saadud vastus, võib *dopinguvastane organisatsioon* kooskõlas *rahvusvahelise testimis- ja uurimisstandardiga* paluda WADA-lt luba *testimiseks* ja *testimise* kooskõlastusviisi kindlaksmääramiseks. WADA ei anna niisuguseks *testimiseks* luba enne, kui ta on *ürituse* juhtorganiga nõu pidanud ja viimast teavitanud. WADA otsus on lõplik ega kuulu edasikaebamisele. Kui *testimise* loas ei ole teisiti sätestatud, loetakse sellised testid *võistlusvälisteks* testideks. Selliste testide *tulemuste haldamine* on *testimise* algtasand

³⁵ [Kommentaari artikli 5.2 juurde. Lisavolitusi testimiseks võib anda allakirjutajate vahel sõlmitud kahe- või mitmepoolsete kokkulepetega. Enne sportlase testimist ajavahemikus kella 23st kuni 6ni peab dopinguvastasel organisatsioonil olema tekkinud tõsine ja konkreetne kahtlus, et asjakohane sportlane võib kasutada dopingut, välja arvatud juhul, kui sportlane on ise määranud kuuekümneminutilise testimise aja nimetatud ajavahemikuks või on muul moel nõustunud testimisega selles ajavahemikus. Vastuväidet, mille kohaselt ei olnud dopinguvastasel organisatsioonil tekkinud piisavat kahtlust, mis õigustaks testimist nimetatud ajavahemikus, ei saa kasutada kaitseks dopinguvastase reegli rikkumise väite vastu, kui rikkumise väite aluseks on selline testimine või testimise katse.]

³⁶ [Kommentaari artikli 5.3.1 juurde. Mõned rahvusvaheliste ürituste juhtorganid võivad teha ürituse ajal oma teste väljaspool ürituse toimumise kohti ning seetõttu soovivad viia need testimised kooskõlla riikliku dopinguvastase organisatsiooni testimistega.]

*dopinguvastase organisatsiooni kohustus, kui ürituse juhtorgani eeskirjades ei ole sätestatud teisiti.*³⁷

5.4 Testimisnõuded

5.4.1 *Dopinguvastased organisatsioonid koostavad testiplaani ja korraldavad testimist kooskõlas rahvusvahelise testimis- ja uurimisstandardiga.*

5.4.2 Kui see on mõistlikult võimalik, kooskõlastatakse *testimine ADAMSi* kaudu, et tõhustada kombineeritud *testimiste* tulemuslikkust ja vältida tarbetut kordustestimist.

5.5 Sportlase asukohateave

Sportlased, kelle nende rahvusvaheline alaliit ja/või riiklik dopinguvastane organisatsioon on lisanud registreeritud testimisbaasi, annavad teavet oma asukoha kohta rahvusvahelises testimis- ja uurimisstandardis sätestatud viisil ning artikli 2.4 rikkumise korral kohaldatakse nende suhtes artiklis 10.3.2 sätestatud tagajärgi. Rahvusvahelised alaliidud ja riiklikud dopinguvastased organisatsioonid kooskõlastavad selliste sportlaste määramise ning nende asukohateabe kogumise. Iga rahvusvaheline alaliit ja riiklik dopinguvastane organisatsioon avaldab ADAMSi kaudu nimekirja, milles on märgitud registreeritud testimisbaasi lisatud sportlased nimeliselt. Sportlastele teatatakse ette nende lisamisest registreeritud testimisbaasi, samuti nende eemaldamisest testimisbaasist. Asukohateave, mida sportlased annavad ajal, mil nad kuuluvad registreeritud testimisbaasi, on ADAMSi kaudu kättesaadav WADA-le ja teistele dopinguvastastele organisatsioonidele, kellel on õigus sportlast artikli 5.2 alusel testida. Asukohateavet hoitakse alati rangelt salajas, seda kasutatakse üksnes dopingukontrolli kavandamiseks, kooskõlastamiseks või läbiviimiseks, sportlase bioloogilise passi või muude analüütiliste tulemuste kohta asjakohase teabe hankimiseks, dopinguvastase reegli võimaliku rikkumise uurimiseks või dopinguvastase reegli väidetava rikkumise menetluse toetamiseks ning nimetatud teave hävitatakse kooskõlas eraelu ja isikuandmete kaitse rahvusvahelise standardiga pärast seda, kui see ei ole enam eeltoodud eesmärkideks vajalik.

Dopinguvastased organisatsioonid võivad kooskõlas rahvusvahelise testimis- ja uurimisstandardiga koguda asukohateavet ka sportlastelt, keda ei ole lisatud registreeritud testimisbaasi, ning kohaldada oma reeglite, mitte koodeksi kohaselt nende suhtes kohaseid ja proportsionaalseid tagajärgi artikli 2.4 rikkumise eest.

5.6 Sportlaskarjääri lõpetanud sportlaste tagasipöördumine võistlustele

5.6.1 Kui registreeritud testimisbaasi kuuluv rahvusvahelise või riikliku taseme sportlane lõpetab sportlaskarjääri ja soovib seejärel naasta aktiivsesse sporti, ei tohi ta rahvusvahelistel või riiklikel üritustel võistelda enne, kui ta on teinud end testimise jaoks kättesaadavaks, teatades sellest oma rahvusvahelisele alaliidule ja riiklikule dopinguvastasele organisatsioonile kirjalikult kuus (6) kuud ette. WADA, olles pidanud nõu asjakohase rahvusvahelise alaliidu ja riikliku dopinguvastase organisatsiooniga, võib teha erandi eeltoodud nõude suhtes, mille kohaselt tuleb kirjalik teade esitada kuus (6) kuud ette, kui selle nõude range kohaldamine oleks sportlase suhtes ülekohtune. Nimetatud otsuse peale võib esitada apellatsiooni artikli 13 alusel.³⁸

5.6.1.1 Kõik võistlustulemused, mis saavutatakse artiklit 5.6.1 rikkudes, tühistatakse, kui sportlane ei tõenda, et ta ei saanud mõistlikkuse piires teada, et tegemist oli rahvusvahelise või riikliku üritusega.

5.6.2 Kui sportlane lõpetab sportlaskarjääri võistluskeelu ajal, peab ta teavitama sellest võistluskeeldu kohaldanud dopinguvastast organisatsiooni kirjalikult. Kui sportlane soovib seejärel naasta aktiivsesse võistlussporti, ei tohi ta rahvusvahelistel või riiklikel üritustel võistelda enne, kui ta on teinud end testimise jaoks kättesaadavaks, teatades sellest oma

³⁷ [Kommentaari artikli 5.3.2 juurde. Enne loa andmist riiklikule dopinguvastasele organisatsioonile testimise algatamiseks ja korraldamiseks rahvusvahelisel üritusel peab WADA nõu ürituse juhtorganiks oleva rahvusvahelise organisatsiooniga. Enne loa andmist rahvusvahelisele alaliidule testimise algatamiseks ja läbiviimiseks riiklikul üritusel peab WADA nõu selle riigi dopinguvastase organisatsiooniga, kus üritus aset leiab. Testimist algatav ja juhtiv dopinguvastane organisatsioon võib soovi korral sõlmida kokkuleppeid volitatud kolmanda isikuga, et anda viimasele üle kohustus võtta proove või täita muud rolli dopingukontrolli käigus.]

³⁸ [Kommentaari artikli 5.6.1 juurde. Suunised selle kohta, kas erandi tegemine on õigustatud, koostab WADA.]

rahvusvahelisele alaliidule ja riiklikule dopinguvastasele organisatsioonile kirjalikult kuus (6) kuud ette (või sportlaskarjääri lõpetamise hetkel kandmata jäänud võistluskeelu aja võrra ette, kui see on pikem kui kuus (6) kuud).

5.7 Uurimine ja teabe kogumine

Dopinguvastastel organisatsioonidel on õigus korraldada uurimist ning nad korraldavad uurimist ja koguvad teavet kooskõlas rahvusvahelise testimis- ja uurimisstandardiga.

ARTIKKEL 6. PROOVIDE ANALÜÜS

Proove analüüsitakse kooskõlas alljärgnevate põhimõtetega.

6.1 Akrediteeritud, heakskiidetud ja muude laborite kasutamine

Artikli 2.1 alusel *halva analüütilise leiu* otseseks tuvastamiseks analüüsitakse *proove* üksnes WADA akrediteeritud laborites või laborites, mille WADA on muul moel heaks kiitnud. *Proovi* analüüsimiseks kasutatava WADA akrediteeritud või WADA poolt muul moel heakskiidetud labori valimine kuulub *tulemuste haldamise* eest vastutava dopinguvastase organisatsiooni ainupädevusse.³⁹

6.1.1 Kooskõlas artikliga 3.2 võib dopinguvastaste reeglite rikkumisega seotud asjaolusid tuvastada ükskõik milliste usaldusväärsete vahendite abil. Need hõlmavad näiteks usaldusväärseid labori- või muid kohtuekspertiisi teste, mida ei ole tehtud WADA akrediteeritud või heakskiidetud laborites.

6.2 Proovide ja andmete analüüsimise eesmärk

Proove ja nendega seotud analüütilisi andmeid või *dopingukontrolli* teavet analüüsitakse *keelatud ainete ja keelatud meetodite nimekirjas* sätestatud *keelatud ainete* ja *keelatud meetodite* ning muude võimalike WADA poolt kooskõlas *koodeksi* artiklis 4.5 nimetatud seireprogrammiga osutatud ainete avastamiseks või *dopinguvastase organisatsiooni* abistamiseks asjaomaste parameetrite profileerimisel *sportlase* uriinis, veres või muus matriksis, sh DNA või genoomiprofileerimine, või muudel õiguspärastel dopinguvastase võitluse eesmärkidel.⁴⁰

6.3 Proovide ja andmete kasutamine teadusuuringuks

Proove, nendega seotud analüütilisi andmeid ja *dopingukontrolli* teavet võib kasutada dopinguvastasteks teadusuuringuteks, kuid ühtki *proovi* ei tohi kasutada teadusuuringuks ilma *sportlase* kirjaliku nõusolekuta. Teadusuuringuteks kasutatavaid *proove* ja nendega seotud analüütilisi andmeid või *dopingukontrolli* teavet töödeldakse esmalt nii, et *proove* ja nendega seotud analüütilisi andmeid või *dopingukontrolli* teavet ei saaks seostada konkreetse *sportlasega*.⁴¹ Kõikide *proove* ja nendega seotud analüütilisi andmeid või *dopingukontrolli* teavet hõlmavate teadusuuringute puhul tuleb järgida artiklis 19 sätestatud põhimõtteid.

³⁹ [Kommentaari artikli 6.1 juurde. Kulud ja geograafilist ligipääsu arvestades võib WADA lubada laboritel, mida WADA ei ole akrediteerinud, teha konkreetseid analüüse, näiteks vereanalüüse, mis tuleb võtmise kohast laborisse toimetada kindla aja jooksul. Enne niisuguse labori heakskiitmist tagab WADA, et see täidab WADA kehtestatud rangeid analüüsi- ja hoiunorme. Artikli 2.1 rikkumisi võib tuvastada üksnes proovi sellise analüüsi põhjal, mis on tehtud WADA akrediteeritud või muus WADA heakskiidetud laboris. Muude artiklite rikkumisi võib tuvastada muudelt laboritelt saadud analüütiliste tulemuste põhjal, tingimusel et need on usaldusväärsed.]

⁴⁰ [Kommentaari artikli 6.2 juurde. Asjakohast dopingukontrolliga seotud teavet võib kasutada näiteks sihttestimise suunamiseks või artiklis 2.2 sätestatud dopinguvastase reegli rikkumise menetluse toetamiseks või mõlemal nimetatud eesmärgil. Vt ka kommentaari artiklite 5.1 ja 23.2.2 juurde.]

⁴¹ [Kommentaari artikli 6.3 juurde. Nagu meditsiinilistel juhtudel või teadustegevuses enamasti tavaks, ei loeta teadusuuringuks proovide ja nendega seotud teabe kasutamist kvaliteedi tagamiseks või parandamiseks, meetodite täiustamiseks või edasiarendamiseks või vaadeldava üldkogumi loomiseks. Ka niisugusel mitteteaduslikul lubatud eesmärgil kasutamise korral tuleb proove ja nendega seotud teavet esmalt töödelda nii, et neid ei saaks seostada konkreetse sportlasega, võttes nõuetekohaselt arvesse artiklis 19 sätestatud põhimõtteid ning rahvusvahelise laborite standardi, samuti eraelu puutumatuse ja isikuandmete kaitse rahvusvahelise standardi nõudeid.]

6.4 Proovide analüüsimise ja tulemustest teavitamise nõuded⁴²

Laborid analüüsivad *proove* ja teavitavad tulemustest kooskõlas *rahvusvahelise laborite standardiga*.

6.4.1 Laborid võivad omal algatusel ja kulul analüüsida *proove* selliste *keelatud ainete* või *keelatud meetodite* suhtes, mida ei ole lisatud *proovi* analüüsimise tüüpmenüüsse või mida *proovi* võtmise algatanud ja seda juhtinud *dopinguvastane organisatsioon* ei ole nõudnud. Selliste analüüsitude tulemustest teavitatakse asjaomast *dopinguvastast organisatsiooni* ning need on samaväärsed muude analüütiliste tulemustega ja nendega kaasnevad samad *tagajärjed*.

6.5 Proovide täiendav analüüs enne *tulemuste haldamist* või selle ajal

Laboril on piiramatu õigus *proovi* uuesti või täiendavalt analüüsida enne, kui *dopinguvastane organisatsioon* teavitab *sportlast* asjaolust, et *proovi* alusel esitatakse tema vastu artiklis 2.1 sätestatud dopinguvastase reegli rikkumise süüdistus. Kui pärast nimetatud teadet soovib *dopinguvastane organisatsioon* asjaomast *proovi* veel analüüsida, võib ta seda teha *sportlase* nõusolekul või asja arutava kolleegiumi heakskiidul.

6.6 Proovi täiendav analüüs pärast seda, kui on teatatud, et *proov* on negatiivne või selle tulemusena ei ole muul alusel esitatud dopinguvastase reegli rikkumise süüdistust

Pärast seda, kui labor on teatanud, et *proov* on negatiivne või *proovi* tulemusena ei ole muul alusel esitatud dopinguvastase reegli rikkumise süüdistust, võib asjaomast *proovi* säilitada ja mis tahes ajal täiendavalt artiklis 6.2 kirjeldatud eesmärgil analüüsida üksnes *proovi* võtmise algatanud ja seda juhtinud *dopinguvastase organisatsiooni* või WADA korraldusel. Mis tahes muu *dopinguvastane organisatsioon*, millel on *sportlase testimise* õigus ja mis soovib teha säilitatud *proovist* lisaanalüüsi, võib seda teha *proovi* võtmise algatanud ja seda juhtinud *dopinguvastase organisatsiooni* või WADA loal ning vastutab igasuguse hilisema *tulemuste haldamise* eest. *Proovide* WADA või muu *dopinguvastase organisatsiooni* algatusel toimuva säilitamise või lisaanalüüsi tegemise eest tasub WADA või vastav muu *dopinguvastane organisatsioon*. *Proovide* täiendav analüüsimine peab olema kooskõlas *rahvusvahelises laborite standardis* sätestatud nõuetega.

6.7 A- või B-proovi jagamine

Kui WADA, *tulemusi haldama* õigustatud *dopinguvastane organisatsioon* ja/või WADA akrediteeritud labor (WADA või *tulemusi haldama* õigustatud *dopinguvastase organisatsiooni* heakskiidul) soovib jagada A- või B-proovi kaheks, eesmärgiga kasutada jagatud *proovi* ühte osa A-proovi analüüsimiseks ja teist osa tulemuste kinnitamiseks, tuleb järgida *rahvusvahelises laborite standardis* sätestatud menetluskorda.

6.8 WADA õigus võtta *proovid* ja andmed enda valdusse

WADA-l on õigus oma äranägemise järgi igal ajal võtta mis tahes *proov* ja sellega seotud analüütilised andmed või teave, mis on mingi labori või *dopinguvastase organisatsiooni* valduses, enda otsesesse valdusse, kusjuures sellest võib ette teatada, kuid seda ei pea tegema. WADA nõudel peab labor või *dopinguvastane organisatsioon*, kelle valduses *proov* või andmed on, andma WADA-le viivitamata juurdepääsu *proovile* või andmetele ja võimaldama WADA-l võtta need oma otsesesse valdusse.⁴³ Kui WADA ei ole laborit või *dopinguvastast organisatsiooni* *proovi* või andmete valduse ülevõtmisest ette teavitanud, teavitab ta laborit ja iga *dopinguvastast organisatsiooni*, mille *proovid* või andmed on WADA ära võtnud, sellest mõistliku aja jooksul pärast valduse ülevõtmist. Pärast oma valdusse võetud *proovi* või andmete analüüsimist ja muud uurimist võib WADA anda teisele *dopinguvastasele organisatsioonile*, kellel on õigus

⁴² [Kommentaari artikli 6.4 juurde. Selle artikli eesmärk on laiendada nn targa testimise põhimõtet *proovide analüüsimise* menüüle, et dopingu kasutamist kõige tõhusamalt ja tulemuslikumalt avastada. On teada, et dopinguvastase võitluse jaoks eraldatud vahendid on piiratud ning *proovide analüüsimise* menüü laiendamine võib mõnel spordialal ja mõnes riigis vähendada nende *proovide* arvu, mida on võimalik analüüsida.]

⁴³ [Kommentaari artikli 6.8 juurde. WADA takistamine *proovide* või andmete otsese valduse ülevõtmisel või selle keelamine võib tähendada dopingukontrolliga manipuleerimist, osavõttu dopinguvastase reegli rikkumisest või koodeksi allakirjutajatepoolse täitmise rahvusvahelises standardis sätestatud koodeksi täitmata jätmise juhtu, samuti rahvusvahelise laborite standardi rikkumist. Vajaduse korral peab labor ja/või dopinguvastane organisatsioon aitama WADA-l tagada, et äravõetud *proov* ja andmed toimetatakse viivitamata asjaomase riigist välja.]

*sportlast testida, korralduse täita proovi või andmete tulemuste haldamise kohustust, kui avastatakse võimalik dopinguvastase reegli rikkumine.*⁴⁴

ARTIKKEL 7. TULEMUSTE HALDAMINE: SELLE KOHUSTUS, ASJA ESIALGNE LÄBIVAATUS, TEAVITAMINE JA ESIALGNE VÕISTLUSKEELD⁴⁵

Tulemuste haldamine koodeksi alusel (artiklite 7, 8 ja 13 kohaselt) tähendab menetlust, mille eesmärk on lahendada dopinguvastase reegli rikkumisega seotud küsimused õiglaselt, kiirelt ja tõhusalt. Iga dopinguvastane organisatsioon, mis tegeleb tulemuste haldamisega, kehtestab menetluse dopinguvastase reegli võimalike rikkumiste menetlemiseks enne asja esialgset arutamist käesolevas artiklis sätestatud põhimõtetel. Ehkki iga dopinguvastane organisatsioon võib kehtestada oma tulemuste haldamise menetluse ja rakendada seda, peab iga dopinguvastase organisatsiooni tulemuste haldamise menetlus olema kooskõlas vähemalt tulemuste haldamise rahvusvahelises standardis sätestatud nõuetega.

7.1 Tulemuste haldamise kohustus

Kui artiklites 6.6, 6.8 ja 7.1.3-7.1.5 ei ole sätestatud teisiti, on *tulemuste haldamise kohustus proovi võtmise algatanud ja seda juhtinud dopinguvastasel organisatsioonil* (kui *proove* ei ole võetud, siis sellel *dopinguvastasel organisatsioonil*, mis teatab esimesena *sportlasele* või muule *isikule* väidetavast dopinguvastase reegli rikkumisest ning seejärel uurib seda dopinguvastase reegli rikkumist põhjalikult) ning menetlus toimub nimetatud organisatsiooni menetlusnormide järgi. Olenemata sellest, milline organisatsioon *tulemusi haldab*, peab ta järgima siinses artiklis, artiklites 8 ja 13 ning *tulemuste haldamise rahvusvahelises standardis* sätestatud põhimõtteid, samuti tuleb iga *dopinguvastase organisatsiooni* eeskirjadesse ilma sisuliste muudatusteta üle võtta artiklis 23.2.2 loetletud reeglid ja neid rakendada.

- 7.1.1 Kui *dopinguvastaste organisatsioonide* vahel tekib vaidlus selle üle, millisel *dopinguvastasel organisatsioonil* on *tulemuste haldamise kohustus*, otsustab WADA, millisel organisatsioonil see kohustus on. WADA otsuse peale võib vaidluse pooleks olev *dopinguvastane organisatsioon* esitada apellatsiooni *spordiarbitraažikohtule* seitsme (7) päeva jooksul pärast WADA otsusest teadasaamist. *Spordiarbitraažikohus* menetleb nimetatud apellatsiooni kiirkorras ja asja vaatab läbi üks vahekohtunik. *Dopinguvastane organisatsioon*, kes soovib *hallata tulemusi* artiklis 7.1 sätestatud voliala arvestamata, võib taotleda selle heakskiitu WADA-lt.
- 7.1.2 Kui *riiklik dopinguvastane organisatsioon* otsustab võtta lisaproove kooskõlas artikliga 5.2.6, loetakse tema selleks *dopinguvastaseks organisatsiooniks*, kes algatas *proovide* võtmise ja juhtis seda. Kui aga *riiklik dopinguvastane organisatsioon* annab laborile üksnes korralduse teha *riikliku dopinguvastase organisatsiooni* kulul lisaanalüüse, loetakse *proovi* võtmise algatajaks ja juhtijaks rahvusvaheline alaliit või *suurürituse korraldaja*.
- 7.1.3 Juhul, kui *riikliku dopinguvastase organisatsiooni* reeglite järgi ei kuulu *sportlane* või muu *isik*, kes ei ole selle riigi kodanik, resident, selles riigis väljastatud litsentsi omanik või selle riigi spordiorganisatsiooni liige, *riikliku dopinguvastase organisatsiooni* pädevusse või keeldub viimane oma pädevuse kasutamisest, siis *haldab tulemusi* asjakohane rahvusvaheline alaliit või selle reeglitega määratud kolmas, asjaomase *sportlase* või muu *isiku* üle pädevust omav isik. WADA algatusel tehtud testi või täiendava analüüsi või WADA avastatud dopinguvastase reegli

⁴⁴ [Kommentaari artikli 6.8 juurde. Loomulikult ei võtaks WADA ühepoolset proovi või analüütilisi andmeid enda valdusse ilma olulise põhjusega, mille on tinginud dopinguvastase reegli võimalik rikkumine, koodeksi allakirjutajapoolne täitmata jätmine või muu isiku poolne dopinguga seotud tegevus. Olulise põhjuse olemasolu üle saab aga otsustada WADA oma äranägemise järgi ja tema otsus ei kuulu edasikaebamisele. Eelkõige ei saa olulise põhjuse olemasolu või puudumine olla vastuväited dopinguvastase reegli rikkumise süüdistusele või tagajärgede kohaldamisele.]

⁴⁵ [Kommentaari artikli 7 juurde. Eri allakirjutajad on kehtestanud oma normid tulemuste haldamise kohta. Ehkki need ei ole olnud täiesti ühtsed, on paljud neist osutunud õiglaselt ja tõhusaks tulemuste haldamise süsteemiks. Koodeks ei asenda nende allakirjutajate tulemuste haldamise süsteemi. Selles artiklis ja tulemuste haldamise rahvusvahelises standardis sätestatakse siiski aluspõhimõtted eesmärgiga tagada tulemuste haldamise menetluse õiglane olemus ning neid põhimõtteid peab iga allakirjutaja järgima. Iga allakirjutaja konkreetset dopinguvastast reeglit peavad olema nende aluspõhimõtetega kooskõlas. Mitte kõik dopinguvastase organisatsiooni algatatud dopinguvastased menetlused ei pea pädima asja arutamisega istungil. Võib ette tulla juhtumeid, kus sportlane või muu isik nõustub karistusega, mis tuleneb kas koodeksist või mida dopinguvastane organisatsioon peab kohaseks, juhul kui karistuse määramisel on lubatud paindlikkus. Igal juhul teavitatakse sellise kokkuleppe alusel määratud karistusest artikli 14 kohaselt osalisi, kellel on artikli 13.2.3 alusel edasikaebeõigus, ja see avaldatakse kooskõlas artikliga 14.3.]

rikkumise tulemusi haldab WADA määratud dopinguvastane organisatsioon, kelle volialasse asjaomane sportlane või muu isik kuulub.⁴⁶

- 7.1.4 Suurürituse korraldaja korraldatud üritusel algatatud ja võetud proovide või niisugusel üritusel aset leidnud dopinguvastase reegli rikkumise tulemuste haldamise kohustuse võtab asjaomane suurürituse korraldaja vähemalt sellises piiratud ulatuses, milles ta korraldab asja arutamise, et teha kindlaks, kas dopinguvastast reeglit on rikutud ning kui on, siis artiklite 9 ja 10.1 alusel asjakohaste tulemuste tühistamiseks ning sellel üritusel võidetud vastavatest medalitest, punktidest või auhindadest ilmajätmiseks, samuti dopinguvastase reegli rikkumisega tekitatud kulude sissenõudmiseks. Juhul, kui suurürituse korraldaja võtab tulemuste haldamise kohustuse üksnes piiratud ulatuses, annab see suurürituse korraldaja asja edasi tulemuste haldamise lõpuleviimiseks vastavale rahvusvahelisele alaliidule.
- 7.1.5 WADA võib anda mis tahes tulemuste haldamise pädevusega dopinguvastasele organisatsioonile korralduse hallata tulemusi konkreetsetes asjas. Kui see dopinguvastane organisatsioon keeldub tulemusi haldamast WADA määratud mõistliku tähtaja jooksul, loetakse keeldumist koodeksi täitmata jätmiseks ning WADA võib anda teisele sportlase või muu isiku üle pädevust omavale dopinguvastasele organisatsioonile korralduse hallata tulemusi sellest keeldunud dopinguvastase organisatsiooni asemel, kui teine organisatsioon on sellega nõus, või kui niisuguse pädevusega dopinguvastast organisatsiooni ei ole, siis mis tahes muule sellega nõus olevale dopinguvastasele organisatsioonile. Sellisel juhul hüvitab tulemuste haldamisest keeldunud dopinguvastane organisatsioon WADA määratud teisele dopinguvastasele organisatsioonile tulemuste haldamise kulud ja esindajatasud ning kulude ja esindajatasude hüvitamata jätmist loetakse koodeksi täitmata jätmiseks.⁴⁷
- 7.1.6 Asukohateabega seotud võimaliku rikkumise (andmete esitamata jätmine või testimiselt puudumine) tulemusi haldab tulemuste haldamise rahvusvahelise standardi alusel see rahvusvaheline alaliit või riiklik dopinguvastane organisatsioon, millele sportlane esitab oma asukohateabe. See dopinguvastane organisatsioon, mis tuvastab asukohateabe esitamata jätmise või testimiselt puudumise, edastab vastava teabe WADA-le ADAMS-i kaudu, kus see tehakse kättesaadavaks teistele asjakohastele dopinguvastastele organisatsioonidele.

7.2 Dopinguvastase reegli võimalike rikkumistega seotud asjade läbivaatus ja neist teavitamine

Dopinguvastase reegli võimaliku rikkumisega seotud asjade läbivaatus ja asjaomaste teavituste esitamine toimub kooskõlas tulemuste haldamise rahvusvahelise standardiga.

7.3 Dopinguvastaste reeglite varasemate rikkumiste tuvastamine

Enne sportlase või muu isiku eeltoodud korras teavitamist dopinguvastase reegli võimalikust rikkumisest kontrollib dopinguvastane organisatsioon ADAMS-i ja võtab ühendust WADA või muu asjakohase dopinguvastase organisatsiooniga, et teha kindlaks, kas asjaomane sportlane või muu isik on ka varem toime pannud dopinguvastase reegli rikkumisi.

7.4 Esialgsete võistluskeeldude kohta kehtivad põhimõtted⁴⁸

⁴⁶ [Kommentaar artikli 7.1.3 juurde. Sportlase või muu isiku rahvusvaheline alaliit on tulemusi haldavaks dopinguvastaseks organisatsiooniks määratud viimase võimalusena, et vältida olukorda, kus ühelgi dopinguvastasel organisatsioonil ei ole pädevust tulemusi hallata. Rahvusvaheline alaliit võib oma dopinguvastastes reeglites sätestada, et tulemusi haldab sportlase või muu isiku rahvuslik spordialaliit.]

⁴⁷ [Kommentaar artikli 7.1.5 juurde. Kui WADA annab teisele dopinguvastasele organisatsioonile korralduse hallata tulemusi või teha muid dopingukontrolliga seotud toiminguid, ei loeta seda asjaomaste toimingute WADA-poolseks edasivolitamiseks.]

⁴⁸ [Kommentaar artikli 7.4 juurde. Enne kui dopinguvastane organisatsioon määrab ühepoolset esialgset võistluskeeldu, tuleb lõpule viia asja organisatsioonisisene läbivaatus koodeksi sätestatud korras. Lisaks peab esialgset võistluskeeldu määrav allakirjutaja andma sportlasele võimaluse asja esialgseks arutamiseks kas enne esialgse võistluskeeldu määramist või kohe pärast seda, või asja lõplikuks arutamiseks kiirendatud korras kooskõlas artikliga 8 kohe pärast esialgse võistluskeeldu määramist. Sportlasel on õigus esitada apellatsioonkaebus artikli 13.2.3 alusel.

Harvadel juhtudel, mil B-proovi analüüs ei kinnita A-proovi leidu, lubatakse esialgse võistluskeeldu saanud sportlasel võtta osa järgnevatest võistlustest ürituse vältel, kui asjaolud seda võimaldavad.

Samamoodi võib sportlane, olenevalt vastava võistkondliku spordiala rahvusvahelise alaliidu reeglitest, eelseisvatest võistlustest osa võtta juhul, kui tema võistkond neis endiselt osaleb.

7.4.1 Kohustuslik *esialgne võistluskeeld* pärast *halva analüütilise leiu* või *halva passileiu* avastamist

Alljärgnevad *allakirjutajad* kehtestavad reeglid, mille järgi määratakse artiklis 7.2 nõutava läbivaatuse ja teavituse korral või pärast seda viivitamata *esialgne võistluskeeld*, kui avastatakse *halb analüütiline leid* või *halb passileid* (pärast *halva passileiu* läbivaatuse lõpuleviimist), mis näitab *keelatud aine* või *keelatud meetodi*, välja arvatud *määratletud aine* või *määratletud meetodi*, kasutamist: *ürituse* juhtorganiks olev *allakirjutaja* (selleks *ürituseks*), võistkonna valiku eest vastutav *allakirjutaja* (võistkonna valikuks), asjakohaseks rahvusvaheliseks alaliiduks olev *allakirjutaja* või *allakirjutaja*, kes on see *dopinguvastane organisatsioon*, millel on õigus *hallata* dopinguvastase reegli väidetava rikkumise *tulemusi*. Kohustuslik *esialgne võistluskeeld* võidakse tühistada, kui i) *sportlane* tõendab asja arutavale kolleegiumile, et rikkumise on tõenäoliselt põhjustanud *saastunud toode* või ii) rikkumine hõlmab *narkootilist- või psühhotropset ainet* ja *sportlane* tõendab, et tal on õigus artikli 10.2.4.1 alusel lühendatud *võistluskeelule*. Asja arutava organi otsus mitte tühistada *esialgset võistluskeeldu*, kui *sportlane* viitab põhjusena *saastunud tootele*, ei kuulu edasikaebamisele.

7.4.2 Valikuline *esialgne võistluskeeld halva analüütilise leiu* korral, kui see on seotud *määratletud ainete*, *määratletud meetodite* või *saastunud toodetega* või muude dopinguvastaste reeglite rikkumiste korral

Allakirjutaja võib kehtestada reeglid, mis kehtivad mis tahes *üritusel*, mille juhtorgan *allakirjutaja* on, või mis tahes võistkondade valimise kohta, mille eest *allakirjutaja* vastutab, või kui *allakirjutaja* on asjaomane rahvusvaheline alaliit või tal on õigus *hallata* dopinguvastase reegli väidetava rikkumise *tulemusi*, ning millega lubatakse määrata *esialgne võistluskeeld* artiklis 7.4.1 sätestamata dopinguvastaste reeglite rikkumiste eest enne *sportlase B-proovi analüüsi* või asja lõplikku arutamist kooskõlas artikliga 8.

7.4.3 Asja arutamise või edasikaebamise võimalus

Arvestamata artikleid 7.4.1 ja 7.4.2 ei või *esialgset võistluskeeldu* määrata, kui *sportlasele* või muule *isikule* ei ole *dopinguvastase organisatsiooni* reeglitega antud a) võimalust *asja esialgseks arutamiseks* enne *esialgse võistluskeelu* määramist või peatselt pärast *esialgse võistluskeelu* määramist või b) võimalust asja arutamiseks kiirendatud korras kooskõlas artikliga 8 peatselt pärast *esialgse võistluskeelu* määramist. *Dopinguvastase organisatsiooni* reeglitega tuleb ette näha ka võimalus esitada kooskõlas artikliga 13 kiirkorras apellatsioon *esialgse võistluskeelu* määramise peale või otsusele mitte määrata *esialgset võistluskeeldu*.

7.4.4 Vabatahtlik nõustumine *esialgse võistluskeeluga*

Sportlane võib omal algatusel vabatahtlikult nõustuda *esialgse võistluskeeluga*, kui ta teeb seda kas i) enne kümne (10) päeva möödumist *B-proovi* tulemustest teatamist (või *B-proovi* analüüsimisest loobumist) või mis tahes muu dopinguvastase reegli rikkumisest teatamist, või ii) enne kuupäeva, mil *sportlane* asub esimest korda pärast asjaomast teadet võistlema sõltuvalt sellest, milline nimetatud tähtaeg saabub hiljem. Muud *isikud* võivad omal algatusel vabatahtlikult nõustuda *esialgse võistluskeeluga*, kui nad teevad seda kümne (10) päeva jooksul pärast dopinguvastase reegli rikkumisest teatamist. *Esialgse võistluskeeluga* vabatahtliku nõustumise korral on *esialgne võistluskeeld* täies ulatuses kehtiv ja seda käsitatakse nagu artikli 7.4.1 või 7.4.2 alusel määratud *esialgset võistluskeeldu*, tingimusel et *sportlane* või muu *isik* võib igal ajal pärast *esialgse võistluskeeluga* nõustumist oma nõusolekust taganeda; sellisel juhul ei võeta *sportlase* või muu *isiku* varem kantud *esialgset võistluskeeldu* hiljem arvesse.

7.4.5 Kui *esialgne võistluskeeld* määratakse A-proovist avastatud *halva analüütilise leiu* alusel, kuid hilisem B-proovi analüüs (kui *sportlane* või *dopinguvastane organisatsioon* seda taotleb) ei kinnita A-proovi analüüsi tulemusi, ei jätkata *sportlase* suhtes *esialgse võistluskeelu* kohaldamist artiklis 2.1 sätestatud rikkumise eest. Kui *sportlane* (või *sportlase* võistkond, kui seda näevad ette vastava *suurürituse korraldaja* või rahvusvahelise alaliidu reeglid) on artikli 2.1 rikkumise tõttu *ürituselt* eemaldatud ja B-proovi hilisem analüüs ei kinnita A-proovi leidu ning *sportlase* või võistkonna osalemisõiguse ennistamine on võimalik *üritust* muus osas mõjutamata, võib *sportlane* või võistkond jätkata *üritusel* osalemist.

Sportlase ja muu isiku esialgne võistluskeeld arvatakse artikli 10.13.2 alusel maha mis tahes võistluskeelust, mis lõpuks määratakse või millega nõustutakse.]

7.5 Tulemuste haldamisega seotud otsused

7.5.1 *Dopinguvastaste organisatsioonide tulemuste haldamisega või asja läbivaatamisega seotud otsused ei tohi olla piiratud konkreetse geograafilise piirkonna või spordialaga ning neis tuleb käsitleda muu hulgas järgmisi asjaolusid ja teha nende kohta otsus: i) kas dopinguvastase reegli rikkumine on aset leidnud või kas tuleks määrata esialgne võistluskeeld, niisuguse otsuse faktilised asjaolud ja konkreetset koodeksi artiklid, mida on rikutud, ning ii) kõik dopinguvastase reegli rikkumis(t)est tulenevad tagajärjed, sealhulgas artiklite 9 ja 10.10 alusel tühistatavad tulemused, medalitest või auhindadest ilmajätmine, võistluskeelu kestus (ja selle alguskuupäev) ning kõik rahalised tagajärjed, v.a suurürituse korraldajate otsused, milles ei ole vaja käsitleda nende üritusele järgnevat võistluskeeldu või hilisemaid rahalisi tagajärgi.⁴⁹*

7.5.2 *Suurürituse korraldaja tulemuste haldamist või asja läbivaatamist käsitlev otsus, mis on tehtud seoses tema korraldatud üritusega, võib olla ulatuselt piiratud, kuid selles tuleb käsitleda vähemalt alljärgnevaid küsimusi ja teha nende kohta otsus: i) kas dopinguvastase reegli rikkumine leidis aset, niisuguse otsuse faktilised asjaolud ja konkreetset koodeksi artiklid, mida rikuti, ning ii) artiklite 9 ja 10.1 alusel tühistatavad tulemused koos vastavatest medalitest, punktidest ja auhindadest ilmajätmisega. Kui suurürituse korraldaja kohustub tegema tulemuste haldamisega seotud otsuseid vaid piiratud ulatuses, peab ta järgima artiklit 7.1.4.⁵⁰*

7.6 Tulemuste haldamisega seotud otsustest teatamine

Sportlasi, muid isikuid, allakirjutajaid ja WADAt teavitatakse tulemuste haldamisega seotud otsustest lähtudes artiklist 14 ja tulemuste haldamise rahvusvahelisest standardist.

7.7 Sportlaskarjääri lõpetamine⁵¹

Kui sportlane või muu isik lõpetab sportlaskarjääri ajal, mil tulemuste haldamise menetlus on pooleli, jääb tulemuste haldamisega tegelevale dopinguvastasele organisatsioonile õigus vastav menetlus lõpule viia. Kui sportlane või muu isik lõpetab sportlaskarjääri enne tulemuste haldamise menetluse alustamist, on sellel dopinguvastasel organisatsioonil, millel oleks olnud õigus hallata sportlase või muu isiku tulemusi ajal, mil sportlane või muu isik dopinguvastast reeglit rikkus, õigus korraldada asjakohane tulemuste haldamise menetlus.

ARTIKKEL 8. TULEMUSTE HALDAMINE: ÕIGUS ASJA ÕIGLASELE ARUTAMISELE JA ASJAS TEHTUD OTSUSEST TEAVITAMINE

8.1 Asja õiglane arutamine

Tulemuse haldamise eest vastutav dopinguvastane organisatsioon kohustub tagama igale isikule, kes on väidetavalt pannud toime dopinguvastase reegli rikkumise, vähemalt asja õiglase arutamise mõistliku aja jooksul õiglase, erapooletu ja oma tegevuses sõltumatu kolleegiumi poolt kooskõlas WADA tulemuste

⁴⁹ [Kommentaar artikli 7.5.1 juurde. Tulemuste haldamisega seotud otsused hõlmavad esialgse võistluskeelu kohta tehtavaid otsuseid.]

⁵⁰ [Kommentaar artikli 7.5.2 juurde. Erinevalt suurürituste korraldajate tehtud tulemuste haldamisega seotud otsustest tuleb iga dopinguvastase organisatsiooni otsuses käsitleda seda, kas dopinguvastase reegli rikkumine leidis aset, ning kõiki rikkumisest tulenevaid tagajärgi, sealhulgas muid tühistatavaid tulemusi peale artikli 10.1 alusel tühistatavate tulemuste (mille kohta teeb otsuse ürituse juhtorgan). Artikli 15 järgi kehtib niisugune otsus koos sellega määratud tagajärgedega automaatselt kõikidel spordialadel ja kõikides riikides. Näiteks kui võistlussiseselt võetud proovist avastatud halva analüütilise leiu alusel otsustatakse, et sportlane on pannud toime dopinguvastase reegli rikkumise, tühistatakse artikli 9 alusel sportlase tulemused, mis ta on sellel võistlusel saavutanud, ning artikli 10.10 alusel ka kõik muud tulemused, mille sportlane on võistlustel alates proovi võtmise kuupäevast kuni võistluskeelu lõpuni saavutanud; kui halb analüütiline leid avastati mingil üritusel tehtud testimise käigus, on suurürituse korraldaja kohustus otsustada, kas artikli 10.1 alusel tühistatakse ka teised individuaalsed tulemused, mille sportlane on sellel üritusel enne proovi võtmist saavutanud.]

⁵¹ [Kommentaar artikli 7.7 juurde. Sportlase või muu isiku käitumist ajal, mil ta ei kuulu ühegi dopinguvastase organisatsiooni volialasse, ei saa käsitada dopinguvastase reegli rikkumisena, küll aga võib see olla õiguspärane alus vastava sportlase või muu isiku spordiorganisatsiooni liikmeks võtmisest keeldumisele.]

haldamise rahvusvahelise standardiga. Õigeaegne ja põhjendatud otsus, mis sisaldab eelkõige võistluskeelu pikkuse ja artikli 10.10 alusel tulemuste tühistamise põhjendust, avalikustatakse kooskõlas artikliga 14.3.⁵²

8.2 Asja arutamine üritustel

Üritustega seotud asjade arutamine võib toimuda kiirkorras, kui seda lubavad vastava dopinguvastase organisatsiooni ja asja arutava kolleegiumi reeglid.⁵³

8.3 Asja arutamisest loobumine

Asja arutamise õigusest võib loobuda kas sõnaselgelt või nii, et sportlane või muu isik ei vaidlusta dopinguvastase organisatsiooni väidet dopinguvastase reegli rikkumise kohta dopinguvastase organisatsiooni reeglitega ettenähtud aja jooksul.

8.4 Otsustest teavitamine

Tulemuste haldamise eest vastutav dopinguvastane organisatsioon edastab asjas tehtud põhjendatud otsuse või kui asja arutamisest loobuti, siis põhjendatud otsuse võetud meetmete kohta kooskõlas artikliga 14 sportlasele ja teistele dopinguvastastele organisatsioonidele, kellel on artikli 13.2.3 alusel edasikaebeõigus, ning otsus avalikustatakse kooskõlas artikliga 14.3.

8.5 Asja ühekordne arutamine spordiarbitraažikohtus

Rahvusvahelise või riikliku taseme sportlaste või muude isikute vastu esitatud dopinguvastase reegli rikkumise süüdistust võidakse arutada ühekordselt kohe spordiarbitraažikohtus, kui sportlane või muu isik, tulemuste haldamise eest vastutav dopinguvastane organisatsioon ja WADA on sellega nõus.⁵⁴

ARTIKKEL 9. INDIVIDUAALSETE TULEMUSTE AUTOMAATNE TÜHISTAMINE

Individuaalsel spordialal võistlussisese testiga seoses avastatud dopinguvastase reegli rikkumine toob automaatselt kaasa sellel võistlusel saavutatud tulemuse tühistamise koos kõigi sellest tulenevate tagajärgedega, sealhulgas võimalikest medalitest, punktidest ja auhindadest ilma jäämise.⁵⁵

⁵² [Kommentaar artikli 8.1 juurde. Selle artikli alusel tuleb tulemuse haldamise menetluse käigus mingil hetkel tagada sportlasele või muule isikule asja õigeaegne, õiglane ja erapooletu arutamine. Samad põhimõtted sisalduvad ka inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni artikli 6 lõikes 1 ning need on ka rahvusvahelises õiguses üldtunnustatud. See artikkel ei ole mõeldud asendada reegleid, mille dopinguvastane organisatsioon on asja arutamise kohta kehtestanud, vaid peaks pigem tagama selle, et iga dopinguvastane organisatsioon kehtestab asja arutamiseks siinesitatud põhimõtetega kooskõlas oleva menetluskorra.]

⁵³ [Kommentaar artikli 8.2 juurde. Näiteks võib asja arutamine kiirkorras toimuda vahetult enne suurüritust, kui otsuse tegemine dopinguvastase reegli rikkumise kohta on vajalik selleks, et teha kindlaks, kas sportlane võib üritusel osaleda, või ürituse ajal, kui asja lahend mõjutab sportlase tulemuste kehtivust või jätkuvat üritusel osalemist.]

⁵⁴ [Kommentaar artikli 8.5 juurde. Mõnel juhul võivad kulud, mis kaasnevad asja arutamisega esimeses astmes kas rahvusvahelisel või riiklikul tasandil ja seejärel uuesti spordiarbitraažikohtus, olla kokku väga suured. Kui kõik selles artiklis nimetatud osalised on veendunud, et nende huvisid kaitstakse piisavalt asja ühekordse arutamisega, ei ole sportlasel või dopinguvastasel organisatsioonil vaja kanda lisakulusid asja topelt arutamise eest. Dopinguvastane organisatsioon võib osaleda spordiarbitraažikohtu istungil vaatlejana.]

⁵⁵ [Kommentaar artikli 9 juurde. Auhinnad, mille individuaalsportlased on võitnud võistkondlikel spordialadel, tühistatakse. Võistkonna diskvalifitseerimine toimub aga artiklis 11 sätestatud korras. Nende spordialade korral, mis pole võistkondlikud spordialad, kuid kus auhindu antakse võistkondadele, rakendatakse võistkonna, mille üks või mitu liiget on toime pannud dopinguvastase reegli rikkumise, diskvalifitseerimist või muid distsiplinaarmedeid kooskõlas rahvusvahelise alaliidu kehtivate reeglitega.]

ARTIKKEL 10. INDIVIDUAALSPORTLASTE KARISTUSED⁵⁶

10.1 Tulemuste tühistamine üritusel, mille käigus dopinguvastast reeglit rikutakse

Dopinguvastase reegli rikkumine ürituse ajal või sellega seoses võib ürituse juhtorgani otsusel tuua kaasa kõigi sportlase poolt sellel üritusel saavutatud individuaalsete tulemuste tühistamise koos kõigi sellest tulenevate tagajärgedega, sealhulgas medalitest, punktidest ja auhindadest ilmajäämise, välja arvatud artiklis 10.1.1 sätestatud juhtudel.⁵⁷

Tegurid, mida tuleks arvestada selle otsustamisel, kas tühistada muud üritusel saavutatud tulemused, võivad hõlmata näiteks sportlase poolt toime pandud dopinguvastase reegli rikkumise raskusastet ja seda, kas sportlaselt muude võistluste käigus võetud proovid olid negatiivsed.

10.1.1 Kui sportlane tõendab, et rikkumises puudus tema süü või hooletus, ei tühistata sportlase muudel võistlustel saavutatud individuaalseid tulemusi, välja arvatud juhul, kui sportlase tulemusi muudel võistlustel peale selle, mille käigus leidis aset dopinguvastase reegli rikkumine, mõjutas tõenäoliselt sportlasepoolne dopinguvastase reegli rikkumine.

10.2 Võistluskeeld keelatud aine sisaldumise eest proovis või keelatud aine või keelatud meetodi kasutamise, kasutamise katse või valdamise eest

Võistluskeelu kestus artikli 2.1, 2.2 või 2.6 rikkumise eest on alljärgnev, kusjuures võistluskeelu võib jätta kohaldamata või seda vähendada või selle peatada artikli 10.5, 10.6 või 10.7 alusel.

10.2.1 Arvestades artiklit 10.2.4 kehtib võistluskeeld neli (4) aastat, kui:

10.2.1.1 dopinguvastase reegli rikkumine ei hõlma määratletud ainet ega määratletud meetodit, välja arvatud juhul, kui sportlane või muu isik tõendab, et dopinguvastase reegli rikkumine ei olnud tahtlik;⁵⁸

10.2.1.2 dopinguvastase reegli rikkumine hõlmab määratletud ainet või määratletud meetodit ja dopinguvastane organisatsioon tõendab, et dopinguvastase reegli rikkumine oli tahtlik.

10.2.2 Kui arvestades artiklit 10.2.4.1 ei kohaldu artikkel 10.2.1, kehtib võistluskeeld kaks (2) aastat.

10.2.3 Artiklis 10.2 kasutatud termin „tahtlik“ osutab sportlastele või muudele isikutele, kes käitusid viisil, mille kohta nad teadsid, et see tähendab dopinguvastase reegli rikkumist või on suur oht, et see võib tähendada dopinguvastase reegli rikkumist või tuua kaasa dopinguvastase reegli rikkumise, kuid jätsid selle ohuga ilmselt arvestamata.⁵⁹ Üksnes võistlussiseselt keelatud aine halva analüütilise leiuga seotud dopinguvastase reegli rikkumise korral eeldatakse, et rikkumine ei olnud tahtlik, kui aine on määratletud aine ja sportlane tõendab, et keelatud ainet kasutati

⁵⁶ [Kommentaar artikli 10 juurde. Karistuste ühtlustamine on dopinguvastase võitluse raames olnud üks enam arutatud ja vaieldud teemasid. Ühtlustamine tähendab seda, et iga juhtumi ainulaadsete asjaolude hindamisel rakendatakse samu reegleid ja tingimusi. Vastuväited karistuste ühtlustamisele põhinevad spordialade erinevustel, näiteks: mõningate spordialadega tegelevad on elukutselised sportlased, kes teenivad spordiga suuri summasid, teiste spordialadega tegelevad aga tõelised harrastajad; spordialadel, kus sportlase karjäär on lühike, avaldab võistluskeelu tüüpikkus sportlasele palju suuremat mõju kui spordialadel, millega tegelevate sportlaste karjäär on harilikult palju pikem. Põhiväide ühtlustamise kasuks on, et pole lihtsalt õige, kui kaks samast riigist pärit sportlast, kes annavad samadel asjaoludel sama keelatud aine suhtes positiivse proovi, saavad erineva karistuse ainuüksi seetõttu, et nad tegelevad eri spordialadega. Lisaks nähakse liigset paindlikkust karistuste määramisel sageli vastuvõetamatu võimalusena lasta mõningatel spordiorganisatsioonidel olla dopingutarvitajate suhtes sallivam. Samuti on karistuste erinevus sageli olnud rahvusvaheliste alaliitude ja riiklike dopinguvastaste organisatsioonide vaheliste konfliktide allikas.]

⁵⁷ [Kommentaar artikli 10.1 juurde. Kui artikli 9 järgi tühistatakse üksnes selle võistluse tulemus, mille raames andis sportlane positiivse proovi (nt 100 m seliliujumine), võib käesolev artikkel tuua kaasa kõigi üritusel (nt ujumise maailmameistrivõistlused) toimunud võistlustel saavutatud tulemuste tühistamise.]

⁵⁸ [Kommentaar artikli 10.2.1.1 juurde. Kuigi teoreetiliselt on sportlasel või muul isikul võimalik tõendada, et dopinguvastase reegli rikkumine ei olnud tahtlik, näitamata samas, kuidas keelatud aine isiku organismi sattus, siis suure tõenäosusega ei õnnestu sportlasel artikli 2.1 alusel algatatud dopinguasjas tõendada, et tema käitumine ei olnud tahtlik, kui ta ei osuta keelatud aine allikale.]

⁵⁹ [Kommentaar artikli 10.2.3 juurde. Artiklis 10.2.3 sisaldub mõiste „tahtlik“ erimääratlus, mida kohaldatakse üksnes artikli 10.2 puhul.]

võistlusväliselt. Üksnes *võistlussiseselt* keelatud aine *halva analüütilise leiuga* seotud dopinguvastase reegli rikkumist ei loeta tahtlikuks, kui aine ei ole *määratletud aine* ning *sportlane* tõendab, et *keelatud ainet kasutati võistlusväliselt* ja see ei olnud seotud sportliku sooritusvõime parandamisega.

- 10.2.4 Arvestamata artikli 10.2 muid sätteid, kehtib *narkootilise- või psühhotroopse ainega* seotud dopinguvastase reegli rikkumise korral alljärgnev.

- 10.2.4.1 Kui *sportlane* tõendab, et narkootilise- või psühhotroopse aine manustamine või *kasutamine* leidis aset *võistlusväliselt* ega olnud seotud sportliku sooritusvõime parandamisega, kehtib *võistluskeeld* kolm (3) kuud.

Artikli 10.2.4.1 alusel arvestatud *võistluskeeldu* võib lühendada ühe (1) kuuni, kui *sportlane* või muu *isik* läbib rahuldavalt *narkootilise- või psühhotroopse aine* tarbimisest vabanemise programmi, mille on heaks kiitnud *tulemuste haldamise* eest vastutav *dopinguvastane organisatsioon*.⁶⁰ Artiklis 10.2.4.1 sätestatud *võistluskeeldu* ei saa lühendada artikli 10.6 sätete alusel.

- 10.2.4.2 Kui narkootilist- või psühhotroopset ainet manustati, *kasutati* või *vallati võistlussiseselt* ja *sportlane* tõendab, et see ei olnud seotud sportliku sooritusvõime parandamisega, ei loeta narkootilise- või psühhotroopse aine manustamist, *kasutamist* või *valdamist* artikli 10.2.1 tähenduses tahtlikuks ning see ei ole artikli 10.4 järgi *raskendavaks asjaoluks*.

- 10.3 *Võistluskeeld* muude dopinguvastaste reeglite rikkumiste eest

Võistluskeeld muude, artiklis 10.2 sätestamata dopinguvastaste reeglite rikkumiste eest kehtib alljärgnevalt, tingimusel et ei kohaldata artiklit 10.6 või 10.7.

- 10.3.1 Artikli 2.3 või 2.5 rikkumise eest kehtib *võistluskeeld* neli (4) aastat, välja arvatud i) juhul, kui *proovi* võtmises mitteosalemise korral tõendab *sportlane*, et dopinguvastase reegli rikkumine ei olnud tahtlik, millisel juhul kehtib *võistluskeeld* kaks (2) aastat; ii) kõikidel muudel juhtudel, kui *sportlane* või muu *isik* tõendab erakorralisi, *võistluskeelu* lühendamist õigustavaid asjaolusid, millisel juhul kehtib *võistluskeeld* kaks (2) kuni neli (4) aastat, sõltuvalt *sportlase* või muu *isiku süü* astmest; või iii) *kaitstud isiku* või *tervisesportlase* korral, kelle *võistluskeeld* kehtib maksimaalselt kaks (2) aastat ja kelle puhul võib vähima karistusena rakendada noomitust ilma *võistluskeeldu* kohaldamata, arvestades *kaitstud isiku* või *tervisesportlase süü* astet.
- 10.3.2 Artikli 2.4 rikkumise eest kehtib *võistluskeeld* kaks (2) aastat, mida võib vähendada kuni ühe (1) aastani olenevalt *sportlase süü* astmest. Selles artiklis sätestatud võimalus määrata kaheaastase *võistluskeelu* asemel üheaastane *võistluskeeld* ei kehti nende *sportlaste* kohta, kelle asukoht muutub viimasel hetkel või kelle muu käitumine tekitab tõsise kahtluse, et *sportlane* püüdis olla *testimiseks* kättesaamatu.
- 10.3.3 Artikli 2.7 või 2.8 rikkumise eest kehtib vähemalt nelja-aastane või kuni eluaegne *võistluskeeld* sõltuvalt rikkumise raskusastmest. Artikli 2.7 või 2.8 rikkumist, kui see hõlmab *kaitstud isikut*, loetakse eriti raskeks rikkumiseks, ning kui niisuguse rikkumise paneb toime *sportlase tugipersonal* ja rikkumine ei seostu *määratletud ainetega*, toob see *sportlase tugipersonalile* kaasa eluaegse *võistluskeelu*. Lisaks teatatakse artiklite 2.7 või 2.8 olulistest rikkumistest,

⁶⁰ [Kommentaar artikli 10.2.4.1 juurde. Narkootilise- või psühhotroopse aine tarbimisest vabanemise programmi heakskiitmise ja selle, kas sportlane või muu isik on programmi läbinud rahuldavate tulemustega, otsustab oma äranägemise järgi dopinguvastane organisatsioon. Selle artikli eesmärk on anda dopinguvastastele organisatsioonidele vabadus oma hinnangu alusel teha kindlaks ja kiita heaks usaldusväärsed ja mainekad narkootilise- või psühhotroopse aine tarbimisest vabanemise programmid, mis ei põhine pettusel. Võib eeldada, et narkootilise- või psühhotroopse aine tarbimisest vabanemise programmide usaldusväärsuse näitajad võivad olla väga erinevad ja aja jooksul muutuda, mistõttu ei oleks WADA-l mõttekas töötada välja vastuvõetavate programmide kohustuslikke kriteeriumeid.]

millega võidi rikkuda ka spordiga mitteseostuvaid õigusakte, pädevatele haldus-, ameti- või justiitsasutustele.⁶¹

- 10.3.4 Artikli 2.9 rikkumise eest kehtib *võistluskeeld* vähemalt kaks (2) aastat ja seda võib pikendada eluaegse *võistluskeeluni* sõltuvalt rikkumise raskusastmest.
- 10.3.5 Artikli 2.10 rikkumise eest kehtib *võistluskeeld* kaks (2) aastat, mida võib vähendada kuni ühe (1) aastani sõltuvalt *sportlase* või muu *isiku süü* astmest ja muudest asjaoludest.⁶²
- 10.3.6 Artikli 2.11 rikkumise eest kehtib *võistluskeeld* vähemalt kaks (2) aastat ja seda võib pikendada eluaegse *võistluskeeluni* sõltuvalt *sportlase* või muu *isiku* rikkumise raskusastmest.⁶³

10.4 Raskendavad asjaolud, mille korral võib *võistluskeelu* kestust pikendada

Kui *dopinguvastane organisatsioon* tuvastab, et konkreetse dopinguvastase reegli rikkumisega juhuga (välja arvatud artiklites 2.7 (*edasiandmine* või *edasiandmise katse*), 2.8 (*manustamine* või *manustamise katse*), 2.9 (*osavõtt* või *osavõtu katse*) või 2.11 (*sportlase* või muu *isiku* tegevus eesmärgiga hoida ära ametiasutuste poole pöördumine või maksta selle eest kätte) sätestatud rikkumised) kaasnevad *raskendavad asjaolud*, mis õigustavad tüüpkaristusega võrreldes pikema *võistluskeelu* kohaldamist, pikendatakse üldjuhul kohaldamisele kuuluva *võistluskeelu* kestust maksimaalselt kahe (2) aasta võrra, arvestades rikkumise raskusastet ja *raskendavate asjaolude* olemust, välja arvatud juhul, kui *sportlane* või muu *isik* tõendab, et ta ei pannud dopinguvastase reegli rikkumist toime teadlikult.⁶⁴

10.5 *Võistluskeelu* kohaldamata jätmise juhul, kui rikkumises puudub *süü* või hooletus

Kui *sportlane* või muu *isik* tõendab konkreetset juhul oma *süü* või *hooletuse* puudumist, jäetakse üldjuhul kohaldamisele kuuluv *võistluskeeld* kohaldamata.⁶⁵

10.6 *Võistluskeelu* lühendamine olulise *süü* või *hooletuse* puudumise tõttu

10.6.1 Karistuse lühendamine teatud juhtudel artiklis 2.1, 2.2 või 2.6 sätestatud rikkumiste korral

Kõik artiklis 10.6.1 sätestatud *võistluskeelu* lühendamise aluseks olevad asjaolud on üksteist vastastikku välistavad ega kumuleeru.

⁶¹ [Kommentaar artikli 10.3.3 juurde. Nende isikute suhtes, kes on seotud sportlastele dopinguvastase reegli manustamise või selle varjamisega, tuleks rakendada karistusi, mis on rangemad positiivse proovi andnud sportlaste suhtes rakendatavatest karistustest. Kuna spordiorganisatsioonide volitused piirduvad üldjuhul akrediteerimise, liikmestaatus ja muude spordiga seotud hüvede võimaldamata jätmisega, tähendab pädevate ametiasutuste teavitamine sportlase tugipersonali tegevusest olulist sammu võitluses dopinguga.]

⁶² [Kommentaar artikli 10.3.5 juurde. Kui artiklis 2.10 (*sportlase* või muu *isiku* keelatud seotus) nimetatud muu *isik* on juriidiline, mitte füüsiline isik, võidakse seda isikut karistada artiklis 12 sätestatud korras.]

⁶³ [Kommentaar artikli 10.3.6 juurde. Kui käitumine on vastuolus nii artikliga 2.5 (*manipuleerimine*) kui ka artikliga 2.11 (*sportlase* või muu *isiku* tegevus eesmärgiga hoida ära ametiasutuste poole pöördumine või maksta selle eest kätte), karistatakse selle eest raskemat karistust ettenägeva rikkumise alusel.]

⁶⁴ [Kommentaar artikli 10.4 juurde. Koodeksi artiklite 2.7 (*edasiandmine* või *edasiandmise katse*), 2.8 (*manustamine* või *manustamise katse*), 2.9 (*osavõtt* või *osavõtu katse*) ja 2.11 (*sportlase* või muu *isiku* tegevus eesmärgiga hoida ära ametiasutuste poole pöördumine või maksta selle eest kätte) rikkumiste suhtes ei kohaldata artiklit 10.4, sest nende rikkumiste eest ettenähtud karistustega on võimalike raskendavate asjaolude arvessevõtmiseks juba jäetud piisav otsustusvabadus kuni eluaegse *võistluskeeluni* välja.]

⁶⁵ [Kommentaar artikli 10.5 juurde. See artikkel ja artikkel 10.6.2 kehtivad üksnes karistuste määramisel, mitte selle üle otsustamisel, kas dopinguvastase reegli rikkumine on aset leidnud. Need kehtivad üksnes erandjuhtudel - näiteks juhul, kui *sportlane* tõendab, et vaatamata piisavale hoolsusele on ta langenud konkurendi sabotaaži ohvriks. Seega ei ole lubatud karistuse kohaldamata jätmise *süü* või *hooletuse* puudumise tõttu järgnevate asjaolude korral: a) positiivne testitulemus, mille on põhjustanud valesti sildistatud või saastunud vitamiinid või toidulisandid (*sportlased* vastutavad kõige eest, mida nad manustavad (artikkel 2.1), ja neid on hoiatatud toidulisandite võimaliku saastumise eest); b) keelatud aine manustamine *sportlase* isikliku arsti või treeneri poolt ilma *sportlast* sellest teavitamata (*sportlased* vastutavad oma meditsiinipersonali valiku eest ja meditsiinipersonali teavitamise eest sellest, et neile ei tohi manustada keelatud aineid); ning c) *sportlase* söögi või joogi saboteerimine abikaasa, treeneri või muu *sportlase* kaaskonda kuuluva *isiku* poolt (*sportlased* vastutavad kõige eest, mida nad manustavad, ning nende isikute käitumise eest, kellele nad usaldavad juurdepääsu oma toidule ja joogile). Sõltuvalt konkreetse juhtumi ainulaadsetest asjaoludest võib iga ülalviidatud näide siiski tuua kaasa karistuse lühendamise artikli 10.6 alusel olulise *süü* või *hooletuse* puudumise tõttu.]

10.6.1.1 Määratletud ained või meetodid

Kui dopinguvastase reegli rikkumine on seotud *määratletud ainega* (välja arvatud *narkootiline- või psühhotropne aine*) või *määratletud meetodiga* ning *sportlane* või muu *isik* tõendab *olulise süü või hooletuse puudumist*, määratakse karistuseks vähemalt noomitus ilma *võistluskeeluta* või mitte rohkem kui kaheaastane *võistluskeeld* sõltuvalt *sportlase* või muu *isiku süü* astmest.

10.6.1.2 Saastunud tooted

Kui *sportlane* või muu *isik* tõendab *olulise süü või hooletuse puudumist* ning seda, et *keelatud aine* (välja arvatud *narkootiline- või psühhotropne aine*) pärines *saastunud tootest*, määratakse karistuseks vähemalt noomitus ilma *võistluskeeluta* kuid mitte rohkem kui kaheaastane *võistluskeeld* sõltuvalt *sportlase* või muu *isiku süü* astmest.⁶⁶

10.6.1.3 Kaitstud isikud või tervisesportlased

Kui *narkootilise- või psühhotropse ainega* mitteseotud dopinguvastase reegli rikkumise on toime pannud *kaitstud isik* või *tervisesportlane* ja asjaomane *kaitstud isik* või *tervisesportlane* tõendab *olulise süü või hooletuse puudumist*, määratakse karistuseks vähemalt noomitus ilma *võistluskeeluta* kuid mitte rohkem kui kaheaastane *võistluskeeld* sõltuvalt *kaitstud isiku* või *tervisesportlase süü* astmest.

10.6.2 Olulise süü või hooletuse puudumise arvestamine artiklis 10.6.1 sätestamata juhtudel⁶⁷

Kui *sportlane* või muu *isik* tõendab sellise juhtumi korral, mille kohta artikkel 10.6.1 ei kehti, oma *olulise süü või hooletuse puudumist*, võib artiklis 10.7 sätestatud täiendavaid karistuse vähendamise või tühistamise aluseid arvestades üldjuhul kohaldamisele kuuluvat *võistluskeeldu sportlase* või muu *isiku süü* astmest lähtudes lühendada, kuid *võistluskeeld* ei või sellisel juhul olla lühem kui pool üldjuhul kohaldamisele kuuluvast *võistluskeelust*. Kui üldjuhul kuuluks kohaldamisele eluaegne *võistluskeeld*, ei või käesoleva artikli alusel lühendatud *võistluskeeld* jääda alla kaheksa (8) aasta.

10.7 Võistluskeelu või muude tagajärgede kohaldamata jätmine, lühendamine või peatamine süüga mitteseotud põhjustel

10.7.1 Oluline abi koodeksi rikkumiste avastamisel või tõendamisel⁶⁸

10.7.1.1 *Dopinguvastane organisatsioon*, kes vastutab dopinguvastase reegli rikkumisega seotud *tulemuste haldamise* eest, võib enne artiklis 13 sätestatud apellatsioonitsuse tegemist või apellatsioonitähataja möödumist peatada osa *tagajärgedest* (välja arvatud *tulemuste tühistamine* ja kohustuslik *avalikustamine*) konkreetset juhul, mil *sportlane* või muu *isik* on osutanud *olulist abi dopinguvastasele organisatsioonile*, uurimisasutusele või kutsealasele distsiplinaarorganile, kui selle tulemusel: i) avastab *dopinguvastane*

⁶⁶ [Kommentaar artikli 10.6.1.2 juurde. Selle artikli kohaldamiseks peab *sportlane* või muu *isik* tõendama mitte üksnes seda, et *keelatud aine* pärines *saastunud tootest*, vaid eraldi ka *olulise süü või hooletuse puudumist*. Lisaks juhime tähelepanu sellele, et *sportlasi* teavitatakse, et nad võtavad toidulisandeid omal vastutusel. Olulise süü või hooletuse puudumise tõttu on karistust *saastunud tooteid* hõlmavates asjades harva vähendatud, kui *sportlane* ei ole olnud äärmiselt ettevaatlik enne *saastunud toote* tarbimist. Kui hinnatakse *sportlase* võimalusi tõendada *keelatud aine* allikat, siis omab näiteks selle tuvastamisel, kas *sportlane* tegelikult kasutas *saastunud toodet*, tähtsust see, kas *sportlane* on hiljem *saastunuks osutunud toote* avaldanud *dopingukontrolli* vormil.]

Seda artiklit ei tohiks kohaldada toodete puhul, mida ei ole teatud ulatuses töödeldud. Kui halva analüütilise leiu on põhjustanud tootena mittekäsitatava aine, näiteks kraani- või järvevee keskkonnasaaste, mille puhul mõistlik *isik* ei eeldaks dopinguvastase reegli rikkumise ohtu, siis tähendaks see üldjuhul *süü või hooletuse puudumist* artikli 10.5 alusel.]

⁶⁷ [Kommentaar artikli 10.6.2 juurde. Artiklit 10.6.2 võib kohaldada igasuguse dopinguvastase reegli rikkumise korral, välja arvatud juhul, kui dopinguvastase reegli rikkumise koosseisu osaks on tahtlus (nt artikkel 2.5, 2.7, 2.8, 2.9 või 2.11), või kui konkreetne karistus (nt artikkel 10.2.1) või *võistluskeelu* kestus on artiklis juba sätestatud *sportlase* või muu *isiku süü* astme alusel.]

⁶⁸ [Kommentaar artikli 10.7.1 juurde. Selliste *sportlaste*, *sportlase tugipersonali* ja muude *isikute* koostöö, kes tunnistavad oma vigu ja on valmis avalikustama muid dopinguvastaste reeglite rikkumisi, on puhta spordi tagamiseks tähtis.]

organisatsioon dopinguvastase reegli rikkumise, mille on toime pannud teine *isik*, või teavitab sellest, ii) avastab uurimis- või distsiplinaarorgan kuriteo või kutsenormide rikkumise, mille on toime pannud teine *isik*, või teavitab sellest ning *olulist abi* andnud *isikult* saadud teave tehakse kättesaadavaks *tulemuste haldamise* eest vastutavale *dopinguvastasele organisatsioonile*, iii) alustab WADA allakirjutaja, WADA akrediteeritud labori või *sportlase* passi haldusüksuse (*rahvusvahelises laborite standardis* toodud tähenduses) suhtes *koodeksi*, *rahvusvahelise standardi* või *tehnilise dokumendi* täitmata jätmise menetlust, või iv) teatab uurimis- või distsiplinaarorgan WADA nõusolekul kuriteost või kutsenormide või spordireeglite rikkumisest, mille aluseks on muude ausa spordi reeglite rikkumine peale dopingu kasutamise. Pärast apellatsioonitsuse tegemist artikli 13 alusel või apellatsioonitähataja möödumist võib *dopinguvastane organisatsioon* peatada osa üldjuhul kohaldatavatest *tagajärgedest* üksnes WADA ja asjaomase rahvusvahelise alaliidu nõusolekul.

Üldjuhul kohaldamisele kuuluva *võistluskeelu* peatamise ulatus oleneb *sportlase* või muu *isiku* poolt toime pandud dopinguvastase reegli rikkumise raskusastmest ja sellest, kui tähtis on *sportlase* või muu *isiku* osutatud *oluline abi* dopingu spordist kõrvaldamise, *koodeksi* täitmise ja/või ausa spordi reeglite järgimise nimel tehtavate jõupingutuste jaoks. Peatada on lubatud kuni kolm neljandikku üldjuhul kohaldamisele kuuluvast *võistluskeelust*. Kui üldjuhul kuuluks kohaldamisele eluaegne *võistluskeeld*, ei tohi selle artikli põhjal ärakandmisele kuuluv osa olla lühem kui kaheksa (8) aastat. Käesoleva lõike tähenduses ei hõlma üldjuhul kohaldamisele kuuluv *võistluskeeld* seda osa *võistluskeelust*, mis võidakse lisada artikli 10.9.3.2 alusel.

Kui *olulist abi* anda sooviv *sportlane* või muu *isik* seda palub, võimaldab *tulemuste haldamise* eest vastutav *dopinguvastane organisatsioon sportlasel* või muul *isikul* anda *dopinguvastasele organisatsioonile* teavet *teabe piiratud kasutust* käsitleva lepingu alusel.

Kui *sportlane* või muu *isik* ei jätka koostööd ega anna kõikehõlmavat ja usaldusväärset *olulist abi*, mida arvestades peatati *tagajärgede* kohaldamine, ennistab *tagajärgede* kohaldamise peatanud *dopinguvastane organisatsioon* algsed *tagajärjed*. Igal artikli 13 alusel edasikaebeõigust omaval *isikul* on õigus esitada apellatsioon *dopinguvastase organisatsiooni* otsuse peale ennistada või mitte ennistada algsed *tagajärjed*.

10.7.1.2 Et veelgi õhutada *sportlasi* ja muid *isikuid* andma *dopinguvastastele organisatsioonidele olulist abi*, võib WADA *tulemusi haldava dopinguvastase organisatsiooni* või dopinguvastast reeglit või *koodeksit* muul moel rikkunud või väidetavalt rikkunud *sportlase* või muu *isiku* palvel igas *tulemuste haldamise* menetluse etapis, sealhulgas pärast artikli 13 alusel apellatsioonitsuse tegemist, otsustada peatada üldjuhul kohaldamisele kuuluva *võistluskeelu* ja muude *tagajärgede* kohaldamise WADA arvates kohases ulatuses. Erandjuhtudel võib WADA *olulise abi* eest peatada *võistluskeelu* ja muude *tagajärgede* kohaldamise käesolevas artiklis sätestatud suuremas ulatuses või peatada *võistluskeelu* isegi täies ulatuses, mitte täita *avalikustamise* kohustust ja/või mitte nõuda tagasi auhinnarahasid, trahvide tasumist või kulude hüvitamist. WADA võib *tagajärjed* ennistada kooskõlas selle artikli muude sätetega. Hoolimata artiklis 13 sätestatust ei kuulu artikli 10.7.1.2 alusel tehtud WADA otsuseid edasikaebamisele.

10.7.1.3 Kui *dopinguvastane organisatsioon* peatab *olulise abi* eest mis tahes osa üldjuhul kohaldamisele kuuluvast karistusest, teavitatakse teisi artikli 13.2.3 alusel edasikaebeõigust omavaid *dopinguvastaseid organisatsioone* otsuse põhjustest artiklis 14 sätestatud korras.

Erakorralistel juhtudel, kui see on WADA arvates dopinguvastase võitluse huvides, võib WADA lubada *dopinguvastasel organisatsioonil* sõlmida asjakohaseid konfidentsiaalsuskokkuleppeid, millega piiratakse *olulise abi* kokkuleppe või osutatava *olulise abi* olemuse avalikustamist või lükatakse see edasi.

10.7.2 Dopinguvastase reegli rikkumise tunnistamine muu tõendusmaterjali puudumise korral

Juhul, kui *sportlane* või muu *isik* tunnistab vabatahtlikult dopinguvastase reegli rikkumise toimepanekut enne teate saamist selle *proovi* võtmise kohta, mille tulemusel võidakse tuvastada dopinguvastase reegli rikkumine (või muu kui artiklis 2.1 sätestatud dopinguvastase reegli rikkumise korral, enne esmase teate saamist omaksvõetud rikkumise kohta artikli 7 kohaselt), ja omaksvõtmine on selle aja seisuga ainus usaldusväärne tõend rikkumise kohta, võib *võistluskeeldu* lühendada, kuid mitte enam kui poole võrra üldjuhul kohaldamisele kuuluvast *võistluskeelust*.⁶⁹

10.7.3 Karistuse lühendamisel mitme aluse kohaldamine

Kui *sportlane* või muu *isik* tõendab õigust karistuse lühendamisele enam kui ühe artikli 10.5, 10.6 või 10.7 sätte põhjal, määratakse enne seda, kui karistust artikli 10.7 alusel lühendatakse või selle kohaldamine peatatakse, artiklite 10.2, 10.3, 10.5 ja 10.6 järgi kindlaks üldjuhul kohaldamisele kuuluv *võistluskeeld*. Kui *sportlane* või muu *isik* tõendab õigust *võistluskeelu* lühendamisele või selle kohaldamise peatamisele artikli 10.7 alusel, võib *võistluskeeldu* lühendada või selle kohaldamise peatada, kuid mitte rohkem kui veerandini üldjuhul kohaldatavast *võistluskeelust*.

10.8 Tulemuste haldamise käigus sõlmitavad kokkulepped

10.8.1 Võistluskeelu lühendamine ühe aasta võrra teatud dopinguvastase reegli rikkumiste korral, kui rikkumine võetakse omaks varases etapis ja nõustatakse karistusega

Kui *sportlane* või muu *isik* pärast seda, kui *dopinguvastane organisatsioon* on teda teavitanud dopinguvastase reegli võimalikust rikkumisest, mille eest dopinguvastane organisatsioon soovib kohaldada nelja-aastast või pikemat *võistluskeeldu* (sealhulgas artikli 10.4 alusel määratav *võistluskeeld*), tunnistab rikkumise üles ja nõustub määratava *võistluskeeluga* hiljemalt kahekümne (20) päeva jooksul pärast dopinguvastase reegli rikkumise süüdistuse saamist, võib asjaomasele *sportlasele* või muule *isikule dopinguvastase organisatsiooni* määratavat *võistluskeeldu* ühe (1) aasta võrra lühendada. Kui *sportlasele* või muule *isikule* määratavat *võistluskeeldu* lühendatakse artikli 10.8.1 alusel, ei ole määratavat *võistluskeeldu* lubatud lisaks lühendada ühegi teise artikli alusel.⁷⁰

10.8.2 Asja lahendamise kokkulepe

Kui *sportlane* või muu *isik* võtab dopinguvastase reegli rikkumise omaks pärast seda, kui *dopinguvastane organisatsioon* on teda selles süüdistanud ning nõustub *dopinguvastasele organisatsioonile* ja WADA-le nende äranägemisel vastuvõetavate *tagajärgedega*, siis a) võidakse *sportlase* või muu *isiku võistluskeeldu* lühendada, lähtudes *dopinguvastase organisatsiooni* ja WADA hinnangust artiklite 10.1-10.7 dopinguvastase reegli väidetava rikkumise suhtes kohaldumise, rikkumise raskusastme ja *sportlase* või muu *isiku süü* astme kohta ning selle kohta, kui kiiresti *sportlane* või muu *isik* rikkumise omaks võttis, ning b) võidakse *võistluskeeldu* hakata kohaldama alates *proovi* võtmise kuupäevast või kuupäevast, mil leidis aset viimane dopinguvastase reegli rikkumine. Käesoleva artikli kohaldamise korral peab aga *sportlane* või muu *isik* pärast karistuse määramisega nõustumise kuupäeva või kuupäeva, mil määrati *esialgne võistluskeeld*, mida *sportlane* või muu *isik* seejärel järgis, (sõltuvalt sellest, milline nimetatud kuupäevadest on varasem) siiski kandma alati vähemalt poole kokkulepitud *võistluskeelust*. WADA ja *dopinguvastase organisatsiooni* otsus asja lahendamise kokkuleppe sõlmimise, *võistluskeelu* lühendamise ja selle kulgemise alguskuupäeva kohta ei ole küsimused, mida mõni asja arutav organ saaks otsustada või läbi vaadata ega kuulu artikli 13 alusel

⁶⁹ [Kommentaart artikli 10.7.2 juurde. See artikkel kehtib juhul, kui *sportlane* või muu *isik* tunnistab omaalgatuslikult dopinguvastase reegli rikkumist olukorras, kus ükski dopinguvastane organisatsioon ei ole teadlik dopinguvastase reegli võimalikust rikkumisest. Artikkel ei kehti olukorras, kus *sportlane* või muu *isik* võtab rikkumise omaks peatse vahelejäätamise uss. Võistluskeelu lühendamise ulatus peaks põhinema sellel, kui tõenäoline oleks olnud *sportlase* või muu *isiku* vahelejäätamine juhul, kui ta ei oleks rikkumist vabatahtlikult tunnistanud.]

⁷⁰ [Kommentaart artikli 10.8.1 juurde. Kui dopinguvastane organisatsioon näiteks väidab, et *sportlane* on rikkunud artiklit 2.1, kasutades anaboolset steroidi ja kinnitab, et kohaldamisele kuulub nelja-aastane võistluskeeld, võib *sportlane* ühepoolset võistluskeeldu vähendada kolme (3) aastani, kui ta võtab rikkumise omaks ja nõustub kolmeaastase võistluskeeluga selles artiklis sätestatud aja jooksul, kusjuures võistluskeelu täiendav lühendamine ei ole lubatud. Sellega lahendatakse asi ilma vajaduseta seda arutada.]

edasikaebamisele.

Kui käesoleva artikli alusel asja lahendamise kokkulepet sõlmida sooviv *sportlane* või muu *isik* seda palub, võimaldab *tulemuste haldamise* eest vastutav *dopinguvastane organisatsioon sportlasel* või muul *isikul* arutada dopinguvastase reegli rikkumise omaksvõttu *dopinguvastase organisatsiooniga teabe piiratud kasutust käsitleva lepingu* alusel.⁷¹

10.9 Korduvad rikkumised

10.9.1 Dopinguvastase reegli teine või kolmas rikkumine

10.9.1.1 Kui *sportlane* või muu *isik* rikub dopinguvastast reeglit teist korda, on *võistluskeeluks* alljärgnevatest pikim:

(a) kuuekuuline *võistluskeeld* või

(b) *võistluskeeld*, mis jääb järgmisesse vahemikku:

(i) dopinguvastase reegli esimese rikkumise eest määratud *võistluskeeld*, millele lisandub *võistluskeeld*, mis kuuluks üldjuhul kohaldamisele dopinguvastase reegli teise rikkumise eest, kui seda käsitatakse esimese rikkumisena, ning

(ii) kahekordne dopinguvastase reegli teise rikkumise eest üldjuhul kohaldamisele kuuluv *võistluskeeld*, kui asjaomast rikkumist käsitatakse esimese rikkumisena.

Sellesse vahemikku jääv *võistluskeeld* määratakse, võttes arvesse kõiki asjaolusid ning *sportlase* või muu *isiku süü* astet teises rikkumises.

10.9.1.2 Dopinguvastase reegli kolmas rikkumine toob alati kaasa eluaegse *võistluskeelu*, välja arvatud juhul, kui kolmanda rikkumise korral võidakse *võistluskeeld* jätta kohaldamata või seda lühendada artikli 10.5 või 10.6 alusel või see seisneb artikli 2.4 rikkumises. Sellistel juhtudel kohaldatakse kaheksa-aastast kuni eluaegset *võistluskeeldu*.

10.9.1.3 Artiklites 10.9.1.1 ja 10.9.1.2 märgitud *võistluskeeldu* võib seejärel veelgi lühendada artikli 10.7 alusel.

10.9.2 Artikli 10.9 tähenduses ei loeta rikkumiseks dopinguvastase reegli rikkumist, millega seoses on *sportlane* või muu *isik* tõendanud oma *süü* või *hooletuse puudumist*. Artikli 10.9 tähenduses ei loeta rikkumiseks ka artikli 10.2.4.1 alusel karistatavat dopinguvastase reegli rikkumist.

10.9.3 Lisareeglid teatud korduvate rikkumiste kohta

10.9.3.1 Artikli 10.9 alusel karistuse määramise korral, välja arvatud artiklites 10.9.3.2 ja 10.9.3.3 sätestatud juhtudel, loetakse dopinguvastase reegli rikkumine teistkordseks üksnes juhul, kui *dopinguvastane organisatsioon* tõendab, et *sportlane* või muu *isik* pani dopinguvastase reegli teistkordse rikkumise toime pärast artikli 7 järgi teate saamist dopinguvastase reegli esimese rikkumise kohta või pärast seda, kui *dopinguvastane organisatsioon* on teinud mõistlikke jõupingutusi kõnealuse teate edastamiseks. Kui *dopinguvastane organisatsioon* seda ei tõenda, loetakse mõlemad rikkumised koos üheks esimeseks rikkumiseks ning karistus määratakse selle rikkumise järgi, mille eest on ette nähtud rangem karistus, arvestades muu hulgas *raskendavaid asjaolusid*. Kõigi kuni

⁷¹ [Kommentaar artikli 10.8.2 juurde. Asja lahendamise kokkuleppes sätestatavate tagajärgede puhul võetakse arvesse kõiki artiklis 10 ettenähtud kergendavaid või raskendavaid tegureid, kuid neid ei kohaldata asjaomase kokkuleppe tingimustega hõlmamata olukordades.

Mõnes riigis saab võistluskeelu määrata vaid asja arutav organ. Neis riikides ei tohi dopinguvastane organisatsioon konkreetset võistluskeeldu artikli 10.8.1 alusel määrata ega leppida artikli 10.8.2 alusel kokku konkreetse võistluskeeluse. Sellisel juhul artiklid 10.8.1 ja 10.8.2 ei kohaldu, kuid nendega võib arvestada asja arutav organ.]

dopinguvastase reegli esimese rikkumiseni tagasiulatuvate võistluste tulemused tühistatakse artiklis 10.10 sätestatud korras.⁷²

10.9.3.2 Kui *dopinguvastane organisatsioon* teeb kindlaks, et *sportlane* või muu *isik* on enne rikkumisest teatamist pannud toime dopinguvastase reegli täiendava rikkumise, mis on leidnud aset kaksteist (12) kuud või enam enne või pärast esimesena teatatud rikkumist, arvestatakse täiendava rikkumise eest kantav *võistluskeeld* nii, nagu asjaomane rikkumine oleks eraldiseisev esimene rikkumine ja see *võistluskeeld* kuulub kandmisele pärast varem teatatud rikkumise eest määratud *võistluskeeldu*, mitte sellega samal ajal. Artikli 10.9.3.2 kohaldamisel loetakse need rikkumised koos artikli 10.9.1 tähenduses üheks rikkumiseks.

10.9.3.3 Kui *dopinguvastane organisatsioon* teeb kindlaks, et *sportlane* või muu *isik* on rikkunud artiklit 2.5 seoses muu dopinguvastase reegli väidetava rikkumise aluseks oleva *dopingukontrolliga*, loetakse artikli 2.5 rikkumist eraldiseisevaks esimeseks rikkumiseks ning selle eest määratav *võistluskeeld* kantakse pärast muu dopinguvastase reegli rikkumise eest määratud *võistluskeeldu* (kui see määratakse), mitte sellega samal ajal. Artikli 10.9.3.3 kohaldamisel loetakse need rikkumised koos artikli 10.9.1 tähenduses üheks rikkumiseks.

10.9.3.4 Kui *dopinguvastane organisatsioon* teeb kindlaks, et *sportlane* või muu *isik* on *võistluskeelu* ajal rikkunud dopinguvastast reeglit teist või kolmandat korda, hakkavad mitme rikkumise eest määratud *võistluskeelud* kulgema järjestikku, mitte samal ajal.

10.9.4 Dopinguvastaste reeglite korduvad rikkumised kümne (10) aasta jooksul

Et dopinguvastase reegli rikkumine loetaks artikli 10.9 tähenduses korduvaks, peavad rikkumised leidma aset sama kümneaastase ajavahemiku vältel.

10.10 Tulemuste tühistamine võistlustel pärast proovide võtmist või dopinguvastase reegli rikkumist

Lisaks tulemuste automaatsele tühistamisele kooskõlas artikliga 9 *võistlusel*, mille käigus võeti positiivne *proov*, tühistatakse ka kõik muud võistlustulemused, mille *sportlane* on saavutanud alates positiivse *proovi* võtmise kuupäevast (*võistlussiseselt* või *võistlusväliselt*) või muu dopinguvastase reegli rikkumisest kuni *esialgse võistluskeelu* või *võistluskeelu* alguseni, koos kõigi kaasnevate *tagajärgedega*, sealhulgas ilmajäämisega medalitest, punktidest ja auhindadest, kui see ei ole ilmselt ülekohtune.⁷³

10.11 Äravõetud auhinnaraha

Dopinguvastane organisatsioon või muu *allakirjutaja*, kes on saanud tagasi dopinguvastase reegli rikkumise tulemusena äravõetud auhinnaraha, võtab mõistlikke meetmeid selle auhinnaraha eraldamiseks ja jaotamiseks nendele *sportlastele*, kellel oleks olnud sellele õigus, kui auhinnarahast ilma jäänud *sportlane* ei oleks võistelnud. Rahvusvaheline alaliit võib oma eeskirjades sätestada, kas ümberjaotatud auhinnaraha võetakse arvesse alaliidu *sportlaste* paremusjärjestuse koostamisel.⁷⁴

10.12 Rahalised tagajärjed

Dopinguvastased organisatsioonid võivad oma reeglites näha dopinguvastaste reeglite rikkumiste eest ette proportsionaalses ulatuses kulude sissenõudmise või rahalised karistused. *Dopinguvastased organisatsioonid* võivad määrata rahalisi karistusi siiski üksnes sellistes asjades, milles on juba määratud

⁷² [Kommentaar artikli 10.9.3.1 juurde. Sama reegel kehtib, kui pärast karistuse määramist saavad dopinguvastasele organisatsioonile teatavaks asjaolud dopinguvastase reegli rikkumise kohta enne dopinguvastase reegli esmakordsest rikkumisest teavitamist, st dopinguvastane organisatsioon määrab karistuse, mille oleks saanud määrata juhul, kui kaht rikkumist oleks käsitletud korraga, võttes muu hulgas arvesse raskendavaid asjaolusid.]

⁷³ [Kommentaar artikli 10.10 juurde. Koodeks ei takista puhastel sportlastel või muudel isikutel, keda on kahjustanud dopinguvastase reegli rikkumise toime pannud isiku teod, kasutada oma õigust nõuda asjaomaselt isikult kahju hüvitamist.]

⁷⁴ [Kommentaar artikli 10.11 juurde. Selle artikli eesmärk ei ole kehtestada dopinguvastasele organisatsioonile või muule allakirjutajale kindlat kohustust astuda mis tahes samme äravõetud auhinnaraha sissenõudmiseks. Kui dopinguvastane organisatsioon otsustab mitte astuda samme äravõetud auhinnaraha sissenõudmiseks, võib ta loovutada oma auhinnaraha sissenõudmisõiguse sportlas(t)ele, kes oleks pidanud selle raha saama. Mõistlikud meetmed selle auhinnaraha eraldamiseks ja jaotamiseks võivad hõlmata sissenõutud auhinnaraha kasutamist rahvusvahelise alaliidu ja selle sportlastega kokkulepitud viisil.]

üldjuhul kohaldamisele kuuluv maksimaalne *võistluskeeld*. Rahalisi karistusi võib määrata vaid proportsionaalsuse põhimõtet järgides. Sissenõutavaid kulusid ega rahalist karistust ei saa käsitada *võistluskeelu* lühendamise või muu, *koodeksi* järgi üldjuhul kohaldatava karistuse piiramise alusena.

10.13 Võistluskeelu jõustumine

Kui *sportlane* juba kannab dopinguvastase reegli rikkumise eest karistusena *võistluskeeldu*, hakkab uue *võistluskeelu* periood kulgema esimesel päeval pärast jooksva *võistluskeelu* lõppu. Kui allpool ei ole sätestatud teisiti, jõustub *võistluskeeld* muudel juhtudel kuupäeval, mil asja lõpliku arutamise järel võetakse vastu *võistluskeelu* kehtestamise otsus, või kui asja arutamisest loobutakse, siis *võistluskeeluga* nõustumise või selle muul viisil kohaldamise kuupäeval.

10.13.1 Sportlasest või muust isikust olenematud viivitused

Kui asja arutamine või muud *dopingukontrolli* toimingud viibivad oluliselt ning *sportlane* või muu *isik* tõendab, et viivitus ei sõltu temast, võib karistust kohaldav organ määrata *võistluskeelu* varasemast kuupäevast, koguni *proovi* võtmise kuupäevast või dopinguvastase reegli viimase rikkumise kuupäevast. Kõik *võistluskeelu*, sealhulgas tagasiulatuvalt määratud *võistluskeelu* ajal saavutatud võistlustulemused tühistatakse.⁷⁵

10.13.2 Kantud esialgse võistluskeelu või võistluskeelu arvestamine

10.13.2.1 Juhul, kui määratakse *esialgne võistluskeeld*, millest *sportlane* või muu *isik* peab kinni, arvestatakse vastava *esialgse võistluskeelu* kestus maha *sportlasele* või muule *isikule* lõpuks määratavast *võistluskeelust*. Juhul, kui *sportlane* või muu *isik* ei pea kinni *esialgsest võistluskeelust*, ei arvestata vastava *esialgse võistluskeelu* kestust maha *sportlasele* või muule *isikule* lõpuks määratavast *võistluskeelust*. Kui *võistluskeeldu* kantakse hiljem apelleeritava otsuse alusel, arvestatakse *sportlase* või muu *isiku* kantud *võistluskeeld* maha apellatsiooni tulemusena määratud *võistluskeelust*.

10.13.2.2 Juhul, kui *sportlane* või muu *isik* nõustub vabatahtlikult ja kirjalikult *tulemuste haldamiseks* volitatud *dopinguvastase organisatsiooni* määratava *esialgse võistluskeeluga* ja hoidub edasisest võistlemisest, arvestatakse vastava vabatahtliku *esialgse võistluskeelu* kestus maha *sportlasele* või muule *isikule* lõpuks määratavast *võistluskeelust*. Koopia *sportlase* või muu *isiku esialgse võistluskeeluga* vabatahtliku nõustumise dokumendist tuleb edastada kohe kõikidele *isikutele*, kellel on õigus saada artikli 14.1 kohaselt teade dopinguvastase reegli väidetava rikkumise kohta.⁷⁶

10.13.2.3 *Võistluskeelust* ei arvata maha ajavahemikku enne *esialgse võistluskeelu* või vabatahtliku *esialgse võistluskeelu* jõustumise kuupäeva, olenemata sellest, kas *sportlane* otsustas ise võistlemisest loobuda või arvati ajutiselt võistkonnast välja.

10.13.2.4 Kui võistkondliku spordiala korral määratakse *võistluskeeld* võistkonnale, jõustub see kuupäeval, mil asja arutav kolleegium teeb otsuse *võistluskeelu* määramise kohta, või kui asja arutamisest loobutakse, siis kuupäeval, mil *võistluskeeluga* nõustutakse või see määratakse muul moel, kui see ei ole ilmselt ülekohtune. Võistkonna *esialgne võistluskeeld* (sõltumata sellest, kas see on määratud või sellega on vabatahtlikult nõustunud) arvatakse maha kogu ärakandmisele kuuluvast *võistluskeelust*.

⁷⁵ [Kommentaar artikli 10.13.1 juurde. Muude kui artiklis 2.1 sätestatud dopinguvastaste reeglite rikkumise korral võib dopinguvastasel organisatsioonil dopinguvastase reegli rikkumise tõendamiseks piisavate asjaolude avastamine ja ilmsiks toomine võtta kaua aega, eriti juhul, kui *sportlane* või muu *isik* on astunud samme rikkumise avastamise vältimiseks. Sellisel juhul ei tohiks kasutada käesoleva artikliga sätestatud paindlikku võimalust jõustada karistus varasemast kuupäevast.]

⁷⁶ [Kommentaar artikli 10.13.2.2 juurde. *Sportlase* vabatahtlik nõustumine *esialgse võistluskeeluga* ei tähenda, et *sportlane* on rikkumise omaks võtnud, ja seda ei tohi kasutada mingil moel *sportlase* suhtes ebasoodsate järelduste tegemiseks.]

10.14 Staatus võistluskeelu või esialgse võistluskeelu ajal

10.14.1 Osalemise keeld võistluskeelu või esialgse võistluskeelu ajal

Sportlane või muu *isik*, kellele on määratud *võistluskeeld* või *esialgne võistluskeeld*, ei tohi *võistluskeelu* või *esialgse võistluskeelu* ajal mingil viisil osaleda *võistlusel* või tegevuses (välja arvatud heakskiidetud dopinguvastased *koolitus-* või rehabilitatsiooniprogrammid), mille korraldamiseks on andnud loa või mida korraldab mis tahes *allakirjutaja*, *allakirjutaja* liikmesorganisatsioon, *allakirjutaja* liikmesorganisatsiooni klubi või muu liikmesorganisatsioon, ega *võistlustel*, mille korraldamiseks on andnud loa või mida korraldab mis tahes profiliiga või rahvusvahelise või riikliku taseme *ürituste* korraldaja, ega eliit- või riikliku taseme spordiüritusel, mida rahastab riigiasutus⁷⁷.

Sportlane või muu *isik*, kelle *võistluskeeld* ületab nelja (4) aastat, võib pärast seda, kui *võistluskeelu* algusest on möödunud neli (4) aastat, osaleda *sportlasena* kohalikel spordiüritustel, mida ei ole heaks kiitnud *koodeksile allakirjutaja* või selle liige või mis ei kuulu muul moel *allakirjutaja* volialasse, kuid üksnes juhul, kui kohaliku spordiürituse tase ei võimalda anda sellisele *sportlasele* või muule *isikule* otseselt ega kaudselt õigust võistelda (või koguda punkte, et võistelda) riiklikel meistrivõistlustel või *rahvusvahelisel üritusel* ning selle raames ei tööta *sportlane* või muu *isik* mingil viisil koos *kaitstud isikutega*.

Võistluskeeldu kandva *sportlase* või muu *isiku testimist* jätkatakse ja ta peab täitma *dopinguvastase organisatsiooni* nõuet esitada asukohateavet.

10.14.2 Treeningutele naasmine

Erandina artiklis 10.14.1 sätestatust võib *sportlane* naasta võistkonna juurde treenima või kasutada *allakirjutaja* liikmesorganisatsiooni klubi või muu liikmesorganisatsiooni vahendeid alljärgnevatest ajavahemikest lühema jooksul: 1) *sportlase võistluskeelu* viimased kaks (2) kuud või 2) määratud *võistluskeelu* viimane veerand.⁷⁸

10.14.3 Osalemiskeelu rikkumine võistluskeelu või esialgse võistluskeelu ajal

Juhul, kui *võistluskeeldu* kandev *sportlane* või muu *isik* rikub *võistluskeelu* ajal artiklis 10.14.1 sätestatud tegevustes osalemise keeldu, *tühistatakse* niisuguse osalemise tulemused ja esialgu kehtestatud *võistluskeelule* lisatakse uus *võistluskeeld*, mille pikkus võrdub algse *võistluskeeluga*. Uue *võistluskeelu* pikkust, sealhulgas juhul kui *võistluskeeldu* määramata tehti noomitus, võidakse muuta, arvestades *sportlase* või muu *isiku süü* astet ja muid asjaolusid. Otsuse selle kohta, kas *sportlane* või muu *isik* rikkus osalemiskeeldu ja kas *võistluskeelu* pikkuse muutmine on õigustatud, teeb see *dopinguvastane organisatsioon*, mis haldas algse *võistluskeelu* kaasa toonud tulemusi. Nimetatud otsuse peale võib esitada apellatsiooni artikli 13 alusel.

Juhul, kui *sportlane* või muu *isik* rikub artiklis 10.14.1 sätestatud osalemiskeeldu *esialgse võistluskeelu* ajal, ei arvestata *esialgse võistluskeelu* kantud osa hiljem määratavast *võistluskeelust* maha ja vastavas tegevuses osalemisega saavutatud tulemused *tühistatakse*.

Juhul, kui *sportlase tugiisik* või muu *isik* aitab teisel *isikul* rikkuda osalemiskeeldu *võistluskeelu*

⁷⁷ [Kommentaar artikli 10.14.1 juurde. Näiteks, arvestades allpool järgnevat artiklit 10.14.2, ei või *võistluskeeldu* kandev *sportlane* osaleda treeninglaagrites, demonstratsiooniesinemistel ega treeningutel, mida korraldab tema rahvuslik spordialaliit või selle liikmeks olev klubi või mida rahastab riigiasutus. Lisaks ei tohi *võistluskeeldu* kandev *sportlane* võistelda profiliigades (nt National Hockey League, National Basketball Association jne), kes ei ole *koodeksile* alla kirjutanud, ega osaleda üritustel, mida korraldab rahvusvaheliste ürituste korraldaja või riikliku taseme ürituste korraldaja, kes ei ole *koodeksile* alla kirjutanud, ilma et sellega kaasneksid artiklis 10.14.3 sätestatud tagajärjed. Mõiste „tegevus“ hõlmab ka haldustegevust, näiteks käesolevas artiklis märgitud organisatsiooni heaks töötamist ametniku, direktori, töötaja või vabatahtlikuna. Ühel spordialal määratud *võistluskeeld* kehtib ka teistel spordialadel (vt artikkel 15.1 „Otsuste automaatne siduvus“). *Võistluskeeldu* kandval *sportlasel* või muul *isikul* on keelatud tegutseda treenerina või *sportlase* mis tahes muu tugiisikuna ühelgi hetkel *võistluskeelu* ajal ning selle keelu eiramine võib teisele *sportlasele* kaasa tuua *koodeksi* artikli 2.10 rikkumise. *Võistluskeelu* ajal täidetud tulemusnõudeid ei tunnusta *allakirjutaja* ega selle rahvuslikud spordialaliidud ühelgi eesmärgil.]

⁷⁸ [Kommentaar artikli 10.14.2 juurde. Paljudel võistkondlikel spordialadel ja mõnel individuaalsel spordialal (nt suusahüpetes ja võimlemises) ei saa *sportlane* iseseisvalt tõhusalt treenida selleks, et olla pärast talle määratud *võistluskeeldu* valmis võistlema. Selles artiklis sätestatud treeningperioodi vältel ei või *võistluskeeldu* kandev *sportlane* võistelda ega osaleda muus artiklis 10.14.1 kirjeldatud tegevuses peale treenimise.]

või *esialgse võistluskeelu* ajal, määrab *dopinguvastane organisatsioon*, mille volialasse vastav *sportlase tugi-* või muu *isik* kuulub, sellise abi korral artikli 2.9 rikkumise eest karistuse.

10.14.4 Rahalise toetuse peatamine *võistluskeelu* ajal

Lisaks peatavad *allakirjutajad*, *allakirjutajate* liikmesorganisatsioonid ja valitsused mis tahes dopinguvastase reegli rikkumise korral, kui sellega ei kaasne artiklis 10.5 või 10.6 sätestatud lühendatud karistus, osaliselt või täielikult vastava *isiku* spordiga seotud rahalise toetamise või muud spordiga seoses osutatavad hüved.

10.15 Karistuse automaatne avalikustamine

Iga karistuse kohustusliku osa moodustab selle automaatne avalikustamine artiklis 14.3 sätestatud korras.

ARTIKKEL 11. TAGAJÄRJED VÕISTKONDADELE

11.1 Testimine *võistkondlikel spordialadel*

Kui *võistkondlikul spordialal* on enam kui üks võistkonna liige saanud artikli 7 järgi teate dopinguvastase reegli rikkumise kohta seoses mingi *üritusega*, teostab *ürituse* juhtorgan *ürituse ajal* võistkonna asjakohast *sihttestimist*.

11.2 Tagajärjed *võistkondlike spordialade* korral

Kui *võistkondliku spordialaga* tegeleva võistkonna enam kui kahe liikmega seoses on kinnitust leidnud dopinguvastase reegli rikkumine *ürituse ajal*, määrab *ürituse* juhtorgan võistkonnale kohase karistuse (nt punktide kaotus, *võistluselt* või *ürituselt diskvalifitseerimine* või muu karistus) lisaks mis tahes *tagajärgedele*, mis rakenduvad dopinguvastase reegli rikkumise toime pannud konkreetsete *sportlaste* suhtes.

11.3 Ürituse juhtorgan või rahvusvaheline alaliit võib kehtestada *võistkondlike spordialade* jaoks rangemad *tagajärjed*.

Ürituse juhtorgan võib kehtestada *ürituse* tarbeks eeskirjad, millega nähakse *üritusega* seoses *võistkondlike spordialade* jaoks ette artiklis 11.2 sätestatust rangemad *tagajärjed*.⁷⁹ Rahvusvaheline alaliit võib samuti kehtestada eeskirjad, millega nähakse alaliidu volialas olevate *võistkondlike spordialade* jaoks ette artiklis 11.2 sätestatust rangemad *tagajärjed*.

ARTIKKEL 12. ALLAKIRJUTAJATE KARISTUSED MUUDELE SPORDIÜHENDUSTELE

Iga *allakirjutaja* kehtestab eeskirjad, millega kohustatakse kõiki selle liikmesorganisatsioone ja mis tahes muid spordiühendusi, mis jäävad *allakirjutaja* volialasse, *koodeksit* asjaomase organisatsiooni või ühenduse vastutusalas täitma, rakendama, sellest kinni pidama ja seda jõustama. Kui *allakirjutajale* saab teatavaks, et üks tema volialasse kuuluvatest liikmesorganisatsioonidest või muudest spordiühendustest on jätnud nimetatud kohustuse täitmata, võtab *allakirjutaja* niisuguse organisatsiooni või ühenduse suhtes kohaseid meetmeid.⁸⁰ Eelkõige hõlmavad *allakirjutaja* meetmed ja eeskirjad võimalust jätta asjaomase organisatsiooni või ühenduse kõik või teatud liikmed kõrvale konkreetselt tulevaselt *ürituselt* või kõikidelt kindlas ajavahemikus toimuvatelt *üritustelt*.⁸¹

⁷⁹ [Kommentaar artikli 11.3 juurde. Näiteks võib Rahvusvaheline Olümpiakomitee kehtestada reeglid, millega nähakse ette võistkonna diskvalifitseerimine olümpiamängudelt ka juhul, kui dopinguvastaste reeglite rikkujaid on olümpiamängude ajal olnud vähem.]

⁸⁰ [Kommentaar artikli 12 juurde. Selle artikli eesmärk ei ole kehtestada allakirjutajale kohustust aktiivselt jälgida kõiki oma liikmesorganisatsioone, et avastada koodeksi täitmata jätmise juhte, vaid sellega kohustatakse allakirjutajat võtma meetmed juhuks, kui ta niisugustest juhtudest teada saab.]

⁸¹ [Kommentaar artikli 12 juurde. Selles artiklis selgitatakse, et koodeks ei piira muid võimalikke organisatsioonidevahelisi distsiplineerimisõigusi. Allakirjutajate karistamise kohta koodeksi täitmata jätmise eest vt artikkel 24.1.]

ARTIKKEL 13. TULEMUSTE HALDAMINE: APELLATSIOONKAEBUSED⁸²

13.1 Otsused, mille peale võib esitada apellatsioonkaebuse

Koodeksi või koodeksi alusel kehtestatud reeglite järgi tehtud otsuste peale saab esitada apellatsioonkaebusi artiklites 13.2-13.4 või koodeksi muudes sätetes või *rahvusvahelistes standardites* ettenähtud korras. Kaevatavad otsused jäävad apellatsioonimenetluse ajaks kehtima, kui apellatsioonorgan ei otsusta teisiti.

13.1.1 Asja läbivaatuse ulatus ei ole piiratud

Asja läbivaatamine apellatsioonimenetluse raames hõlmab kõiki asjas tähtsust omavaid küsimusi ning ei ole piiratud küsimustega, mida käsitleti esimeses astmes, või ulatusega, milles vaadati asi läbi esimeses astmes. Kõik apellatsioonimenetluse osalised võivad esitada tõendeid, õiguslikke argumente ja nõudeid, mida ei ole esitatud asja esimeses astmes arutamise ajal, kui need tulenevad samast nõude alusest või samadest üldistest asjaoludest, mis on tõstatatud või mida on käsitletud asja esimeses astmes arutamisel.⁸³

13.1.2 Spordiarbitraažikohus ei ole seotud apelleeritavates lahendites tehtud järeldustega

Oma otsuste langetamisel ei ole *spordiarbitraažikohus* seotud selle organi järeldustega, mille otsuse peale on apellatsioonkaebus esitatud.⁸⁴

13.1.3 WADA ei ole kohustatud dopinguvastase organisatsiooni sisemisi õiguskaitsevahendeid ammandama⁸⁵

Kui artikli 13 alusel on WADA-l õigus esitada apellatsioonkaebus ja ükski teine osaline ei ole apelleerinud lõplikku otsust dopinguvastase organisatsiooni sisese menetluse raames, võib WADA esitada apellatsiooni vastava otsuse peale otse *spordiarbitraažikohtule* ilma kohustuseta kasutada enne ära kõik muud dopinguvastase organisatsiooni menetluse raames ettenähtud õiguskaitsevahendid.

13.2 Apellatsioonkaebused otsuste peale, mis seostuvad dopinguvastaste reeglite rikkumise, tagajärgede, esialgse võistluskeelu, otsuste rakendamise ja pädevusega

Järgmistel juhtudel võib esitada apellatsioonkaebuse üksnes artiklis 13.2 sätestatud korras: otsus, millega leitakse, et dopinguvastase reegli rikkumine on toime pandud, otsus, millega on dopinguvastase reegli rikkumise eest kohaldatud tagajärgi või jäetud need kohaldamata, või otsus, millega leitakse, et dopinguvastase reegli rikkumist ei ole toimunud; otsus, millega leitakse, et dopinguvastase reegli rikkumise menetlust ei saa menetluslikel põhjustel jätkata (sealhulgas näiteks põhjusel, et on väljastatud retsept); WADA otsus mitte teha erandit nõudele, mille kohaselt peab sportlaskarjääri lõpetanud sportlane artikli 5.6.1 alusel teatama võistlussporti naasmisest kuus (6) kuud ette; WADA otsus tulemuste haldamise kohustuse määramise kohta artikli 7.1 alusel; dopinguvastase organisatsiooni otsus mitte märkida halba analüütilist leidu või atüüpilist leidu ära dopinguvastase reegli rikkumisena või otsus mitte jätkata dopinguvastase reegli rikkumise menetlust pärast kooskõlas tulemuste haldamise rahvusvahelise standardiga toimunud uurimist; otsus määrata asja esialgse arutamise tulemusena esialgne võistluskeeld või see tühistada; artikli 7.4 rikkumine dopinguvastase organisatsiooni poolt; otsus selle kohta, et

⁸² [Kommentaar artikli 13 juurde. Koodeksi eesmärk on lahendada dopinguvastased küsimused õiglase ja läbipaistva sisemenetluse kaudu, mille suhtes kehtib ühekordne apellatsioonioigus. Dopinguvastaste organisatsioonide dopinguvastaste otsuste läbipaistvus tagatakse artikliga 14. Konkreetsetele isikutele, sealhulgas WADA-le, antakse seejärel võimalus need otsused edasi kaevata. Pange tähele: artiklis 13 sätestatud edasikaebusega huvitatud isikute ja organisatsioonide ring ei hõlma sportlasi ega nende rahvuslikke spordialaliite, kes võivad oma konkurentide diskvalifitseerimisest kasu saada.]

⁸³ [Kommentaar artikli 13.1.1 juurde. Muudetud teksti eesmärk ei ole oluliselt muuta koodeksi 2015. aasta redaktsiooni, vaid seda täpsustada. Näiteks juhul, kui sportlasele esitati asja esimeses astmes arutamisel süüdistus vaid dopingukontrolliga manipuleerimises, kuid sama käitumine võib vastata ka osavõtu koosseisule, võib apellatsioonkaebuse esitanud osaline taotleda apellatsioonimenetluses sportlase süüdimõistmist nii dopingukontrolliga manipuleerimises kui ka osavõtus.]

⁸⁴ [Kommentaar artikli 13.1.2 juurde. Menetlus spordiarbitraažikohtus on uus menetlus. Varasemad menetlused ei piira tõendusmaterjali hulka ega oma kaalu asja arutamisel spordiarbitraažikohtus.]

⁸⁵ [Kommentaar artikli 13.1.3 juurde. Kui otsus on vastu võetud enne dopinguvastase organisatsiooni menetluse lõppjärku (näiteks asja esialgsel arutamisel) ja ükski menetlusosaline ei soovi seda otsust dopinguvastase organisatsiooni menetluse raames järgmisele tasandile (nt juhatusele) edasi kaevata, võib WADA dopinguvastase organisatsiooni sisemenetluse ülejäänud etapid vahele jätta ning esitada apellatsioonkaebuse otse spordiarbitraažikohtule.]

dopinguvastasel organisatsioonil ei ole pädevust teha otsust dopinguvastase reegli väidetava rikkumise või *tagajärgede* kohta; otsus peatada *tagajärgede* kohaldamine või seda mitte teha või *tagajärjed* ennistada või neid mitte ennistada artikli 10.7.1 alusel; artiklite 7.1.4 ja 7.1.5 täitmata jätmine; artikli 10.8.1 täitmata jätmine; artikli 10.14.3 alusel tehtud otsus; *dopinguvastase organisatsiooni* otsus mitte rakendada teise *dopinguvastase organisatsiooni* otsust artikli 15 alusel; ning artikli 27.3 alusel tehtud otsus.

13.2.1 *Rahvusvahelise taseme sportlasi* või *rahvusvahelisi üritusi* hõlmavad apellatsioonkaebused

Rahvusvahelisel üritusel osalemisest tulenevates asjades või *rahvusvahelise taseme sportlasi* hõlmavates asjades tehtud otsuseid võib edasi kaevata üksnes *spordiarbitraažikohtusse*.⁸⁶

13.2.2 Muid *sportlasi* või muid *isikuid* hõlmavad apellatsioonkaebused

Juhtudel, mil artikkel 13.2.1 ei kohaldu, võib apellatsioonorganile apellatsioonkaebuse esitada kooskõlas *riikliku dopinguvastase organisatsiooni* kehtestatud reeglitega. Selliseid apellatsioonkaebusi käsitlevad reeglid peavad olema kooskõlas alljärgnevate põhimõtetega:

- asja õigeaegne arutamine;
- õiglane, erapooletu ning oma *tegevuses* ja *institutsionaalselt sõltumatu* asja arutav kolleegium;
- *isiku* õigus kasutada omal kulul esindaja abi ning
- õigeaegne, kirjalik, põhistatud otsus.

Kui eespool kirjeldatule vastavat organit apellatsioonkaebuse esitamise ajal ei ole loodud ja see ei tegutse, on *sportlasel* või muul *isikul* õigus esitada apellatsioonkaebus *spordiarbitraažikohtule*.

13.2.3 *Isikud*, kellel on õigus esitada apellatsioonkaebus

13.2.3.1 *Rahvusvahelise taseme sportlasi* või *rahvusvahelisi üritusi* hõlmavad apellatsioonkaebused

Artiklis 13.2.1 sätestatud juhtudel on järgnevatel isikutel õigus esitada apellatsioonkaebus *spordiarbitraažikohtule*: a) *sportlasel* või muul *isikul*, kelle kohta on apelleeritav otsus tehtud; b) vastaspoolel asjas, milles otsus tehti; c) asjakohasel rahvusvahelisel alaliidul; d) *isiku* elukohariigi *dopinguvastasel organisatsioonil* või nende riikide *dopinguvastasel organisatsioonil*, mille kodanik või kus väljastatud litsentsi omaja *isik* on; e) vastavalt kas Rahvusvahelisel Olümpiakomiteel või Rahvusvahelisel Paralümpiakomiteel, kui otsus võib avaldada mõju olümpiamängudele või paralümpiamängudele, sealhulgas otsuste puhul, mis puudutavad õigust osaleda olümpiamängudel või paralümpiamängudel; ning f) WADA-l.

13.2.3.2 Muid *sportlasi* või muid *isikuid* hõlmavad apellatsioonkaebused

Artiklis 13.2.2 sätestatud juhtudel on õigus esitada apellatsioonkaebus apellatsioonorganile *riikliku dopinguvastase organisatsiooni* reeglites sätestatud isikutel, kuid igal juhul järgmistel isikutel: a) *sportlasel* või muul *isikul*, kelle suhtes on apelleeritav otsus tehtud; b) vastaspoolel asjas, milles otsus tehti; c) asjakohasel rahvusvahelisel alaliidul; d) *isiku* elukohariigi *riiklikul dopinguvastasel organisatsioonil* või nende riikide *dopinguvastasel organisatsioonil*, mille kodanik või kus väljastatud litsentsi omaja *isik* on; e) vastavalt kas Rahvusvahelisel Olümpiakomiteel või Rahvusvahelisel Paralümpiakomiteel, kui otsus võib avaldada mõju olümpiamängudele või paralümpiamängudele, sealhulgas otsuste puhul, mis puudutavad õigust osaleda olümpiamängudel või paralümpiamängudel; ning f) WADA-l. Artiklis 13.2.2

⁸⁶ [Kommentaari artikli 13.2.1 juurde. *Spordiarbitraažikohtu otsused on lõplikud ja täitmiseks kohustuslikud, välja arvatud juhul, kui mis tahes õigusaktis on vahekohtu otsuste tühistamiseks või jõustamiseks ette nähtud asja läbivaatamise kohustus.*]

sätestatud juhtudel on WADA-l, Rahvusvahelisel Olümpiakomiteel, Rahvusvahelisel Paralümpiakomiteel ja asjakohasel rahvusvahelisel alaliidul lisaks õigus kaevata apellatsiooniorani otsus edasi *spordiarbitraažikohtule*. Igal apellandil on õigus saada *spordiarbitraažikohtult* abi kogu asjaomase teabe hankimisel *dopinguvastaselt organisatsioonilt*, mille otsust apelleeritakse, ning vastav teave tuleb esitada, kui *spordiarbitraažikohus* seda nõuab.

13.2.3.3 Teavitamiskohustus

Kõik *spordiarbitraažikohtu* apellatsioonimenetluse osalised peavad tagama, et WADAt ja kõiki teisi edasikaebeõigusega osalisi teavitatakse õigel ajal võimalusest esitada apellatsioonkaebus.

13.2.3.4 Apellatsioonkaebuse esitamise tähtaeg muudele osalistele peale WADA

Apellatsioonkaebuse esitamise tähtaeg muudele osalistele peale WADA sätestatakse *tulemuste haldamist* korraldava *dopinguvastase organisatsiooni* reeglites.

13.2.3.5 WADA apellatsioonkaebuse esitamise tähtaeg

WADA peab apellatsioonkaebuse esitama alljärgnevatest tähtaegadest hilisema jooksul:

- (a) kahekümne ühe (21) päeva jooksul pärast tähtpäeva, milleks mis tahes muul edasikaebeõigusega osalisel oleks tulnud vastavas asjas apellatsioonkaebus esitada;
- (b) kahekümne ühe (21) päeva jooksul pärast seda, kui WADA on kätte saanud kogu otsusega seotud materjali.⁸⁷

13.2.3.6 Esialgse võistluskeelu määramise peale esitatav apellatsioonkaebus

Arvestamata muid *koodeksi* sätteid võib *esialgse võistluskeelu* määramise peale apellatsioonkaebuse esitada vaid *sportlane* või muu *isik*, kellele *esialgne võistluskeeld* määrati.

13.2.4 Vastuapellatsioonkaebused ja muud hilisemad apellatsioonkaebused, mis on lubatud⁸⁸

Koodeksi alusel *spordiarbitraažikohtule* edastatud asjas nimetatud vastustajal on lubatud esitada vastuapellatsioonkaebusi ja muid, hilisemaid apellatsioonkaebusi. Artikli 13 alusel edasikaebeõigust omav isik peab esitama vastuapellatsiooni või hilisema apellatsiooni hiljemalt koos oma vastusega.

13.3 Dopinguvastase organisatsiooni suutmatust teha otsus õigeks ajaks⁸⁹

Kui *dopinguvastane organisatsioon* ei tee mingis asjas otsust selle kohta, kas dopinguvastast reeglit on rikutud WADA kehtestatud mõistliku tähtaja jooksul, võib WADA esitada otse *spordiarbitraažikohtule* apellatsioonkaebuse nii, nagu *dopinguvastane organisatsioon* oleks teinud otsuse, milles leiab, et dopinguvastast reeglit ei ole rikutud. Kui *spordiarbitraažikohtus* asja arutav kolleegium leiab, et dopinguvastast reeglit on rikutud ja WADA-l oli põhjendatud alus esitada apellatsioon otse

⁸⁷ [Kommentaar artikli 13.2.3 juurde. Sõltumata sellest, kas kohaldamisele kuulub *spordiarbitraažikohtu reglement* või artikkel 13.2.3, ei hakka osalise edasikaebamistähtaeg kulgema enne otsuse kättesaamist. Seetõttu ei saa osalise edasikaebeõigus lõppeda, kui ta ei ole otsust kätte saanud.]

⁸⁸ [Kommentaar artikli 13.2.4 juurde. See säte on vajalik, kuna alates 2011. aastast ei ole *spordiarbitraažikohtu reglemendi* alusel sportlasel enam lubatud esitada vastuapellatsiooni, kui dopinguvastane organisatsioon esitab apellatsioonkaebuse pärast seda, kui sportlase apellatsioonitähtaeg on möödunud. Selle sättega tehakse võimalikuks kõikide menetlusosaliste täielik ärakuulamine.]

⁸⁹ [Kommentaar artikli 13.3 juurde. Arvestades iga dopinguvastase reegli rikkumise uurimise ja tulemuste haldamise menetluse eripärasid, ei ole mõeldav, et dopinguvastasele organisatsioonile kehtestatakse otsuse tegemiseks kindel tähtaeg ja näha ette, et alles selle möödumisel võib WADA sekkuda ja esitada apellatsioonkaebuse otse *spordiarbitraažikohtule*. Enne sellise sammu astumist peab WADA dopinguvastase organisatsiooniga nõu ja annab talle võimaluse selgitada, miks otsuse tegemine viibib. See artikkel ei keela rahvusvahelisel alaliidul kehtestada reegleid, millega antakse talle õigus võtta enda menetlusse asju, milles tulemuste haldamine rahvusvahelise alaliidu mõne rahvusliku spordialaliidu poolt põhjendamatult viibib.]

spordiarbitraažikohtule, hüvitab *dopinguvastane organisatsioon* WADA-le apellatsioonkaebuse menetlemisega tekkinud kulud ja esindajatasud.

13.4 *Raviotstarbelise kasutamise eranditega* seotud apellatsioonkaebused

Raviotstarbelise kasutamise erandiga seotud otsuste peale võib esitada apellatsioonkaebuse üksnes artiklis 4.4 sätestatud korras.

13.5 Apellatsioonotsustest teatamine

Apellatsioonimenetluse osaliseks olev *dopinguvastane organisatsioon* edastab apellatsioonotsuse artiklis 14 sätestatud korras viivitamata *sportlasele* või muule *isikule* ja teistele *dopinguvastastele organisatsioonidele*, kellel oli artikli 13.2.3 alusel edasikaebeõigus.

13.6 Apellatsioonkaebused koodeksi artikli 24.1 alusel tehtud otsustele

Teatele, mida ei vaidlustata ja mis seega muutub artikli 24.1 alusel lõplikuks otsuseks ning milles leitakse, et *allakirjutaja* ei täida *koodeksit* ja nähakse selle eest ette tagajärjed, samuti tingimused *allakirjutaja ennistamiseks*, võib esitada apellatsioonkaebuse *spordiarbitraažikohtule* kooskõlas *koodeksi* allakirjutajate vastavuse täitmise *rahvusvahelise standardiga*.

13.7 Apellatsioonkaebused labori akrediteeringu peatamise või tühistamise otsuste peale

WADA otsustele WADA akrediteeringu peatamise või tühistamise kohta mingi labori suhtes võib apellatsioonkaebuse esitada ainult asjaomane labor üksnes *spordiarbitraažikohtule*.

ARTIKKEL 14. KONFIDENTSIAALSUS JA ARUANDLUS

Dopinguvastase tegevuse tulemuste kooskõlastamise, läbipaistvuse ja aruandluskohustuse ning kõikide *sportlaste* ja muude *isikute* eraelu puutumatuse põhimõtted on alljärgnevad.

14.1 Teave *halbade analüütiliste leidude*, *atüüpiliste leidude* ja dopinguvastase reegli muude väidetavate rikkumiste kohta

14.1.1 Dopinguvastase reegli rikkumise teade *sportlastele* ja muudele *isikutele*

Dopinguvastase reegli väidetavast rikkumisest teavitamise vorm ja viis sätestatakse *tulemuste haldamise* eest vastutava *dopinguvastase organisatsiooni* reeglites.

14.1.2 Dopinguvastase reegli rikkumise teade *riiklikele dopinguvastastele organisatsioonidele*, *rahvusvahelistele alaliitudele* ja WADA-le

Tulemuste haldamise eest vastutav *dopinguvastane organisatsioon* teavitab koos *sportlasele* või muule *isikule* teate saatmisega ka *sportlase riiklikku dopinguvastast organisatsiooni*, *rahvusvahelist alaliitu* ja WADAt dopinguvastase reegli väidetavast rikkumisest.

14.1.3 Dopinguvastase reegli rikkumise teate sisu

Teade sisaldab *sportlase* või muu *isiku* nime, riiki, spordi- ja võistlusala, *sportlase* võistlustaset, kas test tehti *võistlusseselt* või *võistlusväliselt*, *proovi* võtmise kuupäeva, labori teatatud analüütilist tulemust ning muud teavet *tulemuste haldamise rahvusvahelise standardi* kohaselt, või muude dopinguvastaste reeglite rikkumise korral peale artiklis 2.1 sätestatu rikutud reeglit ja väidetava rikkumise alust.

14.1.4 Olukorra aruanded

Artiklis 14.1.2 sätestatud *dopinguvastaseid organisatsioone* teavitatakse regulaarselt asjade artikli 7, 8 või 13 alusel läbivaatamise või menetlemise olukorrast ja läbivaatamise või menetluse käigus avastatud leidudest ning neile esitatakse kohe kirjalikult põhistatud selgitus või otsus asjas tehtud lahendi kohta, välja arvatud juhul, kui tegemist on uurimisega, mille tulemusena ei ole artikli 14.1.1 alusel esitatud teadet dopinguvastase reegli rikkumise kohta.

14.1.5 Konfidentsiaalsus

Teate saanud organisatsioonid ei avalda kõnealust teavet muudele *isikutele* peale nende, kellel on seda teavet vaja (sealhulgas *riikliku olümpiakomitee*, rahvusliku spordialaliidu ja *võistkondliku spordiala* korral võistkonna asjaomastele *isikutele*), kuni *tulemuste haldamise* eest vastutav *dopinguvastane organisatsioon* on teabe *avalikustanud* artikliga 14.3 lubatud viisil.⁹⁰

14.2 Dopinguvastase reegli rikkumise või *esialgse võistluskeelu* või *võistluskeelu* rikkumise kohta tehtud otsuse teade ja toimiku väljanõudmine

14.2.1 Artikli 7.6, 8.4, 10.5, 10.6, 10.7, 10.14.3 või 13.5 alusel dopinguvastase reegli rikkumise kohta tehtud otsus või otsus *võistluskeelu* või *esialgse võistluskeelu* rikkumise kohta peab sisaldama kõiki otsuse põhjendusi, sealhulgas vajaduse korral selle põhjendust, miks ei kohaldata rangeimat võimalikku karistust. Kui otsus ei ole vormistatud inglise või prantsuse keeles, koostab *dopinguvastane organisatsioon* otsuse ja selle aluseks olevate põhjenduste kokkumeetodi inglise või prantsuse keeles.

14.2.2 *Dopinguvastane organisatsioon*, millel on õigus esitada artikli 14.2.1 alusel saadud otsuse peale apellatsioonkaebus, võib viieteist (15) päeva jooksul otsuse saamisest nõuda välja koopia kogu tehtud otsusega seotud toimikust.

14.3 Avalikustamine

14.3.1 Pärast seda, kui kooskõlas *tulemuste haldamise rahvusvahelise standardiga* on teavitatud *sportlast* või muud *isikut* ning kooskõlas artikliga 14.1.2 asjaomast *dopinguvastast organisatsiooni*, võib *tulemuste haldamise* eest vastutav *dopinguvastane organisatsioon* avalikustada *sportlase* või muu *isiku*, keda on teavitatud dopinguvastase reegli võimalikust rikkumisest, rikkumise esemeks oleva *keelatud aine* või *keelatud meetodi* ja rikkumise olemuse ning selle, kas *sportlasele* või muule *isikule* on määratud *esialgne võistluskeeld*.

14.3.2 Hiljemalt kakskümmend (20) päeva pärast dopinguvastase reegli rikkumist kinnitava apellatsioonitsuse tegemist artikli 13.2.1 või 13.2.2 alusel, apellatsioonkaebuse esitamisest loobumist, artikli 8 alusel asja arutamisest loobumist, dopinguvastase reegli rikkumise väitele muul moel õigel ajal vastu vaidlemata jätmist, asja lahendamist artikli 10.8 alusel või uue *võistluskeelu* või noomituse määramist artikli 10.14.3 alusel peab *tulemuste haldamise* eest vastutav *dopinguvastane organisatsioon* avalikustama dopinguasja sisu, sealhulgas spordiala, rikutud dopinguvastase reegli, rikkumise toime pannud *sportlase* või muu *isiku* nime, asjakohase *keelatud aine* või *keelatud meetodi* (kui rikkumine on nendega seotud) ning kohaldataud *tagajärjed*. Sama *dopinguvastane organisatsioon* peab kahekümne (20) päeva jooksul avalikustama ka dopinguvastaste reeglite rikkumisi puudutavate apellatsioonitsuste resolutsioonid, sealhulgas eespool nimetatud teabe.⁹¹

14.3.3 Pärast dopinguvastase reegli rikkumist kinnitava apellatsioonitsuse tegemist artikli 13.2.1 või 13.2.2 alusel, apellatsioonkaebuse esitamisest loobumist, asjaomase otsuse tegemist istungil kooskõlas artikliga 8 või asja arutamisest loobumist, dopinguvastase reegli rikkumise väitele muul moel õigel ajal vastu vaidlemata jätmist või asja lahendamist artikli 10.8 alusel võib *tulemuste haldamise* eest vastutav *dopinguvastane organisatsioon* teatada sellisest otsusest ja asja avalikult kommenteerida.

14.3.4 Asjas, milles pärast selle arutamist või apellatsioonimenetlust leitakse, et *sportlane* või muu *isik* ei ole dopinguvastast reeglit rikkunud, võib *avalikustada* tõiga, et see otsus on vaidlustatud. Avalikustada ei tohi aga otsust ennast ega selle aluseks olevaid asjaolusid, välja arvatud juhul, kui selleks on nõusoleku andnud *sportlane* või muu *isik*, kelle kohta on asjaomane otsus tehtud. *Tulemuste haldamise* eest vastutav *dopinguvastane organisatsioon* teeb mõistlikke jõupingutusi

⁹⁰ [Kommentaar artikli 14.1.5 juurde. Iga *dopinguvastane organisatsioon* kehtestab oma dopinguvastastes reeglites korra konfidentsiaalse teabe kaitsmiseks ning konfidentsiaalse teabe *dopinguvastase organisatsiooni* mis tahes töötaja või esindaja poolse lubamatu avalikustamise uurimiseks ja selle eest distsiplinaarkorras karistamiseks.]

⁹¹ [Kommentaar artikli 14.3.2 juurde. Kui artikli 14.3.2 alusel nõutav avalikustamine tähendaks muude kehtivate õigusaktide rikkumist, ei too dopinguvastase organisatsiooni poolt asjaomase teabe avalikustamata jätmine eraelu puutumatuse ja isikuandmete kaitse rahvusvahelise standardi artikli 4.2 alusel kaasa otsust, et ta ei täida koodeksit.]

vastava nõusoleku saamiseks ja selle saamisel *avalikustab* otsuse tervikuna või *sportlase* või muu *isiku* poolt heakskiidetud toimetatud kujul.

14.3.5 *Avalikustamiseks* tuleb nõutav teave avaldada vähemalt *dopinguvastase organisatsiooni* veebilehel ning jätta see teave üles kas üheks (1) kuuks või *võistluskeelu* ajaks, kui see on pikem kui üks (1) kuu.

14.3.6 Kui artiklites 14.3.1 ja 14.3.3 ei ole sätestatud teisiti, ei kommenteeri ükski *dopinguvastane organisatsioon*, WADA akrediteeritud labor ega nende töötaja avalikult menetluses oleva asja konkreetseid asjaolusid (välja arvatud menetluse ja teadusliku tegevuse üldine kirjeldamine), kui tegemist ei ole vastusega *sportlasele*, muule *isikule*, nende lähikondsele või esindajatele omistatud või neilt saadud teabel põhinevatele avalikele sõnavõttudele.

14.3.7 Artikli 14.3.2 alusel ette nähtud *avalikustamine* ei ole kohustuslik, kui dopinguvastase reegli rikkumise toime pannud *sportlane* või muu *isik* on *alaealine*, *kaitstud isik* või *tervisesportlane*. Kui *alaealist*, *kaitstud isikut* või *tervisesportlast* puudutavas asjas otsustatakse teavet *avalikustada*, peab avalikustatav teave olema proportsionaalne juhtumi asjaoludega.

14.4 Statistiline aruandlus

Dopinguvastased organisatsioonid avaldavad vähemalt kord aastas üldise statistilise aruande oma *dopingukontrolli* toimingute kohta ja edastavad ühe eksemplari sellest WADA-le. Lisaks võivad *dopinguvastased organisatsioonid* avaldada aruandeid, milles tuuakse ära kõigi testitud *sportlaste* nimed ja kõigi *testimiste* kuupäevad. Vähemalt kord aastas avaldab WADA statistilisi aruandeid, milles võetakse kokku *dopinguvastastelt organisatsioonidelt* ja laboritelt saadud teave.

14.5 *Dopingukontrolli andmebaas ja koodeksi täitmise seire*

Selleks, et WADA saaks täita oma ülesannet jälgida *koodeksist* kinnipidamist ning tagada vahendite tõhus kasutamine ja *dopingukontrolli* puudutava asjakohase teabe jagamine *dopinguvastaste organisatsioonide* vahel, töötab WADA välja *dopingukontrolli* andmebaasi (näiteks ADAMSi) ja haldab seda, ning *dopinguvastased organisatsioonid* edastavad selle andmebaasi kaudu WADA-le *dopingukontrolliga* seotud teavet, sealhulgas alljärgnevaid andmeid:

- a) *sportlase bioloogilise passi* andmed *rahvusvahelise taseme* ja *riikliku taseme sportlaste* puhul;
- b) *sportlaste*, sealhulgas *registreeritud testimisbaasidesse* lisatud *sportlaste*, *asukohaandmed*;
- c) *raviotstarbelise kasutamise erandite* otsused ning
- d) *tulemuste haldamisega* seotud otsused,

kooskõlas kehtiva(te) *rahvusvahelis(t)e standardi(te)ga*.

14.5.1 Selleks, et lihtsustada testiplaanide kooskõlastatud kavandamist, vältida tarbetut dubleerimist, kui *testimist* korraldavad eri *dopinguvastased organisatsioonid*, ning tagada *sportlase bioloogilise passi* profiilide ajakohastamine, teavitab iga *dopinguvastane organisatsioon* WADAt kõikidest *võistlussisestest* ja *võistlusvälistest* testidest, sisestades *dopingukontrollivormid* ADAMSi, järgides *rahvusvahelises testimis- ja uurimisstandardis* sätestatud nõudeid ja tähtaegu.

14.5.2 Selleks, et lihtsustada WADA kontrolli *raviotstarbelise kasutamise erandite* üle ja nendega seotud edasikaebeõiguse kasutamist, avaldab iga *dopinguvastane organisatsioon* kõik *raviotstarbelise kasutamise erandi* taotlused, otsused ja nende aluseks olevad dokumendid ADAMSi kaudu, järgides *raviotstarbelise kasutamise erandite rahvusvahelises standardis* sätestatud nõudeid ja tähtaegu.

14.5.3 Selleks, et lihtsustada WADA kontrolli *tulemuste haldamise* üle ja sellega seotud edasikaebeõiguse kasutamist, avaldab iga *dopinguvastane organisatsioon* ADAMSi järgmised andmed, arvestades *tulemuste haldamise rahvusvahelises standardis* sätestatud nõudeid ja tähtaegu: a) teated *halvast analüütilisest leiust* tingitud dopinguvastase reegli rikkumise ja sellega seoses tehtud otsuste kohta; b) teated niisuguste dopinguvastase reegli rikkumiste ja

nendega seotud otsuste kohta, mida ei ole tinginud *halb analüütiline leid*; c) asukohateabega seotud rikkumised; ning d) otsused *esialgse võistluskeelu* määramise, tühistamise või ennistamise kohta.

- 14.5.4 Käesolevas artiklis kirjeldatud teave tehakse asjakohasel juhul ja kooskõlas kehtivate reeglitega kättesaadavaks *sportlasele*, *sportlase riiklikule dopinguvastasele organisatsioonile* ja rahvusvahelisele alaliidule ning mis tahes muule *dopinguvastasele organisatsioonile*, millel on õigus *sportlast* testida.⁹²

14.6 Andmekaitse⁹³

Dopinguvastased organisatsioonid võivad koguda, säilitada, töödelda või avaldada *sportlaste* ja muude *isikute* isikuandmeid juhul, kui see on vajalik ja kohane *dopinguvastaste toimingute* tegemiseks kooskõlas koodeksi ja rahvusvaheliste standardite (sealhulgas eelkõige eraelu puutumatuse ja isikuandmete kaitse rahvusvahelise standardi) ning kehtivate õigusaktidega.

ARTIKKEL 15. OTSUSTE RAKENDAMINE

15.1 Allakirjutajast dopinguvastaste organisatsioonide otsuste automaatne siduvus

- 15.1.1 Allakirjutajast dopinguvastase organisatsiooni, apellatsiooniorani (artikkel 13.2.2) või spordiarbitraažikohtu tehtud otsus dopinguvastase reegli rikkumise kohta muutub pärast seda, kui menetlusosalisi on sellest teavitatud lisaks menetlusosalistele automaatselt siduvaks kõikidele allakirjutajatele kõikidel spordialadel, tuues kaasa allpool toodud tagajärjed.

15.1.1.1 Eespool nimetatud organi tehtud otsus, millega määratakse *esialgne võistluskeeld* (pärast *asja esialgset arutamist* või pärast seda, kui *sportlane* või muu *isik* on *esialgse võistluskeeluga* nõustunud või loobunud *asja esialgsest arutamisest* või kiirendatud korras arutamisest või apelleerimisest, mida on pakutud kooskõlas artikliga 7.4.3), keelab *sportlasel* või muul *isikul* automaatselt (artiklis 10.14.1 kirjeldatud) osalemise mis tahes allakirjutaja volialasse jäävatel kõikidel spordialadel *esialgse võistluskeelu* kehtivuse ajal.

15.1.1.2 Eespool nimetatud organi tehtud otsus, millega määratakse *võistluskeeld* (pärast *asja arutamist* või sellest loobumist), keelab *sportlasel* või muul *isikul* automaatselt (artiklis 10.14.1 kirjeldatud) osalemise mis tahes allakirjutaja volialasse jäävatel kõikidel spordialadel *võistluskeelu* kehtivuse ajal.

15.1.1.3 Eespool nimetatud organi tehtud otsus dopinguvastase reegli rikkumise väitega nõustumise kohta on automaatselt kõikidele allakirjutajatele siduv.

15.1.1.4 Eespool nimetatud organi otsus konkreetse ajavahemiku jooksul saavutatud tulemuste tühistamise kohta artikli 10.10 alusel *tühistab* automaatselt kõik tulemused, mis on saavutatud asjaomase ajavahemiku jooksul mis tahes allakirjutaja volialas.

- 15.1.2 Iga allakirjutaja on kohustatud tunnustama ja rakendama otsust koos sellest tulenevate tagajärgedega lähtudes artiklist 15.1.1 ilma lisameetmeid võtmata kas alates kuupäevast, mil allakirjutaja saab tegeliku teate otsuse kohta või kuupäevast, mil otsus avaldatakse ADAMSiS, sõltuvalt sellest, kumb nimetatud kuupäevadest on varem.

- 15.1.3 Dopinguvastase organisatsiooni, apellatsiooniorani või spordiarbitraažikohtu otsus tagajärgede kohaldamise peatamise või tühistamise kohta on igale allakirjutajale siduv ilma lisameetmeid võtmata kas alates kuupäevast, mil allakirjutaja saab tegeliku teate otsuse kohta

⁹² [Kommentaar artikli 14.5 juurde. ADAMSi käitab, haldab ja juhib WADA ning see on töötatud välja nii, et see oleks kooskõlas WADA ja teiste seda süsteemi kasutavate organisatsioonide kehtivate andmekaitse eeskirjade ja normidega. Sportlaste ja muude isikute ADAMSiS salvestatud isikuandmed on praegu ja edaspidi rangelt konfidentsiaalsed ning neid töödeldakse kooskõlas eraelu puutumatuse ja isikuandmete kaitse rahvusvahelise standardiga.]

⁹³ [Kommentaar artikli 14.6 juurde. valitsus peaks kehtestama õigusaktid, normid, eeskirjad või haldustavad dopinguvastaste organisatsioonidega koostöö tegemiseks ja teabe jagamiseks, samuti andmete vahetamiseks dopinguvastaste organisatsioonide vahel koodeksis sätestatud korras.]

või kuupäevast, mil see avaldatakse ADAMSiS, sõltuvalt sellest, kumb nimetatud kuupäevadest saabub varem.

- 15.1.4 Hoolimata artiklis 15.1.1 sätestatust ei ole teiste *allakirjutajate* suhtes siduv otsus, mille *suurürituse korraldaja* on dopinguvastase reegli rikkumise kohta teinud *ürituse* ajal kiirkorras, kui *suurürituse korraldaja* reeglitega ei ole *sportlasele* või muule *isikule* nähtud ette võimalust esitada asjaomase otsuse peale apellatsioonkaebus üld-, mitte kiirkorras.⁹⁴

15.2 Dopinguvastaste organisatsioonide muude otsuste rakendamine

Allakirjutajad võivad rakendada ka *dopinguvastaste organisatsioonide* tehtud muid, artiklis 15.1.1 sätestamata dopinguvastaseid otsuseid, näiteks otsuseid, millega on *esialgne võistluskeeld* määratud enne *asja esialgset arutamist* või *sportlase* või muu *isiku* nõusolekul.⁹⁵

15.3 Allakirjutajaks mitteoleva organisatsiooni otsuste rakendamine

Iga *allakirjutaja* rakendab niisuguse organi dopinguvastast otsust, kes ei ole *koodeksile* alla kirjutanud, juhul kui *allakirjutaja* leiab, et asjaomane otsus on selle teinud organi pädevuses ja viimase dopinguvastased reeglid on kooskõlas *koodeksiga*.⁹⁶

ARTIKKEL 16. SPORDIVÕISTLUSEL OSALEVATE LOOMADE DOPINGUKONTROLL

- 16.1 Iga spordiala korral, mille *võistlusel* kasutatakse loomi, kehtestab vastav rahvusvaheline alaliit dopinguvastased reeglid spordialaga seotud loomade kohta ja rakendab neid. Nende dopinguvastaste reeglitega sätestatakse *keelatud ainete* nimekiri, nõuetekohane *testimiskord* ja *proove* analüüsima volitatud laborite loetelu.
- 16.2 Spordialal kasutatavate loomadega seotud dopinguvastaste reeglite rikkumise tuvastamise, *tulemuste haldamise*, asja õiglase arutamise, *tagajärgede* ja apellatsioonkaebuste kohta kehtestab vastava spordiala rahvusvaheline alaliit reeglid, mis on üldjoontes kooskõlas *koodeksi* artiklitega 1, 2, 3, 9, 10, 11, 13 ja 17, ning rakendab neid.

ARTIKKEL 17. AEGUMINE

Sportlase või muu *isiku* suhtes ei või alustada dopinguvastase reegli rikkumise menetlust, kui teda ei ole teavitatud dopinguvastase reegli rikkumisest artiklis 7 sätestatud korras või selleks ei ole tehtud mõistlikke jõupingutusi kümne (10) aasta jooksul pärast väidetava rikkumise toimepanemise kuupäeva.

⁹⁴ [Kommentaar artikli 15.1.4 juurde. Näiteks juhul, kui suurürituse korraldaja reeglitega on sportlasele või muule isikule nähtud ette võimalus esitada spordiabitraažikohtule apellatsioonkaebus kas kiirkorras või üldmenetluses, on suurürituse korraldaja lõplik otsus või lahend teistele allakirjutajatele siduv ka juhul, kui sportlane või muu isik otsustab kasutada kiirkorras edasikaebamise võimalust.]

⁹⁵ [Kommentaar artiklite 15.1 ja 15.2 juurde. Artikli 15.1 alusel rakendavad teised allakirjutajad dopinguvastaste organisatsioonide otsuseid automaatselt, ilma et allakirjutajad peaks tegema muid otsuseid või võtma lisameetmeid. Näiteks juhul, kui riiklik dopinguvastane organisatsioon otsustab määrata sportlasele esialgse võistluskeelu, jõustub see otsus automaatselt rahvusvahelise alaliidu tasemel. Selguse mõttes juhime tähelepanu, et jõustuv otsus on riikliku dopinguvastase organisatsiooni otsus. Rahvusvaheline alaliit ei tee eraldi otsust. Seega saab sportlane vastuväiteid esialgse võistluskeelu mittenõuetekohase määramise kohta esitada üksnes riiklikule dopinguvastasele organisatsioonile. Artikli 15.2 alusel rakendatakse dopinguvastaste organisatsioonide otsuseid iga allakirjutaja äranägemise järgi. Allakirjutaja otsuse rakendamist artikli 15.1 või 15.2 alusel ei saa vaidlustada ilma rakendamise aluseks olnud otsust vaidlustamata. Teiste dopinguvastaste organisatsioonide poolt raviotstarbelise kasutamise erandi kohta tehtud otsuste tunnustamise ulatus määratakse artikli 4.4 ja raviotstarbelise kasutamise erandite rahvusvahelise standardi alusel.]

⁹⁶ [Kommentaar artikli 15.3 juurde. Kui selle organi otsus, kes ei ole koodeksit heaks kiitnud, on koodeksiga osaliselt kooskõlas ja osaliselt aga mitte, peaks allakirjutajad püüdma otsust rakendada kooskõlas koodeksi põhimõtetega. Näiteks juhul, kui koodeksiga kooskõlas oleva menetluse käigus on organ, kes ei ole koodeksile alla kirjutanud, tuvastanud, et sportlane on rikkunud dopinguvastast reeglit, kuna tema organismist on leitud keelatud ainet, kuid kohaldatud võistluskeeld on koodeksis sätestatust lühem, peaks kõik allakirjutajad tunnustama dopinguvastase reegli rikkumise lahendit ja sportlase riiklik dopinguvastane organisatsioon peaks arutama asja kooskõlas artikliga 8, et otsustada, kas tuleks kohaldada koodeksis sätestatud pikemat võistluskeeldu. Allakirjutaja otsusele artiklis 15.3 käsitletud otsust rakendada või seda mitte teha võib esitada apellatsioonkaebuse artikli 13 alusel.]

TEINE OSA
KOOLITUSTEGEVUS
JA TEADUSTÖÖ

ARTIKKEL 18. KOOLITUSTEGEVUS

18.1 Põhimõtted

Koolitusprogrammid on rahvusvahelisel ning riiklikul tasandil ühtlustatud, kooskõlastatud ja tõhusate dopinguvastaste programmide olemasolu tagamisel keskse tähtsusega. Nende eesmärk on hoida spordi vaimu ning kaitsta *sportlaste* tervist ja õigust võistelda võrdsetel, dopinguvabadel alustel, nagu on kirjeldatud *koodeksi* sissejuhatuses.

Koolitusprogrammidega suurendatakse teadlikkust, antakse õiget teavet ja arendatakse otsuste tegemise suutlikkust eesmärgiga ennetada tahtlikku ja tahtmatut dopinguvastaste reeglite rikkumisi ning muid *koodeksist* üleastumisi. *Koolitusprogrammide* ja nende elluviimisega juurutatakse spordi vaimu kaitsvaid isiklikke väärtushinnanguid ja põhimõtteid.

Kõik *allakirjutajad* kohustuvad oma vastutusala piires ning üksteisega koostöös kavandama, ellu viima, kontrollima, hindama ja edendama *koolitusprogramme* kooskõlas *koolitustegevuse rahvusvahelises standardis* sisalduvate nõuetega.

18.2 Allakirjutajate koolitusprogramm ja -kava

Koolitustegevuse rahvusvahelises standardis ettenähtud *koolitusprogrammidega* propageeritakse spordi vaimu ning avaldatakse soodsat ja pikaajalist mõju *sportlaste* ja muude *isikute* valikutele.

Allakirjutajad töötavad välja *koolitustegevuse rahvusvahelises standardis* nõutava *koolituskava*. Sihtrühmade või -tegevuste tähtsuse järjekorda asetamine peab lähtuma *koolituskava* selgest eesmärgist.⁹⁷

Allakirjutajad avaldavad oma *koolituskavad* teistele *allakirjutajatele* viimaste taotlusel, et vältida võimaluse korral tegevuse dubleerimist ja toetada *koolitustegevuse rahvusvahelises standardis* sätestatud *koolitustegevuse* tunnustamist.

Dopinguvastase organisatsiooni koolitusprogramm peab sisaldama alljärgnevaid teadlikkuse suurendamist, teabe andmist, väärtushinnanguid ja *koolitustegevust* käsitlevaid osi, mis peavad olema avaldatud vähemalt mingi organisatsiooni veebilehel:⁹⁸

- puhta spordiga seotud põhimõtted ja väärtused;
- *sportlaste*, *sportlaste tugipersonali* ja muude *isikute koodeksist* tulenevad õigused ja kohustused;
- *mittesüülise vastutuse* põhimõte;
- dopingu kasutamise tagajärjed, näiteks füüsilisele ja vaimsele tervisele, sotsiaalne ja majanduslik mõju ning karistused;
- dopinguvastaste reeglite rikkumised;
- *keelatud ainete ja keelatud meetodite nimekirja* kantud ained ja meetodid;
- toidulisandite tarbimisega kaasnevad riskid;
- ravimite kasutamine ja *raviotstarbelise kasutamise erandid*;
- testimiskord, sealhulgas uriini- ja vereproovide võtmine ning *sportlaste bioloogiline pass*;
- registreeritud *testimisbaasi* kantud *sportlaste* kohustused, sealhulgas asukohateabe esitamise ja *ADAMSi* kasutamise kohustus;
- dopingu kasutamisega seotud murede jagamine avalikkusega.

⁹⁷ [Kommentaar artikli 18.2 juurde. Riskianalüüs, mille dopinguvastased organisatsioonid peavad rahvusvahelise testimis- ja uurimisstandardi alusel tegema, on spordialadel dopingu kasutamise ohu hindamise raamistik. Kõnealust analüüsi saab kasutada koolitusprogrammide esmatähtsate sihtrühmade määramiseks. WADA pakub allakirjutajatele ka koolitusvahendeid, mida nood saavad kasutada oma programmide elluviimisel.]

⁹⁸ [Kommentaar artikli 18.2 juurde. Näiteks juhul, kui konkreetset riiklikul dopinguvastasel organisatsioonil puudub oma veebileht, võib nõutava teabe avaldada riikliku olümpiakomitee või muu riigis spordi eest vastutava organisatsiooni veebilehel.]

18.2.1 *Allakirjutajate määratud koolitatavate baas ja koolitustegevuse sihtrühmad*

Allakirjutajad määravad kindlaks oma sihtrühmad ja koostavad koolitatavate baasi, arvestades koolitustegevuse rahvusvahelises standardis sätestatud miinimumnõudeid.⁹⁹

18.2.2 *Koolitusprogrammi rakendamine allakirjutajate poolt*

Igasugust koolitatavate baasi kantud isikutele suunatud koolitustegevust peab korraldama väljaõppinud ja volitatud isik kooskõlas koolitustegevuse rahvusvahelises standardis sätestatud nõuetega.¹⁰⁰

18.2.3 *Kooskõlastamine ja koostöö*

WADA teeb koostööd asjakohaste huvirühmadega, et toetada koolitustegevuse rahvusvahelise standardi rakendamist, ning tegutseb teabe ja koolitustegevuseks vajalike vahendite ja/või WADA või allakirjutajate väljatöötatud programmide keske hoidlana. Allakirjutajad teevad oma tegevuse kooskõlastamiseks koostööd üksteise ja valitsustega.

Riigi tasemel kooskõlastab koolitusprogramme riiklik dopinguvastane organisatsioon koostöös oma vastavate rahvuslike spordialaliitude, riikliku olümpiakomitee, riikliku paralümpiakomitee, valitsuste ja haridusasutustega. Kooskõlastustegevusega tagatakse, et koolitusprogrammid hõlmavad võimalikult suurt hulka spordialasid, sportlasi ja sportlaste tugipersonali ning dubleerivat tegevust on nii vähe kui võimalik.

Rahvusvahelise taseme sportlastele mõeldud koolitusprogrammid on rahvusvaheliste alaliitude tähtis tegutsemisvaldkond. Rahvusvahelise ürituse dopinguvastase programmi kohustuslik osa on ürituspõhine koolitustegevus.

Kõik allakirjutajad kohustuvad tegema koostööd üksteise ja valitsustega, et ohutada asjakohaseid spordiorganisatsioone, haridusasutusi ja kutseühendusi töötama välja ning rakendada sobivaid tegevusjuhendeid spordis dopinguga võitlemise heade tavade ja eetikanormide kohta. Distiplinaareeskirjad ja -menetlused peavad olema selge sisuga ja arusaadavalt edastatud ning hõlmama koodeksiga kooskõlas olevaid karistusi. Niisugustes tegevusjuhendites tuleb sätestada asjakohased distiplinaarmed, mida spordiühendused võtavad, toetamaks mis tahes dopinguvastase karistuse rakendamist, või näha organisatsioonidele ette kohustus alustada iseseisvalt distiplinaarmenetlust juhul, kui ebapiisav tõendusmaterjal ei võimalda dopinguvastase reegli rikkumist tuvastada.

⁹⁹ [Kommentaar artikli 18.2.1 juurde. Koolitatavate baas ei peaks piirduma riikliku või rahvusvahelise taseme sportlastega, vaid hõlmama kõiki isikuid, sh noori, kes tegelevad spordiga ükskõik millise allakirjutaja, valitsuse või muu koodeksi heakskiitnud spordiorganisatsiooni volialas.]

¹⁰⁰ [Kommentaar artikli 18.2.2 juurde. Selle sätte eesmärk on tutvustada koolitaja mõistet. Koolitustegevust korraldavad üksnes väljaõppinud ja pädevad isikud, nagu testimistki, mida võivad teha vaid väljaõppinud ja selleks määratud dopingukontrolliametnikud. Mõlemal juhul on väljaõppinud personali nõude eesmärk kaitsta sportlasi ja hoida ühtlast kvaliteeditaset. Koolitajatele lihtsa akrediteerimisprogrammi kehtestamist puudutavad täpsemad üksikasjad sisalduvad WADA koolitustegevuse näidissuunistes. Need sisaldavad näiteid parimast sekkuvast tegevusest, mida võiks rakendada.]

ARTIKKEL 19. TEADUSTÖÖ

19.1 Dopinguvastase teadustöö eesmärgid

Dopinguvastane teadustöö aitab kaasa tõhusate dopingukontrolliprogrammide väljatöötamisele ja ellurakendamisele ning puhas sporti käsitlevale teavitus- ja *koolitustegevusele*.

Kõik *allakirjutajad* ja WADA kohustuvad koostöös üksteise ja valitsustega toetama ja edendama seesugust teadustööd ning võtma kõiki mõistlikke meetmeid selle tagamiseks, et niisuguse teadustöö tulemusi kasutatakse *koodeksi* põhimõtetega kooskõlas olevate eesmärkide propageerimiseks.

19.2 Teadustöö liigid

Asjaomane dopinguvastane teadustöö võib teaduslike, meditsiiniliste, analüütiliste, statistiliste ja füsioloogiaalaste uurimuste kõrval hõlmata ka näiteks sotsioloogilisi, käitumisteaduslikke, juriidilisi ja eetika valdkonna uuringuid. Eelneva kõrval tuleks uurida ka *koodeksi* põhimõtetega kooskõlas olevate ja osalejate õigusi austavate teaduspõhiste füsioloogiliste ja psühholoogiliste koolitusprogrammide väljatöötamist ning nende tõhususe hindamist, samuti teaduse arengu käigus tekkivate uute ainete või meetodite *kasutamist*.

19.3 Teadustöö kooskõlastamine ja tulemuste jagamine

Tähtis on kooskõlastada dopinguvastane teadustöö WADA kaudu. Arvestades intellektuaalse omandi õigusi, edastatakse WADA-le dopinguvastases teadustöös saavutatud tulemused ning vajadust mööda jagatakse neid ka asjaomaste *allakirjutajate*, *sportlaste* ja muude huvirühmadega.

19.4 Teadustöö tavad

Dopinguvastane teadustöö peab olema kooskõlas rahvusvaheliselt tunnustatud eetikanormidega.

19.5 Teadustöö, mille käigus kasutatakse *keelatud aineid* ja *keelatud meetodeid*

Teadustöö käigus tuleks vältida *keelatud ainete manustamist sportlastele* või *keelatud meetodite kasutamist sportlaste peal*.

19.6 Tulemuste kuritarvitamine

Rakendada tuleks piisavaid ettevaatusabinõusid, et vältida dopinguvastase teadustöö tulemuste kuritarvitamist ja rakendamist dopingu kasutamise eesmärgil.

KOLMAS OSA

ÜLESANDED JA KOHUSTUSED

Kõik *allakirjutajad* ja WADA kohustuvad tegutsema partnerluse ja koostöö vaimus, et tagada spordis dopingu kasutamise vastase võitluse edukus ning *koodeksi* järgimine.¹⁰¹

¹⁰¹ [Kommentaar. Allakirjutajate ja sportlaste või muude isikute kohustused on sätestatud koodeksi eri artikkelites ning selles osas loetletud kohustused lisanduvad neile.]

ARTIKKEL 20. ALLAKIRJUTAJATE JA WADA LISAÜLESANDED NING -KOHUSTUSED

Iga *dopinguvastane organisatsioon* võib anda tema volialasse jääva *dopingukontrolli* või dopinguvastase *koolitustegevuse* mingi osa korraldamise üle teisele isikule, kuid ta vastutab alati selle tagamise eest, et kõik delegeeritud toimingud tehakse kooskõlas *koodeksiga*. Kui toimingu tegemine antakse üle *volitatud kolmandale isikule*, kes ei ole *allakirjutaja*, peab *volitatud kolmanda isikuga* sõlmitavas lepingus sisalduma asjaomase kolmanda isiku kohustus järgida *koodeksit* ja *rahvusvahelisi standardeid*.¹⁰²

20.1 Rahvusvahelise Olümpiakomitee ülesanded ja kohustused:

- 20.1.1 kehtestada ja rakendada olümpiamängudeks *koodeksi* ja *rahvusvaheliste standarditega* kooskõlas olevaid dopinguvastaseid eeskirju ja reegleid;
- 20.1.2 omapoolse tunnustamise eeltingimuseks nõuda, et olümpialiikumises osalevad rahvusvahelised alaliidud ja *riiklikud olümpiakomiteed* täidaks *koodeksit* ja *rahvusvahelisi standardeid*;
- 20.1.3 peatada osaliselt või täielikult olümpiatoetuste maksmine ja/või muude hüvede pakkumine spordiorganisatsioonidele, kes ei täida *koodeksit* ja/või *rahvusvahelisi standardeid*, kui see on nõutav artikli 24.1 alusel;
- 20.1.4 võtta kohaseid meetmeid eesmärgiga heidutada a) *allakirjutajaid* kooskõlas artikliga 24.1 ja *koodeksi* allakirjutajate vastavuse standardiga ning b) kooskõlas artikliga 12 mis tahes muid tema volialasse jäävaid spordiühendusi, et need hoiduksid *koodeksile* ja *rahvusvahelistele standarditele* mittevastavast käitumisest;
- 20.1.5 võimaldada *sõltumatu vaatleja programmi* elluviimist ja aidata sellele kaasa;
- 20.1.6 nõuda, et kõik olümpiamängudeks valmistuvad või neil osalevad *sportlased* ja niisuguste *sportlaste tugiisikud* kohustuksid mängudel osalemise või neisse kaasamise eeltingimuseks järgima ja järgiksid dopinguvastaseid reegleid kooskõlas *koodeksiga*;
- 20.1.7 arvestades kehtivaid õigusakte nõuda kõikidelt oma juhtkonna liikmetelt, direktoritelt, ametnikelt ja *dopingukontrolli* mis tahes ossa kaasatud töötajatelt (samuti *volitatud kolmandate isikute* asjaomastelt töötajatelt), et nad kohustuksid oma ametikohale asumise või vastavasse tegevusse kaasamise eeltingimuseks järgima *koodeksit* täitvate isikutena dopinguvastaseid reegleid otsese ja tahtliku väärkäitumise kohta või *allakirjutaja* kehtestatud muid sarnaseid norme ja eeskirju;
- 20.1.8 arvestades kehtivaid õigusakte, mitte palgata ühelegi ametikohale, millega kaasneb *dopingukontrolli* tegemine (v.a heakskiidetud dopinguvastased *koolitus-* või rehabiliteerimisprogrammid), teadvalt *isikut*, kelle suhtes kehtib *koodeksi* alusel määratud *esialgne võistluskeeld* või kes kannab *koodeksi* alusel määratud *võistluskeeldu*, või *isikut*, kelle suhtes *koodeks* ei kehtinud, kuid kes on eelneva kuue (6) aasta jooksul teinud vahetult ja tahtlikult teo, mis oleks tähendanud dopinguvastase reegli rikkumist, kui tema suhtes oleks kehtinud *koodeksiga* kooskõlas olnud normid;
- 20.1.9 uurida põhjalikult kõiki tema volialasse kuuluvaid dopinguvastase reegli võimalikke rikkumisi, sealhulgas igal üksikul juhul seda, kas *sportlase tugipersonal* või muu *isik* võib olla dopingujuhtumiga seotud;
- 20.1.10 kavandada, rakendada, hinnata ja edendada dopinguvastast *koolitustegevust* kooskõlas *koolitustegevuse rahvusvahelise standardiga*;

¹⁰² [Kommentaar artikli 20 juurde. Dopinguvastane organisatsioon ei vastuta mõistagi juhul, kui tema volitatud kolmas isik, kes ei ole allakirjutaja, ei järgi koodeksit seoses teenustega, mida asjaomane kolmas isik osutab mingile muule dopinguvastasele organisatsioonile. Näiteks, kui nii FINA kui ka FIBA annavad dopingukontrolli mingi osa tegemise üle samale volitatud kolmandale isikule, kes ei ole allakirjutaja, ning see kolmas isik ei järgi koodeksit FINA-le teenuste osutamisel, siis vastutab koodeksi järgimata jätmise eest üksnes FINA, mitte FIBA. Dopinguvastased organisatsioonid peavad aga lepinguga nõudma, et volitatud kolmandad isikud, kellele nad on üle andnud dopinguvastase tegevusega seotud ülesannete täitmise, teataks dopinguvastasele organisatsioonile kõikidest juhtudest, mil vastavad volitatud kolmandad isikud avastavad koodeksi mittetäitmise.]

- 20.1.11 võtta vastu olümpiamängude korraldustootlusi üksnes riikidelt, mille valitsus on *UNESCO konventsiooni* ratifitseerinud, heaks kiitnud, kinnitanud või sellega ühinenud, ning (kui see on artikli 24.1.9 alusel nõutav) mitte võtta vastu *ürituste* korraldamise taotlusi riikidelt, mille riiklik olümpiakomitee, riiklik paralümpiakomitee ja/või riiklik dopinguvastane organisatsioon ei täida *koodeksit* või *rahvusvahelisi standardeid*;
 - 20.1.12 teha koostööd asjakohaste riiklike organisatsioonide ja asutuste ning teiste *dopinguvastaste organisatsioonidega*;
 - 20.1.13 austada laborite tegevuse sõltumatust kooskõlas *laborite rahvusvahelise standardiga*;
 - 20.1.14 kehtestada eeskiri või reegel artikli 2.11 rakendamiseks.
- 20.2 Rahvusvahelise Paralümpiakomitee ülesanded ja kohustused:
- 20.2.1 kehtestada ja rakendada paralümpiamängudeks *koodeksi* ja *rahvusvaheliste standarditega* kooskõlas olevaid dopinguvastaseid eeskirju ja reegleid;
 - 20.2.2 Rahvusvahelise Paralümpiakomitee liikmesuse eeltingimusena nõuda, et paralümpialiikumises osalevad rahvusvahelised alaliidud ja riiklikud paralümpiakomiteed täidaks *koodeksit* ja *rahvusvahelisi standardeid*;
 - 20.2.3 peatada osaliselt või täielikult paralümpiatoetuste maksmine ja/või muude hüvede pakkumine spordiorganisatsioonidele, kes ei täida *koodeksit* ja/või *rahvusvahelisi standardeid*, kui see on nõutav artikli 24.1 alusel;
 - 20.2.4 võtta kohaseid meetmeid eesmärgiga heidutada a) *allakirjutajaid* kooskõlas artikliga 24.1 ja *koodeksi* allakirjutajate vastavuse standardiga ning b) kooskõlas artikliga 12 mis tahes muid tema volialasse jäävaid spordiühendusi, et need hoiduksid *koodeksile* ja *rahvusvahelistele standarditele* mittevastavast käitumisest;
 - 20.2.5 võimaldada *sõltumatu vaatleja programmi* elluviimist ja aidata sellele kaasa;
 - 20.2.6 nõuda, et kõik paralümpiamängudeks valmistuvad või neil osalevad *sportlased* ja niisuguste *sportlaste tugiisikud* kohustuksid mängudel osalemise või neisse kaasamise eeltingimusena järgima ja järgiksid dopinguvastaseid reegleid kooskõlas *koodeksiga*;
 - 20.2.7 arvestades kehtivaid õigusakte nõuda kõikidelt oma juhtkonna liikmetelt, direktoritelt, ametnikelt ja *dopingukontrolli* mis tahes ossa kaasatud töötajatelt (samuti *volitatud kolmandate isikute* asjaomastelt töötajatelt), et nad kohustuksid oma ametikohale asumise või vastavasse tegevusse kaasamise eeltingimusena järgima *koodeksit* täitvate isikutena dopinguvastaseid reegleid otsese ja tahtliku väärkäitumise kohta või *allakirjutaja* kehtestatud muid sarnaseid norme ja eeskirju;
 - 20.2.8 arvestades kehtivaid õigusakte, mitte palgata ühelegi ametikohale, millega kaasneb *dopingukontrolli* tegemine (v.a heakskiidetud dopinguvastased *koolitus-* või rehabiliteerimisprogrammid), teadvalt *isikut*, kelle suhtes kehtib *koodeksi* alusel määratud *esialgne võistluskeeld* või kes kannab *koodeksi* alusel määratud *võistluskeeldu*, või *isikut*, kelle suhtes *koodeks* ei kehtinud, kuid kes on eelneva kuue (6) aasta jooksul teinud vahetult ja tahtlikult teo, mis oleks tähendanud dopinguvastase reegli rikkumist, kui tema suhtes oleks kehtinud *koodeksiga* kooskõlas olnud normid;
 - 20.2.9 kavandada, rakendada, hinnata ja edendada dopinguvastast *koolitustegevust* kooskõlas *koolitustegevuse rahvusvahelise standardiga*;
 - 20.2.10 uurida põhjalikult kõiki tema volialasse kuuluvaid dopinguvastase reegli võimalikke rikkumisi, sealhulgas igal üksikul juhul seda, kas *sportlase tugipersonal* või muu *isik* võib olla dopingujuhtumiga seotud;
 - 20.2.11 teha koostööd asjakohaste riiklike organisatsioonide ja asutuste ning teiste *dopinguvastaste organisatsioonidega*;
 - 20.2.12 austada laborite tegevuse sõltumatust kooskõlas *laborite rahvusvahelise standardiga*;

20.3 Rahvusvaheliste alaliitude ülesanded ja kohustused:

- 20.3.1 kehtestada ja rakendada *koodeksi* ja *rahvusvaheliste standarditega* kooskõlas olevaid dopinguvastaseid eeskirju ja reegleid;
- 20.3.2 liikmesuse eeltingimuseks nõuda, et nende rahvuslike spordialaliitude ja teiste liikmete eeskirjad, reeglid ja programmid oleksid kooskõlas *koodeksi* ja *rahvusvaheliste standarditega* ning võtta kohaseid meetmeid niisuguse kooskõla tagamiseks; muu hulgas hõlmab kooskõla tagamine järgmist: i) selle nõudmine, et rahvuslikud spordialaliidud teeks *testimisi* üksnes nende rahvusvahelise alaliidu dokumenteeritud volituse alusel ja kasutaks *proovide* võtmiseks kooskõlas *rahvusvahelise testimis- ja uurimisstandardiga* oma *riiklikku dopinguvastast organisatsiooni* või muud *proove* võtvat asutust; ii) selle nõudmine, et nende rahvuslikud spordialaliidud tunnustaks oma riigi *riikliku dopinguvastase organisatsiooni* pädevust kooskõlas artikliga 5.2.1 ja aitaks kohasel viisil kaasa *riikliku dopinguvastase organisatsiooni* riikliku testimisprogrammi elluviimisele oma spordialal; iii) selle nõudmine, et nende rahvuslikud spordialaliidud analüüsiks kõiki võetud proove *WADA* akrediteeritud või heakskiidetud laboris kooskõlas artikliga 6.1; ning iv) selle nõudmine, et kõiki rahvusliku spordialaliidu avastatud dopinguvastase reegli rikkumisi riiklikul tasemel arutaks oma tegevuses sõltumatu kolleegium kooskõlas artikliga 8.1 ja *tulemuste haldamise rahvusvahelise standardiga*;
- 20.3.3 nõuda, et kõik *võistluseks* või rahvusvahelise alaliidu või selle liikmesorganisatsiooni lubatavaks või korraldatavaks tegevuseks valmistuvad või selles osalevad *sportlased* ja niisuguste *sportlaste tugiisikud* kohustuksid *võistlusel* või tegevuses osalemise või sellesse kaasamise eeltingimuseks järgima ja järgiksid dopinguvastaseid reegleid kooskõlas *koodeksiga*;
- 20.3.4 arvestades kehtivaid õigusakte nõuda kõikidelt oma juhtkonna liikmetelt, direktoritelt, ametnikelt ja *dopingukontrolli* mis tahes ossa kaasatud töötajatelt (samuti *volitatud kolmandate isikute* asjaomastelt töötajatelt), et nad kohustuksid oma ametikohale asumise või vastavasse tegevusse kaasamise eeltingimuseks järgima *koodeksit* täitvate isikutena dopinguvastaseid reegleid otsese ja tahtliku väärkäitumise kohta või *allakirjutaja* kehtestatud muid sarnaseid norme ja eeskirju;
- 20.3.5 arvestades kehtivaid õigusakte, mitte palgata ühelegi ametikohale, millega kaasneb *dopingukontrolli* tegemine (v.a heakskiidetud dopinguvastased *koolitus-* või rehabiliteerimisprogrammid), teadvalt *isikut*, kelle suhtes kehtib *koodeksi* alusel määratud *esialgne võistluskeeld* või kes kannab *koodeksi* alusel määratud *võistluskeeldu*, või *isikut*, kelle suhtes *koodeks* ei kehtinud, kuid kes on eelneva kuue (6) aasta jooksul teinud vahetult ja tahtlikult teo, mis oleks tähendanud dopinguvastase reegli rikkumist, kui tema suhtes oleks kehtinud *koodeksiga* kooskõlas olnud normid;
- 20.3.6 nõuda, et *sportlased*, kes ei ole rahvusvahelise alaliidu või mõne selle rahvusliku spordialaliidu alalised liikmed, oleksid *proovi* võtmiseks kättesaadavad ning annaksid rahvusvahelise alaliidu *registreeritud testimisbaasi* kuuluvana täpset ja ajakohast asukohateavet kooskõlas rahvusvahelise alaliidu või asjakohasel juhul *suurürituse korraldaja* kehtestatud võistlemisõiguse tingimustega;¹⁰³
- 20.3.7 nõuda, et kõik nende rahvuslikud spordialaliidud kehtestaksid reeglid, mille kohaselt peavad kõik *võistluseks* või rahvusvahelise alaliidu või selle liikmesorganisatsiooni lubatavaks või korraldatavaks tegevuseks valmistuvad või selles osalevad *sportlased* ja niisuguste *sportlaste tugiisikud* kohustuma *võistlusel* või tegevuses osalemise või sellesse kaasamise eeltingimuseks järgima dopinguvastaseid reegleid ning tunnustama *dopinguvastase organisatsiooni tulemuste haldamise* õigust kooskõlas *koodeksiga*;
- 20.3.8 nõuda, et rahvuslikud spordialaliidud annaksid oma *riiklikule dopinguvastasele organisatsioonile* ja rahvusvahelisele alaliidule kogu dopinguvastase reegli rikkumisele viitava või sellega seotud teabe ning teeksid koostööd uurimisõigusega *dopinguvastase organisatsiooni* korraldatud uurimise käigus;

¹⁰³ [Kommentaari artikli 20.3.6 juurde. Siia kuuluvad näiteks profiliigade *sportlased*.]

- 20.3.9 võtta kohaseid meetmeid eesmärgiga heidutada a) *allakirjutajaid* kooskõlas artikliga 24.1 ja *koodeksi* allakirjutajate vastavuse standardiga ning b) kooskõlas artikliga 12 mis tahes muid nende volialasse jäävaid spordiühendusi, et need hoiduksid *koodeksile* ja *rahvusvahelistele standarditele* mittevastavast käitumisest;
- 20.3.10 võimaldada *sõltumatu vaatleja programmi* elluviimist *rahvusvahelistel üritustel* ja aidata sellele kaasa;
- 20.3.11 peatada osaliselt või täielikult toetuste maksmine oma rahvuslikest spordialaliitudest liikmetele või tunnustatud rahvuslikele spordialaliitudele, kes ei täida *koodeksit* ja/või *rahvusvahelisi standardeid*;
- 20.3.12 uurida oma voliala piires põhjalikult kõiki dopinguvastase reegli võimalikke rikkumisi, sealhulgas igal üksikul juhul seda, kas *sportlase tugipersonal* või muu *isik* võib olla dopingujuhtumiga seotud, tagada *tagajärgede* nõuetekohane kohaldamine ning uurida automaatselt *sportlase tugipersonali*, kui tegemist on dopinguvastase reegli sellise rikkumisega, mis hõlmab *kaitstud isikut* või *sportlase tugiisikut*, kes on abistanud enam kui ühte dopinguvastase reegli rikkumises süüdi tunnustatud *sportlast*;
- 20.3.13 kavandada, rakendada, hinnata ja edendada dopinguvastast *koolitustegevust* kooskõlas *koolitustegevuse rahvusvahelise standardiga*, sealhulgas nõuda, et rahvuslikud spordialaliidud kooskõlastaksid oma dopinguvastase *koolitustegevuse* asjakohase *riikliku dopinguvastase organisatsiooniga*;
- 20.3.14 võtta vastu maailmameistrivõistluste ja muude *rahvusvaheliste ürituste* korraldustaotlusi üksnes riikidelt, mille valitsus on *UNESCO konventsiooni* ratifitseerinud, heaks kiitnud, kinnitanud või sellega ühinenud, ning (kui see on artikli 24.1.9 alusel nõutav) mitte võtta vastu *ürituste* korraldamise taotlusi riikidelt, mille *riiklik olümpiakomitee*, riiklik paralümpiakomitee ja/või *riiklik dopinguvastane organisatsioon* ei täida *koodeksit* või *rahvusvahelisi standardeid*;
- 20.3.15 teha koostööd asjakohaste riiklike organisatsioonide ja asutuste ning teiste *dopinguvastaste organisatsioonidega*;
- 20.3.16 teha WADAga igakülgset koostööd uurimise käigus, mida WADA teostab artikli 20.7.14 kohaselt;
- 20.3.17 kehtestada distsiplinaareeskirjad ja nõuda, et rahvuslikud spordialaliidud kehtestaksid distsiplinaareeskirjad eesmärgiga takistada sellistel *sportlase tugiisikutel*, kes kasutavad mõjuva põhjusega *keelatud aineid* või *keelatud meetodeid*, aidata rahvusvahelise alaliidu või rahvusliku spordialaliidu volialasse kuuluvaid *sportlasi*;
- 20.3.18 austada laborite tegevuse sõltumatust kooskõlas *laborite rahvusvahelise standardiga*;
- 20.3.19 kehtestada eeskiri või reegel artikli 2.11 rakendamiseks.
- 20.4 *Riiklike olümpiakomiteede ja riiklike paralümpiakomiteede ülesanded ja kohustused:*
- 20.4.1 tagada oma dopinguvastaste eeskirjade ja reeglite vastavus *koodeksile* ja *rahvusvahelistele standarditele*;
- 20.4.2 liikmeks saamise eeltingimusena nõuda, et nende rahvuslike spordialaliitude ja muude liikmete eeskirjad, reeglid ja programmid vastaksid *koodeksile* ja *rahvusvahelistele standarditele* ning võtta kohaseid meetmeid kooskõla tagamiseks;
- 20.4.3 tunnustada oma riigi *riikliku dopinguvastase organisatsiooni* sõltumatust ning mitte sekkuda selle tegevuse käigus tehtavatesse otsustesse ja toimingutesse;
- 20.4.4 nõuda, et rahvuslikud spordialaliidud annaksid oma *riiklikule dopinguvastasele organisatsioonile* ja rahvusvahelisele alaliidule kogu dopinguvastase reegli rikkumisele viitava või sellega seotud teabe ning teeksid koostööd uurimisõigusega *dopinguvastase organisatsiooni* korraldatud uurimise käigus;
- 20.4.5 olümpiamängudel ja paralümpiamängudel osalemise eeltingimusena nõuda vähemalt seda, et *sportlased*, kes ei ole rahvusliku spordialaliidu alalised liikmed, oleksid *proovide* võtmiseks kättesaadavad ja annaksid teavet oma asukoha kohta kooskõlas *rahvusvahelise testimis- ja*

uurimisstandardiga kohe, kui *sportlane* lisatakse kandidaatide nimekirja või seejärel olümpiamängude või paralümpiamängudega seoses esitatavasse mängudel osalevate *sportlaste* nimekirja;

- 20.4.6 teha koostööd oma riikliku dopinguvastase organisatsiooni või valitsusega, et luua riiklik dopinguvastane organisatsioon, kui seda veel ei ole loodud, tingimusel, et vahepealsel ajal täidab riikliku dopinguvastase organisatsiooni ülesandeid riiklik olümpiakomitee või selle määratud asutus;
- 20.4.6.1 riikides, mis on piirkondliku dopinguvastase organisatsiooni liikmed, toetab riiklik olümpiakomitee koos valitsusega aktiivselt oma vastava piirkondliku dopinguvastase organisatsiooni tegevust;
- 20.4.7 nõuda, et kõik nende rahvuslikud spordialaliidud kehtestaksid reeglid (või muud meetmed), mille kohaselt peavad võistluseks või rahvusliku spordialaliidu või selle liikmesorganisatsiooni lubatavaks või korraldatavaks tegevuseks valmistuvad või selles osalevad *sportlased* ja niisuguste *sportlaste tugiisikud* võtma kohustuse järgida ja järgima võistlusel või tegevuses osalemise või sellesse kaasamise eeltingimusena dopinguvastaseid reegleid ning tunnustama dopinguvastase organisatsiooni tulemuste haldamise õigust kooskõlas koodeksiga;
- 20.4.8 arvestades kehtivaid õigusakte nõuda kõikidelt oma juhtkonna liikmetelt, direktoritelt, ametnikelt ja dopingukontrolli mis tahes ossa kaasatud töötajatelt (samuti volitatud kolmandate isikute asjaomastelt töötajatelt), et nad kohustuksid oma ametikohale asumise või vastavasse tegevusse kaasamise eeltingimusena järgima koodeksit täitvate isikutena dopinguvastaseid reegleid otsese ja tahtliku väärkäitumise kohta või allakirjutaja kehtestatud muid sarnaseid norme ja eeskirju;
- 20.4.9 arvestades kehtivaid õigusakte, mitte palgata ühelegi ametikohale, millega kaasneb dopingukontrolli tegemine (v.a heakskiidetud dopinguvastased koolitus- või rehabiliteerimisprogrammid), teadvalt isikut, kelle suhtes kehtib koodeksi alusel määratud esialgne võistluskeeld või kes kannab koodeksi alusel määratud võistluskeeldu, või isikut, kelle suhtes koodeks ei kehtinud, kuid kes on eelneva kuue (6) aasta jooksul teinud vahetult ja tahtlikult teo, mis oleks tähendanud dopinguvastase reegli rikkumist, kui tema suhtes oleks kehtinud koodeksiga kooskõlas olnud normid;
- 20.4.10 peatada osaliselt või täielikult toetuse maksmine dopinguvastaseid reegleid rikkunud sportlasele või sportlase tugiisikule tema võistluskeelu kestel;
- 20.4.11 peatada osaliselt või täielikult toetuste maksmine oma rahvuslikest spordialaliitudest liikmetele või tunnustatud rahvuslikele spordialaliitudele, kes ei täida koodeksit ja/või rahvusvahelisi standardeid;
- 20.4.12 kavandada, rakendada, hinnata ja edendada dopinguvastast koolitustegevust kooskõlas koolitustegevuse rahvusvahelise standardiga, sealhulgas nõuda, et rahvuslikud spordialaliidud kooskõlastaksid oma dopinguvastase koolitustegevuse asjakohase riikliku dopinguvastase organisatsiooniga;
- 20.4.13 uurida põhjalikult kõiki nende volialasse kuuluvaid dopinguvastase reegli võimalikke rikkumisi, sealhulgas igal üksikul juhul seda, kas sportlase tugipersonal või muu isik võib olla dopingujuhtumiga seotud;
- 20.4.14 teha koostööd asjakohaste riiklike organisatsioonide ja asutuste ning teiste dopinguvastaste organisatsioonidega;
- 20.4.15 kehtestada distsiplinaareeskirjad, et takistada sellistel sportlase tugiisikutel, kes kasutavad mõjuva põhjusega keelatud aineid või keelatud meetodeid, aidata riikliku olümpiakomitee või riikliku paralümpiakomitee volialasse kuuluvaid sportlasi;
- 20.4.16 austada laborite tegevuse sõltumatust kooskõlas rahvusvahelise laborite standardiga;
- 20.4.17 kehtestada eeskiri või reegel artikli 2.11 rakendamiseks;
- 20.4.18 võtta kohaseid meetmeid eesmärgiga heidutada a) allakirjutajaid kooskõlas artikliga 24.1 ja koodeksi allakirjutajate vastavuse standardiga ning b) kooskõlas artikliga 12 mis tahes muid

tema volialasse jäävaid spordiühendusi, et need hoiduksid *koodeksile* ja *rahvusvahelistele standarditele* mittevastavast käitumisest.

20.5 *Riiklike dopinguvastaste organisatsioonide ülesanded ja kohustused:*¹⁰⁴

- 20.5.1 olla oma otsustes ja tegevuses spordialadest ja valitsusest sõltumatu, keelates muu hulgas oma otsustesse ja tegevusse sekkumise igal *isikul*, kes on samal ajal kaasatud mis tahes rahvusvahelise alaliidu, rahvusliku spordialaliidu, *suurürituse korraldaja*, *riikliku olümpiakomitee*, riikliku paralümpiakomitee või spordi või dopinguvastase tegevuse eest vastutava valitsusasutuse juhtimisse või tegevusse;¹⁰⁵
- 20.5.2 kehtestada ja rakendada *koodeksi* ja *rahvusvaheliste standarditega* kooskõlas olevaid dopinguvastaseid eeskirju ja reegleid;
- 20.5.3 teha koostööd teiste asjaomaste riiklike organisatsioonide ja asutuste ning *dopinguvastaste organisatsioonidega*;
- 20.5.4 toetada *riiklike dopinguvastaste organisatsioonide* korraldatavat vastastikust *testimist*;
- 20.5.5 edendada dopinguvastast teadustööd;
- 20.5.6 peatada osaliselt või täielikult määratud toetuse maksmine dopinguvastaseid reegleid rikkunud *sportlasele* või *sportlase tugisikule* tema *võistluskeelu* kestel;
- 20.5.7 uurida põhjalikult kõiki tema volialasse kuuluvaid dopinguvastase reegli võimalikke rikkumisi, sealhulgas igal üksikul juhul seda, kas *sportlase tugipersonal* või muu *isik* võib olla dopingujuhtumiga seotud, ning tagada *tagajärgede* nõuetekohane kohaldamine;
- 20.5.8 kavandada, rakendada, hinnata ja edendada dopinguvastast *koolitustegevust* kooskõlas *koolitustegevuse rahvusvahelise standardiga*;
- 20.5.9 iga *riiklik dopinguvastane organisatsioon* on oma riigis *koolitustegevuse* valdkonnas pädev asutus;
- 20.5.10 arvestades kehtivaid õigusakte, nõuda kõikidelt oma juhtkonna liikmetelt, direktoritelt, ametnikelt ja *dopingukontrolli* mis tahes ossa kaasatud töötajatelt (samuti *volitatud kolmandate isikute* asjaomastelt töötajatelt), et nad kohustuksid oma ametikohale asumise või vastavasse tegevusse kaasamise eeltingimusena järgima *koodeksit* täitvate isikutena dopinguvastaseid reegleid otsese ja tahtliku väärkäitumise kohta või *allakirjutaja* kehtestatud muid sarnaseid norme ja eeskirju;
- 20.5.11 arvestades kehtivaid õigusakte, mitte palgata ühelegi ametikohale, millega kaasneb *dopingukontrolli* tegemine (v.a heakskiidetud dopinguvastased *koolitus-* või rehabiliteerimisprogrammid), teadvalt *isikut*, kelle suhtes kehtib *koodeksi* alusel määratud *esialgne võistluskeeld* või kes kannab *koodeksi* alusel määratud *võistluskeeldu*, või *isikut*, kelle suhtes *koodeks* ei kehtinud, kuid kes on eelneva kuue (6) aasta jooksul teinud vahetult ja tahtlikult teo, mis oleks tähendanud dopinguvastase reegli rikkumist, kui tema suhtes oleks kehtinud *koodeksiga* kooskõlas olnud normid;
- 20.5.12 uurida automaatselt oma volialasse kuuluvat *sportlase tugipersonali*, kui dopinguvastast reeglit on rikkunud *kaitstud isik*, samuti uurida automaatselt kõiki *sportlase tugisikuid*, kes on abistanud enam kui ühte dopinguvastase reegli rikkumise toimepanemises süüdi mõistetud *sportlast*;
- 20.5.13 teha WADAga igakülgset koostööd uurimise käigus, mida WADA teostab artikli 20.7.14 kohaselt;

¹⁰⁴ [Kommentaar artikli 20.5 juurde. Mõnes väiksemas riigis võib riiklik dopinguvastane organisatsioon anda mitu selles artiklis sätestatud ülesannet üle piirkondlikule dopinguvastasele organisatsioonile.]

¹⁰⁵ [Kommentaar artikli 20.5.1 juurde. Sellega ei keelata riiklikul dopinguvastasel organisatsioonil tegutseda näiteks mõne suurürituse korraldaja või teise dopinguvastase organisatsiooni volitatud kolmanda isikuna.]

- 20.5.14 austada laborite tegevuse sõltumatust kooskõlas *rahvusvahelise laborite standardiga*;
 - 20.5.15 kehtestada eeskiri või reegel artikli 2.11 rakendamiseks;
 - 20.5.16 võtta kohaseid meetmeid eesmärgiga heidutada a) *allakirjutajaid* kooskõlas artikliga 24.1 ja *koodeksi* allakirjutajate vastavuse standardiga ning b) kooskõlas artikliga 12 mis tahes muid tema valialasse jäävaid spordiühendusi, et need hoiduksid *koodeksile* ja *rahvusvahelistele standarditele* mittevastavast käitumisest.
- 20.6 *Suurürituste korraldajate ülesanded ja kohustused:*
- 20.6.1 kehtestada ja rakendada oma *üritusteks koodeksi* ja *rahvusvaheliste standarditega* kooskõlas olevaid dopinguvastaseid eeskirju ja reegleid;
 - 20.6.2 võtta kohaseid meetmeid eesmärgiga heidutada a) *allakirjutajaid* kooskõlas artikliga 24.1 ja *koodeksi* allakirjutajate vastavuse standardiga ning b) kooskõlas artikliga 12 mis tahes muid tema valialasse jäävaid spordiühendusi, et need hoiduksid *koodeksile* ja *rahvusvahelistele standarditele* mittevastavast käitumisest;
 - 20.6.3 võimaldada *sõltumatu vaatleja programmi* elluviimist ja aidata sellele kaasa;
 - 20.6.4 nõuda, et kõik *ürituseks* valmistuvad või sellele osalevad *sportlased* ja niisuguste *sportlaste tugijärgid* kohustuksid *üritusel* osalemise või sellesse kaasamise eeltingimusena järgima ja järgiks dopinguvastaseid reegleid kooskõlas *koodeksiga*;
 - 20.6.5 arvestades kehtivaid õigusakte, nõuda kõikidelt oma juhtkonna liikmetelt, direktoritelt, ametnikelt ja *dopingukontrolli* mis tahes ossa kaasatud töötajatelt (samuti *volitatud kolmandate isikute* asjaomastelt töötajatelt), et nad kohustuksid oma ametikohale asumise või vastavasse tegevusse kaasamise eeltingimusena järgima *koodeksit* täitvate isikutele dopinguvastaseid reegleid otsese ja tahtliku väärkäitumise kohta või *allakirjutaja* kehtestatud muid sarnaseid norme ja eeskirju;
 - 20.6.6 arvestades kehtivaid õigusakte, mitte palgata ühelegi ametikohale, millega kaasneb *dopingukontrolli* tegemine (v.a heakskiidetud dopinguvastased *koolitus-* või rehabiliteerimisprogrammid), teadvalt *isikut*, kelle suhtes kehtib *koodeksi* alusel määratud *esialgne võistluskeeld* või kes kannab *koodeksi* alusel määratud *võistluskeeldu*, või *isikut*, kelle suhtes *koodeks* ei kehtinud, kuid kes on eelneva kuue (6) aasta jooksul teinud vahetult ja tahtlikult teo, mis oleks tähendanud dopinguvastase reegli rikkumist, kui tema suhtes oleks kehtinud *koodeksiga* kooskõlas olnud normid;
 - 20.6.7 uurida põhjalikult kõiki tema valialasse kuuluvaid dopinguvastase reegli võimalikke rikkumisi, sealhulgas igal üksikul juhul seda, kas *sportlase tugipersonal* või muu *isik* võib olla dopingujuhtumiga seotud;
 - 20.6.8 kavandada, rakendada, hinnata ja edendada dopinguvastast *koolitustegevust* kooskõlas *koolitustegevuse rahvusvahelise standardiga*;
 - 20.6.9 võtta vastu *ürituste* korraldustaotlusi üksnes riikidelt, mille valitsus on *UNESCO konventsiooni* ratifitseerinud, heaks kiitnud, kinnitanud või sellega ühinenud, ning (kui see on artikli 24.1.9 alusel nõutav) mitte võtta vastu *ürituste* korraldustaotlusi riikidelt, mille *riiklik olümpiakomitee*, riiklik paralümpiakomitee ja/või *riiklik dopinguvastane organisatsioon* ei täida *koodeksit* või *rahvusvahelisi standardeid*;
 - 20.6.10 teha koostööd asjakohaste riiklike organisatsioonide ja asutuste ning teiste *dopinguvastaste organisatsioonidega*;
 - 20.6.11 austada laborite tegevuse sõltumatust kooskõlas *laborite rahvusvahelise standardiga*;
 - 20.6.12 kehtestada eeskiri või reegel artikli 2.11 rakendamiseks.

- 20.7 WADA ülesanded ja kohustused:
- 20.7.1 kiita *koodeks* heaks ning WADA asutava kogu kinnitatud deklaratsiooniga kohustuda täitma oma *koodeksist* tulenevaid ülesandeid ja funktsioone;¹⁰⁶
 - 20.7.2 kehtestada ja rakendada *koodeksi* ja *rahvusvaheliste standarditega* kooskõlas olevaid eeskirju ja menetlusi;
 - 20.7.3 toetada ja suunata *allakirjutajaid koodeksi* ja *rahvusvaheliste standardite* täitmisel ning kontrollida nende täitmist kooskõlas *koodeksi* artikliga 24.1 ja *koodeksi* allakirjutajate vastavuse standardiga;
 - 20.7.4 kiita heaks *koodeksi* rakendamiseks vajalikud *rahvusvahelised standardid*;
 - 20.7.5 akrediteerida ja uuesti akrediteerida laboreid või kiita heaks muid isikuid *proovide* analüüsimiseks;
 - 20.7.6 töötada välja ja avaldada suuniseid ning parimate lahenduste näidiseid;
 - 20.7.7 WADA sportlaskomitee soovitusel esitada WADA täitevkomiteele heakskiitmiseks *sportlaste* dopinguvastaste õiguste akt, millesse on koondatud *koodeksis* ja *rahvusvahelistes standardites* sõnaselgelt sätestatud *sportlaste* õigused ja muud kokkulepitud parimate lahenduste põhimõtted, mis puudutavad *sportlaste* õiguste üldist kaitsmist dopinguvastase tegevuse raames;
 - 20.7.8 edendada, korraldada, tellida, rahastada ja kooskõlastada dopinguvastast teadustööd ning edendada dopinguvastast *koolitustegevust*;
 - 20.7.9 töötada välja tõhus *sõltumatu vaateleja programm* ja muud *üritusteks* nõu andvad programmid ning viia need ellu;
 - 20.7.10 erandjuhtudel ja WADA peasekretäri juhtimisel teha *testimist* omal algatusel või muude *dopinguvastaste organisatsioonide* taotlusel ning teha koostööd asjakohaste riiklike ja rahvusvaheliste organisatsioonide ja asutustega, sealhulgas aidata kaasa järelepärimiste tegemisele ja uurimisele;¹⁰⁷
 - 20.7.11 koostöös rahvusvaheliste alaliitude, *riiklike dopinguvastaste organisatsioonide* ja *suurürituste korraldajatega* kiita heaks kindlaksmääratud *testimise* ja *proovide* analüüsimise programme;
 - 20.7.12 arvestades kehtivaid õigusakte, nõuda kõikidelt oma juhtkonna liikmetelt, direktoritelt, ametnikelt ja *dopingukontrolli* mis tahes ossa kaasatud töötajatelt (samuti *volitatud kolmandate isikute* asjaomastelt töötajatelt), et nad kohustuksid oma ametikohale asumise või vastavasse tegevusse kaasamise eeltingimusena järgima *koodeksit* täitvate isikutena dopinguvastaseid reegleid otsese ja tahtliku väärkäitumise kohta või *allakirjutaja* kehtestatud muid sarnaseid norme ja eeskirju;
 - 20.7.13 arvestades kehtivaid õigusakte, mitte palgata ühelegi ametikohale, millega kaasneb *dopingukontrolli* tegemine (v.a heakskiidetud dopinguvastased *koolitus-* või rehabiliteerimisprogrammid), teadvalt *isikut*, kelle suhtes kehtib *koodeksi* alusel määratud *esialgne võistluskeeld* või kes kannab *koodeksi* alusel määratud *võistluskeeldu*, või *isikut*, kelle suhtes *koodeks* ei kehtinud, kuid kes on eelneva kuue (6) aasta jooksul teinud vahetult ja tahtlikult teo, mis oleks tähendanud dopinguvastase reegli rikkumist, kui tema suhtes oleks kehtinud *koodeksiga* kooskõlas olnud normid;

¹⁰⁶ [Kommentaar artikli 20.7.1 juurde. WADA ei saa olla allakirjutaja, kuna tema ülesanne on kontrollida allakirjutajaid *koodeksi* täitmisel.]

¹⁰⁷ [Kommentaar artikli 20.7.10 juurde. WADA ei ole testiv asutus, kuid jätab endale õiguse teha erandjuhtudel ise teste, kui asjaomase dopinguvastase organisatsiooni tähelepanu on juhitud probleemidele, kuid neid ei ole rahuldavalt lahendatud.]

- 20.7.14 alustada omal algatusel dopinguvastase reegli rikkumiste, *allakirjutajate* ja WADA akrediteeritud laborite poolt *koodeksi* täitmata jätmise juhtude ning muude dopingu kasutamist hõlbustavate toimingute uurimist.

20.8 Koostöö seoses kolmandate isikute regulatsioonidega

Allakirjutajad teevad koostööd üksteise, WADA ja valitsustega, et ärgitada kutseühendusi ja asutusi, kelle volialasse jääb *koodeksi* kohaldamisalasse mittekuuluv *sportlase tugipersonal*, rakendama õigusakte, millega keelatakse tegevus, mis tähendaks dopinguvastase reegli rikkumist juhul, kui selle paneks toime *koodeksi* kohaldamisalasse jääv *sportlase tugipersonal*.

ARTIKKEL 21. SPORTLASTE JA MUUDE ISIKUTE LISAÜLESANDED JA -KOHUSTUSED

21.1 *Sportlaste* ülesanded ja kohustused:

- 21.1.1 teada ja täita kõiki *koodeksi* alusel vastu võetud asjakohaseid dopinguvastaseid eeskirju ja reegleid;
- 21.1.2 olla igal ajal *proovide* võtmiseks kättesaadav;¹⁰⁸
- 21.1.3 dopinguvastase võitluse raames vastutada kõige eest, mida nad manustavad ja *kasutavad*;
- 21.1.4 teavitada meditsiinipersonali oma kohustusest mitte *kasutada keelatud aineid* ja *keelatud meetodeid* ning tagada, et mis tahes saadav ravi ei oleks vastuolus siinse *koodeksi* alusel kehtestatud dopinguvastaste eeskirjade ja reeglitega;
- 21.1.5 avaldada oma riiklikule *dopinguvastasele organisatsioonile* ja rahvusvahelisele alaliidule kõik otsused, milles organisatsioon, kes ei ole *koodeksile* alla kirjutanud, on leidnud, et *sportlane* on möödunud kümneaastase ajavahemiku jooksul pannud toime dopinguvastase reegli rikkumise;
- 21.1.6 teha koostööd *dopinguvastaste organisatsioonidega*, kes uurivad dopinguvastaste reeglite rikkumisi;¹⁰⁹
- 21.1.7 avaldama oma *tugiisiku* nime, kui seda nõuab *dopinguvastane organisatsioon*, kelle volialasse *sportlane* kuulub.

21.2 *Sportlase tugipersonali* ülesanded ja kohustused:

- 21.2.1 teada ja täita kõiki *koodeksi* alusel kehtestatud dopinguvastaseid eeskirju ja reegleid, mis kehtivad nende endi või *sportlase* kohta, keda nad abistavad;
- 21.2.2 teha koostööd *sportlaste testimise* programmiga;
- 21.2.3 kasutada oma mõjujõudu, et juurutada *sportlase* väärtushinnangutes ja käitumises dopinguvastaseid hoiakuid;
- 21.2.4 avaldada oma riiklikule *dopinguvastasele organisatsioonile* ja rahvusvahelisele alaliidule kõik otsused, milles organisatsioon, kes ei ole *koodeksile* alla kirjutanud, on leidnud, et *sportlase tugisik* on möödunud kümneaastase ajavahemiku jooksul pannud toime dopinguvastase reegli rikkumise;

¹⁰⁸ [Kommentaar artikli 21.1.2 juurde. Arvestades *sportlase inimõigusi ja eraelu puutumatust*, on õiguspärastel dopinguvastastel kaalutlustel mõnikord vaja võtta proove hilja õhtul või vara hommikul. Näiteks on teada, et mõni *sportlane* kasutab sel ajal väikestes annustes EPÖt, et seda ei saaks hommikul avastada.]

¹⁰⁹ [Kommentaar artikli 21.1.6 juurde. Koostöö mittetegemine ei ole *koodeksi* alusel dopinguvastase reegli rikkumine, kuid see võib olla aluseks distsiplinaarmenetluse alustamisele allakirjutaja reeglite järgi.]

- 21.2.5 teha koostööd *dopinguvastaste organisatsioonidega*, kes uurivad dopinguvastase reegli rikkumisi.¹¹⁰
- 21.2.6 *Sportlase tugipersonal* kohustub mitte *kasutama* või *valdama keelatud aineid* või *keelatud meetodeid* ilma mõjuva põhjusega.¹¹¹
- 21.3 Muude *koodeksi* kohaldamisalasse kuuluvate *isikute* ülesanded ja kohustused:
- 21.3.1 teada ja täita kõiki *koodeksi* alusel kehtestatud dopinguvastaseid eeskirju ja reegleid, mis kehtivad nende kohta;
- 21.3.2 avaldada oma *riiklikule dopinguvastasele organisatsioonile* ja rahvusvahelisele alaliidule kõik otsused, milles organisatsioon, kes ei ole *koodeksile* alla kirjutanud, on leidnud, et ta on möödunud kümneaastase ajavahemiku jooksul pannud toime dopinguvastase reegli rikkumise;
- 21.3.3 teha koostööd *dopinguvastaste organisatsioonidega*, kes uurivad dopinguvastaste reeglite rikkumisi.
- 21.4 *Piirkondlike dopinguvastaste organisatsioonide* ülesanded ja kohustused:
- 21.4.1 tagada, et liikmesriigid kehtestavad ja rakendavad *koodeksiga* kooskõlas olevaid dopinguvastaseid reegleid, eeskirju ja programme;
- 21.4.2 nõuda liikmeks saamise eeltingimusena, et liikmesriik allkirjastaks *piirkondliku dopinguvastase organisatsiooni* ametliku liikmevormi, milles sõnaselgelt sätestatakse dopinguvastaste ülesannete üleandmine *piirkondlikule dopinguvastasele organisatsioonile*;
- 21.4.3 teha koostööd teiste asjakohaste riiklike ja piirkondlike organisatsioonide ja asutuste ning muude *dopinguvastaste organisatsioonidega*;
- 21.4.4 soodustada *riiklike dopinguvastaste organisatsioonide* ja *piirkondlike dopinguvastaste organisatsioonide* korraldatavat vastastikust *testimist*;
- 21.4.5 toetada asjaomaste *dopinguvastaste organisatsioonide* suutlikkuse suurendamist ja aidata sellele kaasa;
- 21.4.6 edendada dopinguvastast teadustööd;
- 21.4.7 kavandada, rakendada, hinnata ja edendada dopinguvastast *koolitustegevust* kooskõlas *koolitustegevuse rahvusvahelise standardiga*.

ARTIKKEL 22. VALITSUSTE OSALUS¹¹²

Iga valitsuse võetud kohustust *koodeksit* täita näitab 3. märtsil 2003 vastuvõetud Kopenhaageni deklaratsiooni allkirjastamine spordis dopingu kasutamise vastu ja *UNESCO konventsiooni* ratifitseerimine, heakskiitmine, kinnitamine või sellega ühinemine.

¹¹⁰ [Kommentaar artikli 21.2.5 juurde. Koostöö mittetegemine ei ole *koodeksi* alusel dopinguvastase reegli rikkumine, kuid see võib olla aluseks distsiplinaarmenetluse alustamisele allkirjutaja reeglite järgi.]

¹¹¹ [Kommentaar artikli 21.2.6 juurde. Olukorras, kus et sportlase tugiisik kasutab või valdab keelatud ainet või keelatud meetodit ilma põhjusega, ei ole *koodeksi* järgi dopinguvastase reegli rikkumine, peaks kehtima muud spordivaldkonna distsiplinaareeskirjad. Treenerid ja teised sportlase tugiisikud on sportlastele sageli eeskujuks. Nad ei tohiks käituda viisil, mis on vastuolus nende kohustusega innustada oma sportlasi dopingu kasutamisest hoiduma.]

¹¹² [Kommentaar artikli 22 juurde. Suurem osa valitsustest ei saa ühineda või olla seotud eraõiguslike valitsusväliste õigusaktidega, nagu siinne *koodeks*. Seetõttu ei paluta valitsustel mitte *koodeksile* alla kirjutada, vaid allkirjastada Kopenhaageni deklaratsioon ja ratifitseerida, heaks kiita või kinnitada *UNESCO konventsioon* või sellega ühineda. Ehkki *koodeksi* heakskiitmisviisid võivad olla erinevad, on selles väljenduv püüe võidelda dopinguga kooskõlastatult ja ühtlustatult suuresti spordiliikumise ja valitsuste ühine jõupingutus.

Selles artiklis on sätestatud allkirjutajate selged ootused valitsustele. Kuid tegemist on kõigest ootustega, sest valitsustel on kohustus täita üksnes *UNESCO konventsiooni* nõudeid.]

Allakirjutajad on teadlikud asjaolust, et mis tahes meede, mida mingi valitsus rakendab, on asjaomase valitsuse asi ning selle suhtes kehtivad rahvusvahelisest õigusest ja valitsuse enda õigusaktidest tulenevad kohustused. Ehkki valitsustele on siduvad üksnes asjakohastes riikide vahel sõlmitud rahvusvahelistes lepingutes (ja eelkõige *UNESCO konventsioonis*) ettenähtud nõuded, sätestatakse alljärgnevates artiklites *allakirjutajate* ootused toele, mis aitaks neid *koodeksi* rakendamisel.

- 22.1 Iga valitsus peaks rakendama kõiki abinõusid ja meetmeid, mis on tarvilikud *UNESCO konventsiooni* täitmiseks.
- 22.2 Iga valitsus peaks kehtestama õigusaktid, normid, eeskirjad või haldustavad *dopinguvastaste organisatsioonidega* koostöö tegemiseks ja teabe jagamiseks, andmete vahetamiseks *dopinguvastaste organisatsioonide* vahel *koodeksi* sätestatud korras, uriini- ja vereproovide piiramatuks transpordiks viisil, millega tagatakse nende turvalisus ja säilitus, ning *dopingukontrolliametnike* piiramatuks juurdepääsuks piirkondadele ja lahkumiseks piirkondadest, kus elavad või treenivad *rahvusvahelise* või *riikliku taseme sportlased*, eesmärgiga teha etteteatamata *testimist*, võttes arvesse kehtivaid piirikontrolli-, sisserände- ja juurdepääsunõudeid ning -eeskirju.
- 22.3 Iga valitsus peaks kehtestama reeglid, normid või eeskirjad *dopingukontrolli* või sportliku sooritusvõime või spordimeditsiiniga seotud valdkonda kaasatud ametnike ja töötajate, sealhulgas järelevalveametnike, karistamiseks tegevuse eest, mis tähendaks dopinguvastase reegli rikkumist, kui asjaomaste isikute suhtes kehtiks *koodeksiga* kooskõlas olevad reeglid.
- 22.4 Ükski valitsus ei tohiks lubada *dopingukontrollis*, sportliku sooritusvõime või spordimeditsiini valdkonnas, sealhulgas järelevalveametnikuna, tegutseda *isikul*, i) kes kannab *koodeksi* alusel *võistluskeeldu* dopinguvastase reegli rikkumise eest või ii) kes, juhul kui ta ei kuulu *dopinguvastase organisatsiooni* volialasse ja *koodeksi* järgi ei ole *tulemuste haldamise* menetluses määratud *võistluskeeldu*, on kriminaal-, distsiplinaar- või kutsealase menetluse raames süüdi mõistetud toimingus, või kelle suhtes on leitud, et ta on teinud toimingut, mis oleks tähendanud dopinguvastaste reeglite rikkumist, kui selle *isiku* suhtes oleks kehtinud *koodeksiga* kooskõlas olevad reeglid; viimasel juhul peaks *isik* olema nimetatud valdkondades tegutsemiseks sobimatu kas kuue (6) aasta jooksul pärast kriminaal-, distsiplinaar- või kutsealases menetluses tehtud otsust või selles määratud karistuse lõpuni, kui see on pikem.
- 22.5 Iga valitsus peaks soodustama koostööd kõigi oma avalike teenistuste või asutuste ning *dopinguvastaste organisatsioonide* vahel, et jagada *dopinguvastaste organisatsioonidega* õigel ajal teavet, mis on vajalik dopinguvastaseks võitluseks, kui see ei ole õigusaktidega keelatud.
- 22.6 Iga valitsus peaks tunnustama vahekohtumenetlust eelistatud viisina dopinguga seotud vaidluste lahendamiseks, arvestades inim- ja põhiõigusi ning riigis kehtivaid õigusakte.
- 22.7 Iga valitsus, kelle riigis ei ole *riiklikku dopinguvastast organisatsiooni*, peaks tegema koostööd *riikliku olümpiakomiteega*, et see luua.
- 22.8 Iga valitsus peaks tunnustama oma riigi *dopinguvastase organisatsiooni* sõltumatust või selle *piirkondliku dopinguvastase organisatsiooni* sõltumatust, kuhu riik kuulub, samuti kõikide riigis asuvate WADA akrediteeritud või heakskiidetud laborite sõltumatust, ega tohiks sekkuda nende tegevuse käigus tehtavatesse otsustesse ja toimingutesse.
- 22.9 Ükski valitsus ei tohiks piirata WADA juurdepääsu ühegi *allakirjutaja*, *allakirjutaja* liikme või WADA akrediteeritud või heakskiidetud labori valduses või kontrolli all olevatele dopinguproovidele või dopinguvastast tegevust käsitlevatele dokumentidele või teabele.
- 22.10 Kui valitsus ei ratifitseeri, ei kiida heaks või ei kinnita *UNESCO konventsiooni* või ei ühine sellega, võib see tuua kaasa olukorra, kus riik ei saa artiklite 20.1.11, 20.3.14 ja 20.6.9 kohaselt taotleda *ürituste* korraldusõigust ja/või neid korraldada, ning kui valitsus ei järgi UNESCO hinnangul *UNESCO konventsiooni* pärast selle ratifitseerimist, kinnitamist, heakskiitmist või sellega ühinemist, võivad UNESCO ja WADA oma äranägemise järgi kohaldada riigi suhtes tõsisemaid tagajärgi.

NELJAS OSA
KOODEKSI HEAKSKIITMINE,
TÄITMINE, MUUTMINE JA
TÕLGENDAMINE

ARTIKKEL 23. KOODEKSI HEAKSKIITMINE JA RAKENDAMINE

23.1 Koodeksi heakskiitmine

- 23.1.1 *Koodeksi allakirjutajaks* saavad olla järgmised organisatsioonid: Rahvusvaheline Olümpiakomitee, rahvusvahelised alaliidud, Rahvusvaheline Paralümpiakomitee, *riiklikud olümpiakomiteed*, riiklikud paralümpiakomiteed, *suurürituste korraldajad*, *riiklikud dopinguvastased organisatsioonid* ja muud spordis tähtsat rolli mängivad organisatsioonid.
- 23.1.2 Rahvusvaheline Olümpiakomitee, Rahvusvahelise Olümpiakomitee tunnustatud rahvusvahelised alaliidud, Rahvusvaheline Paralümpiakomitee, *riiklikud olümpiakomiteed*, riiklikud paralümpiakomiteed, *riiklikud dopinguvastased organisatsioonid* ja *suurürituste korraldajad*, mida on tunnustanud üks või mitu eelnimetatud organisatsiooni, muutuvad *allakirjutajaks*, kui nad allkirjastavad *koodeksi* heakskiitmise deklaratsiooni või teevad muu WADA poolt sobivaks tunnustatud *koodeksi* heakskiitmise toimingut.
- 23.1.3 Muud artiklis 23.1.1 nimetatud organisatsioonid võivad esitada WADA-le *allakirjutajaks* saamise avalduse, mis vaadatakse läbi WADA kehtestatud eeskirja kohaselt. WADA tunnustab asjaomase avalduse vastuvõetavaks, järgides mainitud eeskirjaga kehtestatud tingimusi ja nõudeid.¹¹³ Kui WADA tunnustab avalduse vastuvõetavaks, saab avaldajast *allakirjutaja*, kui ta allkirjastab *koodeksi* heakskiitmise deklaratsiooni ning nõustub tingimuste ja nõuetega, mille WADA on asjaomasele avaldajale esitanud.
- 23.1.4 WADA avaldab kõigi *koodeksi* heakskiitnud organisatsioonide nimekirja.

23.2 Koodeksi rakendamine

- 23.2.1 *Allakirjutajad* rakendavad *koodeksit* oma eeskirjade, põhikirjade, reeglite või määruste kaudu oma pädevuse ja vastava vastutusalala piires.
- 23.2.2 Järgnevaid artikleid peavad *allakirjutajad dopinguvastase organisatsiooni* dopinguvastase tegevuse kohta kehtivas ulatuses rakendama ilma oluliste muudatusteta (lubatud on ebaolulised keelelised muudatused organisatsiooni nimele, spordialale, lõigete numbritele jne viitamisel).¹¹⁴
- Artikkel 1 (Doping mõiste)
 - Artikkel 2 (Dopinguvastaste reeglite rikkumised)
 - Artikkel 3 (Dopingu tõendamine)
 - Artikkel 4.2.2 (*Määratletud ained* või *määratletud meetodid*)
 - Artikkel 4.2.3 (*narkootilised- või psühhotroopsed ained*)
 - Artikkel 4.3.3 (WADA otsus *keelatud ainete* ja *keelatud meetodite* nimekirja lisamise kohta)
 - Artikkel 7.7 (Sportlaskarjääri lõpetamine)
 - Artikkel 9 (Individaalsete tulemuste automaatne *tühistamine*)
 - Artikkel 10 (Individaalsportlaste karistused)

¹¹³ [Kommentaar artikli 23.1.3 juurde. Näiteks võivad niisugused tingimused ja nõuded puudutada asjaomase organisatsiooni rahalist panust, mille arvelt kaetakse WADA haldus-, kontrolli- ja koodeksi nõuete järgimise kulud, mis võivad tekkida seoses avalduse menetlemisega ja asjaomase organisatsiooni hilisema allakirjutaja staatusega.]

¹¹⁴ [Kommentaar artikli 23.2.2 juurde. Koodeks ei keela dopinguvastasel organisatsioonil kehtestada ja rakendada oma eriomaseid distsiplinaareeskirju sportlaste tugipersonali dopinguga seotud tegevuse kohta, mis samas ei kujuta iseenesest dopinguvastase reegli rikkumist koodeksi tähenduses. Näiteks võib rahvuslik spordialaliit või rahvusvaheline alaliit keelduda treeneri litsentsi pikendamisest juhul, kui kõnealuse treeneri järelevalve all on mitu sportlast pannud toime dopinguvastaste reeglite rikkumisi.]

- Artikkel 11 (*Tagajärjed* võistkondadele)
- Artikkel 13 (Apellatsioonkaebused), välja arvatud artiklid 13.2.2, 13.6 ja 13.7
- Artikkel 15.1 (Otsuste automaatne siduvus)
- Artikkel 17 (Aegumine)
- Artikkel 26 (*Koodeksi tõlgendamine*)
- Lisa 1. Mõisted

Allakirjutaja reeglitele ei tohi lisada lisaetteid, mis muudavad siinses artiklis osutatud artiklite mõju. *Allakirjutaja* reeglites tuleb sõnaselgelt arvestada *koodeksi* kommentaaridega ja omistada neile samasugune tähtsus, nagu neil on *koodeksis*. *Koodeks* ei takista *allakirjutajal* kehtestamast turvalisust, tervishoidu või võistlemisõigust käsitlevaid reegleid või tegevusjuhendi norme, mis kehtivad muudel juhtudel peale dopinguvastase tegevuse.¹¹⁵

23.2.3 *Koodeksi* rakendamisel võiks *allakirjutajad* kasutada WADA soovitatavaid parimate lahenduste näidiseid.

23.3 Dopinguvastaste programmide elluviimine

Allakirjutajad eraldavad piisavalt vahendeid, et viia ellu dopinguvastaseid programme kõikides *koodeksi* ja *rahvusvahelistes standardites* ettenähtud valdkondades.

ARTIKKEL 24. KOODEKSI JA UNESCO KONVENTSIOONI TÄITMISE KONTROLLIMINE JA TAGAMINE

24.1 *Koodeksi* täitmise kontrollimine ja tagamine¹¹⁶

- 24.1.1 Seda, kas *allakirjutajad* täidavad *koodeksit* ja *rahvusvahelisi standardeid*, kontrollib WADA kooskõlas *koodeksi* allakirjutajate vastavuse standardiga.
- 24.1.2 Et kontrollimist võimaldada, annab iga *allakirjutaja* WADA-le viimase nõudel aru *koodeksi* ja *rahvusvaheliste standardite* omapoolse täitmise kohta. Aruandes edastab *allakirjutaja* täpselt kogu WADA nõutud teabe ning selgitab, milliseid meetmeid ta võtab *mittevastavuste* kõrvaldamiseks.
- 24.1.3 Kui *allakirjutaja* ei anna täpset teavet kooskõlas artikliga 24.1.2, tähendab see *koodeksile mittevastavust*, nagu ka olukord, kus *allakirjutaja* ei anna WADA-le korrektset teavet *koodeksi* mis tahes muu artikli või *koodeksi* allakirjutajate vastavuse standardi või muu *rahvusvahelise standardi* alusel.
- 24.1.4 *Mittevastavuse* korral (sõltumata sellest, kas see puudutab aruandlus- või muud kohustust) kohaldab WADA *koodeksi* allakirjutajate vastavuse standardiga ettenähtud korrigeerivat menetlust. Kui *allakirjutaja* või tema esindaja ei kõrvalda *mittevastavust* määratud tähtaja jooksul, siis (pärast WADA täitevkomitee sellekohast nõusolekut) saadab WADA *allakirjutajale* ametliku teate, milles esitatakse väide selle kohta, et *allakirjutaja* ei täida *koodeksit* ning märgitakse artiklis 24.1.12 loetletud võimalikest tagajärgedest need tagajärjed, mida WADA ettepanekul tuleks niisuguse kõrvalekalde korral kohaldada, ja tingimused, mis *allakirjutajal* tuleb WADA ettepanekul täita selleks, et *allakirjutaja* ennistataks *koodeksit* täitvate

¹¹⁵ [Kommentaar artikli 23.2.2 juurde. Näiteks võib mingi rahvusvaheline alaliit maine ja tervishoiuga seotud põhjustel kehtestada reeglites normid, millega keelatakse sportlasel kokaiini kasutamine või valdamine võistlusvälisel ajal. Võistlusvälisel ajal dopinguvastase proovi võtmise korral saaks see rahvusvaheline alaliit oma reeglite rakendamise raames lasta laboril proovi testida kokaiini suhtes. Samas ei tohi rahvusvahelise alaliidu reeglitega kehtestada lisakaristusi kokaiini tarvitamise eest võistluse ajal, kuna selle eest on juba sätestatud karistus *koodeksis*. Samuti võidakse näiteks kehtestada norme alkoholi või hapniku tarvitamise kohta. Samamoodi võib rahvusvaheline alaliit kasutada dopingukontrolli andmeid, et kontrollida võistlemisõigust seoses transsoolisust ja muid võistlemisõigust käsitlevate reeglitega.]

¹¹⁶ [Kommentaar artikli 24.1 juurde. Artiklis 24.1 kasutatud määratletud mõistete tähendused on antud *koodeksi* lisa 1 lõpposas.]

allakirjutajate nimekirjas. Asjaomase teate esitamisest antakse avalikult teada kooskõlas *koodeksi* allakirjutajate vastavuse standardiga.

- 24.1.5 Kui *allakirjutaja* ei vaidlusta WADA väidet *koodeksi* täitmata jätmise kohta või WADA väljapakutud tagajärgi või *ennistamise* tingimusi kahekümne ühe (21) päeva jooksul ametliku teate saamisest, loetakse, et *allakirjutaja* on *koodeksi* väidetava täitmata jätmise omaks võtnud ning nõustunud väljapakutud tagajärgedega ja *ennistamise* tingimustega, samuti muutub teade automaatselt lõplikuks otsuseks, mille WADA avaldab ning mis jõustub viivitamata kooskõlas artikliga 24.1.9 (arvestades artikli 13.6 alusel esitatud võimalikku apellatsioonkaebust). Otsusest antakse avalikult teada *koodeksi* allakirjutajatepoolse täitmise *rahvusvahelises standardis* või muudes *rahvusvahelistes standardites* sätestatud korras.
- 24.1.6 Kui *allakirjutaja* soovib vaielda vastu WADA väitele *koodeksi* täitmata jätmise kohta ja/või WADA väljapakutud tagajärgedele ja/või *ennistamise* tingimustele, peab ta WADA teate kättesaamisest kahekümne ühe (21) päeva jooksul sellest WADAt kirjalikult teavitama. Sellisel juhul esitab WADA *spordiarbitraažikohtule* ametliku teate vaidluse kohta ning vaidluse lahendab *spordiarbitraažikohtu* üldvaidluste lahendamise osakond kooskõlas *koodeksi* allakirjutajate vastavuse standardiga. WADA-l on kohustus tõendada *spordiarbitraažikohtu* kolleegiumile, et *allakirjutaja* ei täida *koodeksit* (kui see on vaidluse ese), kusjuures seda tuleb tõendada ulatuses, milles niisugune väide on tõenäoliselt tosem kui vastupidine väide. Kui *spordiarbitraažikohtu* kolleegium otsustab, et WADA on oma tõendamiskohustuse täitnud ning *allakirjutaja* on vaidlustanud ka WADA väljapakutud tagajärjed ja/või *ennistamise* tingimused, otsustab *spordiarbitraažikohtu* kolleegium *koodeksi* allakirjutajate vastavuse standardi asjakohaste sätete järgi ka a) milliseid tagajärgi *koodeksi* artiklis 24.1.12 ettenähtud võimalikest tagajärgedest tuleks kohaldada ning b) millised tingimused peaks *allakirjutaja* *ennistamiseks* täitma.
- 24.1.7 WADA teatab avalikult asjaolust, et asi on esitatud lahendamiseks *spordiarbitraažikohtule*. Igal järgmisena loetletud *isikul* on õigus asjasse sekkuda ja osaleda asja menetluses, kui ta teatab oma menetlusse sekkumisest kümne (10) päeva jooksul pärast WADA eelnimetatud teadet:
- 24.1.7.1 Rahvusvaheline Olümpiakomitee ja/või Rahvusvaheline Paralümpiakomitee (vajaduse järgi) ning riiklik olümpiakomitee ja/või riiklik paralümpiakomitee (vajaduse järgi), kui otsusel võib olla olümpiamängude või paralümpiamängudega seotud mõju (sealhulgas juhul, kui otsus mõjutab olümpiamängudel või paralümpiamängudel osalemise õigust) ning
- 24.1.7.2 rahvusvaheline alaliit, kui otsus võib mõjutada rahvusvahelise alaliidu maailmameistrivõistlustel ja/või muudel *rahvusvahelistel üritustel* osalemist ja/või riigi taotlust rahvusvahelise alaliidu maailmameistrivõistluste ja/või muude *rahvusvaheliste ürituste* korraldamiseks.
- Kõik muud *isikud*, kes soovivad osaleda asja menetluses, peavad esitama sellekohase taotluse *spordiarbitraažikohtule* kümne (10) päeva jooksul pärast seda, kui WADA on avalikult teatanud, et asi on antud lahendamiseks *spordiarbitraažikohtule*. *Spordiarbitraažikohus* annab loa menetlusse sekkuda, i) kui kõik teised menetlusosalised on sellega nõus või ii) kui taotleja tõendab asja menetluses osalemise põhjendamiseks piisava õigustatud huvi olemasolu asjas tehtava lahendi vastu.
- 24.1.8 Asjas tehtud *spordiarbitraažikohtu* otsusest teatavad avalikult *spordiarbitraažikohus* ja WADA. Kui ei kasutata Šveitsi õigusaktides sätestatud õigust vaidlustada otsus Šveitsi föderaalkohtus, muutub otsus lõplikuks ja jõustub viivitamata kooskõlas artikliga 24.1.9.
- 24.1.9 Artikli 24.1.5 või artikli 24.1.8 alusel avaldatud lõplikud otsused, millega tunnistatakse *allakirjutaja* *koodeksi* mittetäitjaks, nähakse selle eest ette tagajärjed ja/või määratakse tingimused, mida *allakirjutaja* peab täitma, et ta *ennistataks* *koodeksit* täitvate *allakirjutajate* nimekirjas, ning *spordiarbitraaži* edasised otsused artikli 24.1.10 alusel kehtivad kogu maailmas ning kõik teised *allakirjutajad* peavad neid tunnustama, täitma ja täies ulatuses rakendama oma pädevuse järgi ja oma vastutusala piires.
- 24.1.10 Kui *allakirjutaja* soovib vaielda vastu WADA väitele, et ta ei ole veel täitnud kõiki talle määratud *ennistamise* tingimusi ja seetõttu ei ole tal veel õigust saada *ennistatud* *koodeksit* täitvate *allakirjutajate* nimekirjas, peab asjaomane *allakirjutaja* kahekümne ühe (21) päeva jooksul WADA sellekohase väite kättesaamisest WADAt sellest kirjalikult teavitama. Sellisel juhul esitab

WADA spordiarbitraažikohtule ametliku teate vaidluse kohta ning vaidluse lahendab *spordiarbitraažikohtu* üldvaidluste lahendamise osakond kooskõlas artiklitega 24.1.6-24.1.8. WADA peab *spordiarbitraažikohtu* kolleegiumile tõendama, et *allakirjutaja* ei ole täitnud kõiki talle määratud *ennistamise* tingimusi ja seetõttu ei ole tal veel õigust saada *ennistatud*, kusjuures seda tuleb tõendada ulatuses, milles niisugune väide on tõenäoliselt tõesem kui vastupidine väide. Kui ei kasutata Šveitsi õigusaktides sätestatud õigust vaidlustada *spordiarbitraažikohtu* otsus Šveitsi föderaalkohtus, muutub *spordiarbitraažikohtu* otsus lõplikuks ja jõustub viivitamata kooskõlas artikliga 24.1.9.

24.1.11 *Koodeksi ja rahvusvaheliste standarditega allakirjutajatele* pandud eri nõuded liigitatakse kooskõlas *koodeksi* allakirjutajate vastavuse standardiga *kriitilise tähtsusega, suure tähtsusega* või *üldisteks* nõueteks, lähtudes nende suhtelisest tähtsusest spordis dopingu kasutamise vastu võitlemisel. See liigitus on peamine tegur, mille põhjal otsustatakse, milliseid tagajärgi tuleks kohaldada vastava nõude (vastavate nõuete) täitmata jätmise korral kooskõlas *koodeksi* allakirjutajate vastavuse standardi artikliga 10. *Allakirjutajal* on õigus vaielda nõude liigile vastu, sellisel juhul otsustab kohase liigi *spordiarbitraažikohus*.

24.1.12 *Koodeksi ja/või rahvusvahelised standardid* täitmata jätnud *allakirjutaja* suhtes võib kohaldada alljärgnevat tagajärgi kas üksikult või neist mitut korraga, arvestades konkreetse juhtumi asjaolusid ja *koodeksi* allakirjutajate vastavuse standardi artiklit 10.

24.1.12.1 WADA ametikohale sobimatus või WADA hüvedest ilmajäämine:

- (a) kooskõlas WADA põhimääruse asjakohaste sätetega otsustatakse, et *allakirjutaja esindajad* ei saa määratud ajavahemiku vältel täita WADA mis tahes ametikohta või olla WADA mis tahes kogu, komitee või organi (sealhulgas WADA asutava kogu, täitevkomitee või mis tahes alalise komitee) liige (ehkki WADA võib erandkorras lubada *allakirjutaja esindajatel* jääda WADA eksperdirühmade liikmeks, kui puudub kõlblik asendusliige);
- (b) otsustatakse, et *allakirjutaja* riik ei saa olla ühegi WADA korraldatava või WADAgas koos korraldatava ürituse asukohaks;
- (c) otsustatakse, et *allakirjutaja esindajad* ei saa osaleda üheski WADA sõltumatu vaatleja programmis, WADA teavitusprogrammis ega muus WADA tegevuses;
- (d) lõpetatakse *allakirjutajale* WADA rahaliste vahendite (otsene või kaudne) eraldamine konkreetsete tegevuste arendamiseks või konkreetsetes programmides osalemiseks.

24.1.12.2 Otsustatakse, et *allakirjutaja esindajad* ei saa määratud ajavahemiku vältel täita ühegi teise *allakirjutaja* (või nende liikmete) või *allakirjutajate* ühenduse ametikohta või olla nende mis tahes kogu, komitee või muu organi liige.

24.1.12.3 *Allakirjutaja* kogu *dopinguvastase tegevuse* või mõne selle osa *erikontroll*, kuni WADA leiab, et *allakirjutaja* suudab korraldada asjaomast *dopinguvastast tegevust koodeksiga* kooskõlas oleval viisil ilma *erikontrollita*.

24.1.12.4 Järelevalve *allakirjutaja* kogu *dopinguvastase tegevuse* või mõne selle osa üle ja/või kui selle võtab üle *kinnitatud kolmas isik*, kuni WADA leiab, et *allakirjutaja* suudab korraldada asjaomast *dopinguvastast tegevust koodeksiga* kooskõlas oleval viisil ilma nimetatud meetmeteta.

- (a) Kui *koodeksi* täitmata jätmine hõlmab *koodeksile* mittevastavaid reegleid, eeskirju ja/või õigusakte, korraldatakse konkreetset *dopinguvastast tegevust* WADA korraldusel muude kehtivate ja *koodeksiga* kooskõlas olevate reeglite järgi (mille on kehtestanud teine *dopinguvastane organisatsioon* või teised *dopinguvastased organisatsioonid*, nt rahvusvahelised alaliidud, riiklikud *dopinguvastased organisatsioonid* või *piirkondlikud dopinguvastased organisatsioonid*). Sellisel juhul ja seni, kuni *dopinguvastast tegevust* (sealhulgas *testimist* ja *tulemuste haldamist*) korraldab *kinnitatud kolmas isik* nimetatud teiste kehtivate reeglite järgi *koodeksit* mittetäitva *allakirjutaja* kulul, hüvitab viimane kõik kulud, mis on teistel *dopinguvastastel organisatsioonidel* tekkinud seoses nende reeglite sellisel viisil kasutamisega.
- (b) Kui sellisel moel ei ole võimalik kaotada puudujääke *allakirjutaja*

dopinguvastases tegevuses (näiteks seetõttu, et see on keelatud riigi õigusaktidega ja riiklik dopinguvastane organisatsioon ei ole taganud asjaomase õigusakti muutmist ega muud lahendust), siis võib alternatiivse meetmena osutada vajalikuks jätta need *sportlased*, keda asjaomase *allakirjutaja dopinguvastane tegevus* oleks hõlmanud, olümpiamängudelt, paralümpiamängudelt või muudelt *üritustelt* kõrvale, et kaitsta puhaste *sportlaste* õigusi ja alal hoida üldsuse jätkuv usk võistluste aususse nimetatud üritustel.

- 24.1.12.5 Trahv
- 24.1.12.6 Rahvusvaheliselt Olümpiakomiteelt, Rahvusvaheliselt Paralümpiakomiteelt või mis tahes muult *allakirjutajalt* rahaliste vahendite ja/või muude hüvede saamise õiguse osaline või täielik peatamine või kaotamine määratud ajavahemikuks (koos õigusega või ilma õigusega saada asjaomaseid rahalisi vahendeid ja/või muid hüvesid vastava perioodi eest tagantjärele pärast *ennistamist*).
- 24.1.12.7 Soovituse andmine asjakohastele ametiasutustele lõpetada määratud ajavahemiku vältel avaliku sektori ja/või muude rahaliste vahendite ja/või muude hüvede tagamine *allakirjutajale* täies ulatuses või osaliselt (koos õigusega või ilma õigusega saada asjaomaseid rahalisi vahendeid ja/või muid hüvesid vastava perioodi eest tagantjärele pärast *ennistamist*).¹¹⁷
- 24.1.12.8 Kui *allakirjutaja* on riiklik dopinguvastane organisatsioon või riiklik olümpiakomitee, kes tegutseb riikliku dopinguvastase organisatsioonina, siis otsus selle kohta, et *allakirjutaja* riik ei saa korraldada rahvusvahelist üritust (nt olümpiamänge, paralümpiamänge, mis tahes muud suurürituse korraldaja üritust, maailmameistrivõistlusi, piirkondlikke või kontinentaalseid meistrivõistlusi ja/või mis tahes muud rahvusvahelist üritust) või olla selle kaaskorraldaja ja/või allakirjutaja riigile ei saa anda õigust olla rahvusvahelise ürituse korraldaja või kaaskorraldaja.
- (a) Kui asjaomasele riigile on juba antud õigus korraldada maailmameistrivõistlusi ja/või muid rahvusvahelisi üritusi või olla nende kaaskorraldajaks, peab vastava õiguse andnud *allakirjutaja* hindama, kas juriidiliselt ja praktiliselt on võimalik see õigus ära võtta ning anda ürituse korraldamine üle teisele riigile. Kui see on juriidiliselt ja praktiliselt võimalik, teeb *allakirjutaja* seda.
- (b) *Allakirjutajad* tagavad, et neil on oma põhimääruste, reeglite, eeskirjade ja/või korralduslepingute alusel vastav õigus seda nõuet täita (sealhulgas korralduslepingus sätestatud õigus leping karistusega üles öelda, kui asjaomase riigi kohta on otsustatud, et ta ei saa üritust korraldada).
- 24.1.12.9 Kui allakirjutaja on riiklik dopinguvastane organisatsioon, riiklik olümpiakomitee või riiklik paralümpiakomitee, siis alljärgnevate isikute olümpiamängudelt, paralümpiamängudelt ja/või muudelt määratud üritustelt, maailmameistrivõistlustelt, piirkondlikelt või kontinentaalsetelt meistrivõistlustelt ja/või mis tahes muudelt rahvusvahelistelt üritustelt teatud ajavahemikuks kõrvale jätmine:
- (a) *allakirjutaja* riigi riiklik olümpiakomitee ja/või riiklik paralümpiakomitee;
- (b) selle riigi ja/või riikliku olümpiakomitee ja/või riikliku paralümpiakomitee esindajad ja/või
- (c) selle riigiga ja/või selle riigi riikliku olümpiakomitee, riikliku paralümpiakomitee ja/või rahvusliku spordialaliiduga seotud *sportlased* ja

¹¹⁷ [Kommentaari artikli 24.1.12.7 juurde. Ametiasutused ei ole koodeksi allakirjutajad. UNESCO konventsiooni artikli 11 punkti c kohaselt keelduvad konventsiooniosalised vajaduse korral kogu finants- või muust spordiga seotud toetuse või selle teatava osa andmisest mis tahes spordiorganisatsioonile või dopinguvastasele organisatsioonile, kelle tegevus ei ole kooskõlas koodeksiga.]

sportlaste tugipersonal.

24.1.12.10 Kui *allakirjutaja* on rahvusvaheline alaliit, siis järgmise isikute olümpiamängudelt ja paralümpiamängudelt ja/või muudelt *üritustelt* määratud ajavahemikuks kõrvale jätmine: asjaomase rahvusvahelise alaliidu *esindajad* ja/või selle rahvusvahelise alaliidu spordialal (või spordiala raames ühel või mitmel võistluslal) osalevad *sportlased* ja *sportlaste tugipersonal*.

24.1.12.11 Kui *allakirjutaja* on suurürituse korraldaja:

- (a) *suurürituse korraldaja dopinguvastase tegevuse erikontroll, järelevalve selle üle või selle ülevõtmine suurürituse korraldaja tulevas(t)el üritus(t)el ja/või*
- (b) Rahvusvaheliselt Olümpiakomiteelt, Rahvusvaheliselt Paralümpiakomiteelt, *Riiklike Olümpiakomiteede* Assotsiatsioonilt või muult katusorganisatsioonilt (vajaduse järgi) rahaliste vahendite ja muude hüvede saamise õiguse ja/või asjaomase organisatsiooni tunnustuse/liikmesuse/eestkoste peatamine või selle kaotamine ja/või
- (c) *suurürituse korraldaja ürituse* mittetunnustamine olümpiamängudele või paralümpiamängudele kvalifitseerumise üritusena.

24.1.12.12 Olümpialiikumises osalejana ja/või paralümpialiikumise liikmena tunnustamise peatamine.

24.1.13 Muud tagajärjed

Valitsused ning *allakirjutajad* ja *allakirjutajate* ühendused võivad oma voliala piires kohaldada *koodeksit* mittetäitvate *allakirjutajate* suhtes lisatagajärgi, kui sellega ei kahjustata ega piirata mingil moel artikli 24.1 alusel tagajärgede kohaldamise võimalikkust.¹¹⁸

24.2 UNESCO konventsiooni täitmise kontrollimine

UNESCO konventsioonis sätestatud kohustuste täitmist kontrollitakse UNESCO konventsiooni osaliste konverentsil pärast konventsiooni liikmesriikide ja WADAg peetud nõupidamise määratud korras. WADA annab nõu valitsustele selle kohta, kuidas *allakirjutajad* peaks koodeksit rakendama, ja *allakirjutajatele* selle kohta, kuidas valitsused peaks UNESCO konventsiooni ratifitseerima, heaks kiitma, kinnitama või sellega ühinema.

ARTIKKEL 25. KOODEKSI MUUTMINE JA KOODEKSIST TAGANEMINE

25.1 Koodeksi muutmine

- 25.1.1 WADA ülesanne on suunata *koodeksi* muutmist ja täiustamist. *Sportlasi*, teisi huvirühmi ja valitsusi kutsutakse selles tegevuses osalema.
- 25.1.2 WADA algatab väljapakutud muudatuste tegemise *koodeksisse* ning tagab nõupidamiste korraldamise, et saada soovitusi ja neile vastata, samuti selleks, et võimaldada *sportlastel*, teistel huvirühmadel ja valitsustel soovitatud muudatused läbi vaadata ja anda nende kohta tagasisidet.
- 25.1.3 *Koodeksi* muudatused peab WADA asutav kogu pärast nõuetekohast nõupidamist kiitma heaks kahekolmandikulise hääletamusega, kusjuures poolt peab hääletama nii avaliku sektori kui ka olümpialiikumise liikmete enamus. Kui ei sätestata teisiti, jõustuvad muudatused pärast kolme (3) kuu möödumist nende heakskiitmisest.

¹¹⁸ [Kommentaari artikli 24.1.13 juurde. Näiteks Rahvusvaheline Olümpiakomitee võib olümpiaharta järgi kohaldada rahvusvahelise alaliidu või riikliku olümpiakomitee suhtes sümboolseid või muid tagajärgi, sealhulgas võtta ära Rahvusvahelise Olümpiakomitee istungjärgu või olümpiakongressi korraldamise õiguse; rahvusvaheline alaliit võib aga tühistada rahvusvahelisi üritusi, mis oleks pidanud toimuma koodeksit mittetäitva *allakirjutaja* riigis, või viia need üle teise riiki.]

- 25.1.4 *Allakirjutajad* muudavad oma reegleid nii, et *koodeksi* 2021. aasta redaktsioon oleks nendega hõlmatud 1. jaanuaril 2021 või enne seda ja need jõustuks 1. jaanuaril 2021. *Allakirjutajad* rakendavad *koodeksi* hilisemaid asjakohaseid muudatusi ühe (1) aasta jooksul pärast seda, kui WADA asutav kogu on need heaks kiitnud.¹¹⁹

25.2 *Koodeksi* heakskiitmisest taganemine

Allakirjutajad võivad *koodeksi* heakskiitmisest taganeda, teatades oma taganemiskavatsusest WADA-le kirjalikult kuus (6) kuud ette. Pärast heakskiidu tagasivõtmist ei loeta *allakirjutajaid* enam *koodeksi* täitjaks.

ARTIKKEL 26. KOODEKSI TÕLGENDAMINE

- 26.1 *Koodeksi* ametlikku teksti säilitab WADA ning see avaldatakse inglise ja prantsuse keeles. Kui ingliskeelne ja prantsuskeelne tekst on vastuolus, lähtutakse ingliskeelsest tekstist.
- 26.2 *Koodeksi* sätete juures olevaid kommentaare arvestatakse *koodeksi* tõlgendamisel.
- 26.3 *Koodeksit* tõlgendatakse iseseisva ja autonoomse tekstina, mitte koos *allakirjutajate* või valitsuste kehtivate õigusaktide või põhikirjadega.
- 26.4 *Koodeksi* osadel ja artiklitel on pealkirjad vaid lugemise hõlbustamiseks ning need ei moodusta *koodeksi* sisu osa ega mõjuta mingil moel nende sätete sõnastust, millele nad viitavad.
- 26.5 *Koodeksis* või *rahvusvahelises standardis* kasutatav mõiste „päev“ tähendab kalendripäeva, kui ei ole teisiti sätestatud.
- 26.6 *Koodeksit* ei kohaldata tagasiulatuvalt asjade suhtes, mis olid menetluses enne päeva, mil *allakirjutaja* *koodeksi* heaks kiitis ja selle oma reeglitesse üle võttis. Kuid enne *koodeksi* heakskiitmist toimepandud dopinguvastaste reeglite rikkumisi arvestatakse siiski esmakordsete või teistkordsete rikkumistena pärast *koodeksi* heakskiitmist toimepandud rikkumiste eest karistuste määramisel artikli 10 järgi.
- 26.7 Maailma dopinguvastase programmi ja *koodeksi* eesmärk, ulatus ja ülesehitus ning *koodeksi* lisa 1 „Mõisted“ moodustavad *koodeksi* lahutamatu osa.

ARTIKKEL 27. ÜLEMINEKUSÄTTED

- 27.1 *Koodeksi* 2021. aasta redaktsiooni üldine rakendamine

Koodeksi 2021. aasta redaktsioon jõustub täies ulatuses 1. jaanuaril 2021 (jõustumiskuupäev).

- 27.2 Redaktsioon ei ole tagasiulatuva, välja arvatud artiklid 10.9.4 ja 17 või juhul, kui kehtib soodsama seaduse põhimõte

Mis tahes dopinguvastase reegli rikkumise juhtumi kohta, mis on jõustumiskuupäeva seisuga menetluses, ja mis tahes dopinguvastase reegli rikkumise juhtumi kohta, mis algatatakse pärast jõustumiskuupäeva, kuid mis toimus enne jõustumiskuupäeva, kehtivad need dopinguvastased materiaalõigusnormid, mis olid jõus dopinguvastase reegli väidetava rikkumise ajal, mitte *koodeksi* 2021. aasta redaktsioonis sätestatud dopinguvastased materiaalõigusnormid, välja arvatud juhul, kui asja arutav kolleegium leiab, et vastava juhtumi asjaolusid arvestades kehtib soodsama seaduse põhimõte. Seega on tagasiulatava kohaldamise perioodid, mille jooksul toime pandud varasemaid rikkumisi võib arvestada artikli 10.9.4 tähenduses korduva rikkumise tuvastamisel, ja artiklis 17 sätestatud aegumistähtaeg, menetlusnormid, mitte materiaalõigusnormid, ning neid tuleb kohaldada tagasiulatuvalt koos kõigi teiste *koodeksi* 2021. aasta redaktsioonis sätestatud menetlusnormidega (tingimusel, et artiklit 17 kohaldatakse tagasiulatuvalt vaid

¹¹⁹ [Kommentaari artiklite 25.1.3 ja 25.1.4 juurde. Artikli 25.1.3 järgi jõustuvad *allakirjutajatele* pandud uued kohustused või *allakirjutajate* muudetud kohustused automaatselt kolme (3) kuu möödumisel nende heakskiitmisest, kui ei ole sätestatud teisiti. Artiklis 25.1.4 aga käsitletakse sportlastele või muudele isikutele pandud uusi või muudetud kohustusi, mida saab konkreetse sportlase või muu isiku suhtes rakendada üksnes asjakohase *allakirjutaja* (nt rahvusvahelise alaliidu) dopinguvastaseid reegleid muutes. Seetõttu nähakse artiklis 25.1.4 ette pikema aega igale *allakirjutajale* oma reeglite kooskõlla viimiseks *koodeksi* 2021. aasta redaktsiooniga ning vajalike meetmete võtmiseks, et tagada reeglite kehtivus vastavate sportlaste ja muude isikute suhtes.]

juhul, kui aegumistähtaeg ei ole jõustumiskuupäevaks juba möödunud).

27.3 Rakendamine enne *koodeksi* 2021. aasta redaktsiooni jõustumist tehtud otsuste suhtes

Asjades, milles on dopinguvastase reegli rikkumist kinnitav lõplik otsus tehtud enne jõustumiskuupäeva, kuid *sportlane* või muu *isik* kannab jõustumiskuupäeva seisuga endiselt *võistluskeeldu*, võib *sportlane* või muu *isik* pöörduda *dopinguvastase organisatsiooni* poole, kes vastutas asjaomase dopinguvastase reegli rikkumisega seotud *tulemuste haldamise* eest, ja taotleda *võistluskeelu* lühendamist *koodeksi* 2021. aasta redaktsiooni alusel. Taotlus tuleb esitada enne *võistluskeelu* lõppemist. *Dopinguvastase organisatsiooni* otsusele võib esitada apellatsioonkaebuse kooskõlas artikliga 13.2. *Koodeksi* 2021. aasta redaktsioon ei kehti dopinguvastase reegli rikkumise asjas, milles on tehtud lõplik otsus dopinguvastase reegli rikkumise toimepaneku kohta ja milles määratud *võistluskeeld* on lõppenud.

27.4 Korduvad rikkumised, kui esimene rikkumine on toime pandud enne 1. jaanuari 2021

Artikli 10.9.1 alusel teise rikkumise eest *võistluskeelu* kestuse üle otsustamisel olukorras, kus esimese rikkumise eest määrati karistus enne 2021. aastat kehtinud *koodeksi* järgi, kohaldatakse *võistluskeeldu*, mis oleks määratud selle esimese rikkumise eest juhul, kui oleks kehtinud *koodeksi* 2021. aasta redaktsioon.¹²⁰

27.5 *Koodeksi* täiendav muutmine

Koodeksi täiendavad muudatused jõustuvad artiklis 27.1 sätestatud korras.

27.6 *Keelatud ainete ja keelatud meetodite nimekirja* muutmine

Muudatusi, mis tehakse *keelatud ainete ja keelatud meetodite nimekirjas* ning sellesse kantud ainete või keelatud meetoditega seotud *tehnilistes dokumentides*, ei kohaldata tagasiulatuvalt, kui sõnaselgelt ei ole sätestatud teisiti. Kui *keelatud aine* või *keelatud meetod* kustutatakse *keelatud ainete ja keelatud meetodite nimekirjast*, siis võib *sportlane* või muu *isik*, kes kannab *võistluskeeldu* varem *keelatud aine* või *keelatud meetodi* tõttu, erandina taotleda *dopinguvastaselt organisatsioonilt*, kes vastutas asjaomases dopinguvastase reegli rikkumise asjas *tulemuste haldamise* eest, *võistluskeelu* lühendamist, kuna selline aine või meetod on kustutatud *keelatud ainete ja keelatud meetodite nimekirjast*.

¹²⁰ [Kommentaar artikli 27.4 juurde. Peale artiklis 27.4 kirjeldatud olukorra, kus dopinguvastase reegli rikkumist kinnitav lõplik otsus on tehtud enne *koodeksi* või enne 2021. aastat kehtinud *koodeksi* alusel ja *võistluskeeld* on täies ulatuses kantud, ei tohi eelnevat rikkumist *koodeksi* 2021. aasta redaktsiooni alusel ümber kvalifitseerida.]

LISA 1

MÕISTED

MÕISTED¹²¹

ADAMS - dopinguvastase tegevuse haldus- ja juhtimissüsteem (ADAMS) on veebipõhine andmebaasi haldusvahend teabe sisestamiseks, säilitamiseks, jagamiseks ja edastamiseks ning see on loodud huvirühmade ja WADA abistamiseks nende dopinguvastases tegevuses, arvestades andmekaitsealaseid õigusakte.

Manustamine - keelatud aine andmine teisele isikule kasutamiseks või kasutamise katseks, keelatud meetodi kasutamine teise isiku peal või katse seda teha, keelatud aine või keelatud meetodiga varustamine, eeltoodu kontrollimine või eeltoodu võimaldamine või muul viisil osalemine teise isiku poolt keelatud aine või keelatud meetodi kasutamises või kasutamise katses. Mõiste ei hõlma meditsiinipersonali heauskseid toiminguid keelatud aine või keelatud meetodiga, mida kasutatakse tegeliku ja õiguspärase ravi eesmärgil või muul vastuvõetaval põhjusel, samuti ei hõlma mõiste toiminguid keelatud ainetega, mis ei ole keelatud võistlusvälise testimise korral, välja arvatud juhul, kui kõik asjaolud kokku näitavad, et keelatud ained ei olnud mõeldud kasutamiseks tegeliku ja õiguspärase ravi eesmärgil või on mõeldud sportliku sooritusvõime parandamiseks.

Halb analüütiline leid - WADA akrediteeritud või WADA poolt muul moel heakskiidetud labori aruanne, milles kinnitatakse kooskõlas rahvusvahelise laborite standardiga keelatud aine või selle metaboliitide või markerite või keelatud meetodi kasutamise tõendite olemasolu proovis.

Halb passileid - kehtivates rahvusvahelistes standardites halva passileiuna määratletud teavet sisaldav aruanne.

Raskendavad asjaolud - sportlase või muu isikuga seotud asjaolud või sportlase või muu isiku toimingud, mille korral võib olla õigustatud tüüpkaristusena ettenähtud võistluskeelust pikema võistluskeelu määramine. Niisugusteks asjaoludeks ja toiminguteks on muu hulgas olukord, kus sportlane või muu isik on kasutanud või vallanud mitut keelatud ainet või keelatud meetodit, kasutanud või vallanud keelatud ainet või keelatud meetodit mitmel korral või pannud toime mitu muud dopinguvastase reegli rikkumist; olukord, kus tavaline inimene saaks dopinguvastase reegli rikkumis(t)e sooritusvõimet parandavatest mõjudest tõenäoliselt kasu üldjuhul kohaldatavast võistluskeelust pikema ajavahemiku vältel; olukord, kus sportlane või isik üritab vältida dopinguvastase reegli rikkumise tuvastamist või menetlemist pettuse või vastutöötamise teel või olukord, kus sportlane või muu isik on tulemuste haldamise ajal manipuleerinud dopingukontrolliga. Selguse mõttes - näiteks toodud asjaolud ja toimingud ei ole ammendavad ning pikema võistluskeelu kohaldamist võivad õigustada ka muud sarnased asjaolud või toimingud.

Dopinguvastane tegevus - dopinguvastane teavitus- ja koolitustegevus, testiplaani kavandamine, registreeritud testimisbaasi pidamine, sportlaste bioloogiliste passide haldamine, testimise korraldamine, proovide analüüsimise korraldamine, teabe kogumine ja uurimise korraldamine, raviotstarbelise kasutamise erandi saamiseks esitatud taotluste menetlemine, tulemuste haldamine, kohaldatud tagajärgedest kinnipidamise kontrollimine ja tagamine ning kõik muud dopinguvastase organisatsiooni või tema nimel koodeksis ja/või rahvusvahelistes standardites ettenähtud korras tehtavad dopinguvastase võitlusega seotud toimingud.

Dopinguvastane organisatsioon - WADA või allakirjutaja, kes vastutab dopingukontrolli mis tahes osa algatamist, elluviimist või jõustamist käsitlevate reeglite kehtestamise eest. Selleks on näiteks Rahvusvaheline Olümpiakomitee, Rahvusvaheline Paralümpiakomitee, muud suurürituste korraldajad, kes korraldavad oma üritustel testimist, rahvusvahelised alaliidud ja riiklikud dopinguvastased organisatsioonid.

Sportlane - mis tahes isik, kes võistleb mingil spordialal rahvusvahelisel tasemel (kooskõlas iga rahvusvahelise alaliidu kehtestatud määratlusega) või riiklikul tasemel (kooskõlas iga riikliku dopinguvastase organisatsiooni kehtestatud määratlusega). Dopinguvastasel organisatsioonil on õigus kohaldada dopinguvastaseid reegleid ka sportlase suhtes, kes ei ole ei rahvusvahelise taseme ega ka riikliku taseme sportlane, ja sel moel laiendada talle mõiste „sportlane“ kehtivust. Sportlaste puhul, kes ei ole ei rahvusvahelise taseme ega ka riikliku taseme sportlased, võib dopinguvastane organisatsioon otsustada korraldada testimist piiratud ulatuses või loobuda testimisest, analüüsida proove mitte kogu keelatud ainete nimistu ulatuses, nõuda asukohateavet piiratud ulatuses või loobuda selle nõudmisest või mitte nõuda varem tehtud raviotstarbelise kasutamise erandeid. Kuid kui sportlane, keda dopinguvastane organisatsioon on otsustanud testida ja kes võistleb rahvusvahelisest või riiklikust tasemest madalamal tasemel, paneb toime artiklis 2.1, 2.3 või 2.5 sätestatud dopinguvastase reegli rikkumise, tuleb kohaldada koodeksis sätestatud tagajärgi. Artiklite 2.8 ja 2.9 ning dopinguvastase teavitus- ja koolitustegevuse tähenduses on

¹²¹[Kommentaar mõistete juurde. Mõisted hõlmavad ka nende mitmuse ja käändevorme, samuti eri sõnaliiki kuuluvate sõnadena kasutatavaid termineid.]

sportlane iga isik, kes tegeleb spordiga mis tahes *allakirjutaja*, valitsuse või *koodeksi* heakskiitnud muu spordiorganisatsiooni volialas.¹²²

Sportlase bioloogiline pass - rahvusvahelises testimis- ja uurimisstandardis ning rahvusvahelises laborite standardis sätestatud andmete kogumise ja võrdlemise programm ja meetodika.

Sportlase tugipersonal/tugiisik - mis tahes juhendaja, treener, mänedžer, agent, võistkonna abiline, ametnik, meedik või parameedik, lapsevanem või mis tahes muu *isik*, kes teeb spordivõistlusel osaleva või selleks valmistuva *sportlasega* koostööd, ravib või abistab teda.

Katse - sihilik käitumine viisil, mis tähendab olulist sammu dopinguvastase reegli kavandatava rikkumise täideviimise poole. Samas ei saa dopinguvastase reegli rikkumise aluseks olla üksnes rikkumise toimepaneku *katse*, kui *isik* loobub *katsest* enne, kui selle avastab *katses* mitteosalev kolmas isik.

Atüüpiline leid - WADA akrediteeritud või muul moel WADA heakskiidetud labori aruanne, mis enne *halva analüütilise leiu* tuvastamist vajab edasist uurimist *rahvusvahelises laborite standardis* või sellega seotud *tehnilistes dokumentides* sätestatud korras.

Atüüpiline passileid - kehtivates *rahvusvahelistes standardites atüüpilise passileiuna* määratletud teavet sisaldav aruanne.

Spordiarbitraažikohus - Rahvusvaheline Spordiarbitraaži Kohus.

Koodeks - maailma dopinguvastane *koodeks*.

Võistlus - ühekordne võidujooks, partii, mäng või spordivõistlus. Näiteks korpallimäng või 100 meetri jooksu finaali olümpiamängudel kergejõustikus. Etapipõhiste võistluste ja muude spordivõistluste korral, kus auhindu jagatakse igapäevaste tulemuste või muude vahetulemuste põhjal, tehakse *võistlusel* ja *üritusel* vahet asjaomase rahvusvahelise alaliidu reeglites sätestatud korras.

Dopinguvastase reegli rikkumise tagajärjed (tagajärjed) - kui *sportlane* või muu *isik* rikub dopinguvastast reeglit, võib see kaasa tuua alljärgnevatest tagajärgedest ühe või mitu: a) *tühistamine/diskvalifitseerimine* tähendab *sportlase* konkreetsel *võistlusel* või *üritusel* saavutatud tulemuste kehtetuks tunnistamist koos kõige sellega kaasnevaga, sealhulgas võimalikest medalitest, punktidest ja auhindadest ilmajäämisega; b) *võistluskeeld* tähendab seda, et *sportlasel* või muul *isikul* on dopinguvastase reegli rikkumise tõttu keelatud teatud kindla ajavahemiku vältel osaleda mis tahes *võistlusel* või muus tegevuses või saada toetust artiklis 10.14 sätestatud korras; c) *esialgne võistluskeeld* tähendab seda, et *sportlasel* või muul *isikul* on keelatud ajutiselt osaleda mis tahes *võistlusel* või tegevuses enne lõpliku otsuse tegemist asja artiklis 8 sätestatud arutamise tulemusel; d) *rahalised tagajärjed* tähendab rahalist karistust, mis määratakse dopinguvastase reegli rikkumise eest, või dopinguvastase reegli rikkumisega seotud kulude sissenõudmist ning e) *avalikustamine* tähendab teabe avalikku levitamist või jagamist avalikkusega või *isikutega*, kes ei kuulu nende *isikute* ringi, kellel on artikli 14 alusel õigus saada teavet varem. Ka *võistkondliku spordialaga* tegelevate võistkondade suhtes võidakse artiklis 11 sätestatud korras *tagajärgi* kohaldada.

Saastunud toode - toode, mis sisaldab *keelatud ainet*, mida ei ole avaldatud toote etiketil või mõistlikus ulatuses tehtud internetiotsinguga kättesaadava teabe hulgas.

Otsuse piirmäär - *proovis* sisalduva aine koguse *rahvusvahelises laborite standardis* määratletud väärtus, millest suurema väärtuse korral teatakse *halvast analüütilisest leiust*.

¹²² [Kommentaar mõiste „sportlane“ juurde. Spordiga tegelevad inimesed võivad kuuluda ühte rühma viiest: 1) rahvusvahelise taseme sportlane; 2) riikliku taseme sportlane; 3) isik, kes ei ole ei rahvusvahelise ega ka riikliku taseme sportlane, kuid kellele rahvusvaheline alaliit või riiklik dopinguvastane organisatsioon on otsustanud laiendada oma voliala; 4) tervisesportlane ning 5) isikud, kellele ei ole ükski rahvusvaheline alaliit ega riiklik dopinguvastane organisatsioon oma voliala laiendanud ega otsustanud laiendada. Koodeksi dopinguvastased reeglid kehtivad kõigi rahvusvahelise või riikliku taseme sportlaste kohta, kusjuures rahvusvahelisel tasemel spordi ja riiklikul tasemel spordi täpsed määratlused sätestatakse vastavalt rahvusvaheliste alaliitude ja riiklike dopinguvastaste organisatsioonide dopinguvastastes reeglites.]

Volitatud kolmas isik - mis tahes isik, kellele *dopinguvastane organisatsioon* annab üle *dopingukontrolli* või *dopinguvastase koolitusprogrammi* mingi osa korraldamise, sealhulgas kolmandad isikud või teised *dopinguvastased organisatsioonid*, kes tegelevad *dopinguvastase organisatsiooni* tarbeks *proovide* võtmise, muude *dopingukontrolliteenuste* pakkumise või *dopinguvastaste koolitusprogrammide* korraldamisega, või sõltumatud töövõtjad, kes osutavad *dopinguvastasele organisatsioonile* *dopingukontrolliteenuseid* (nt *dopingukontrolliametnikud* või saatjad, kes ei ole organisatsiooni töötajad). Mõiste ei hõlma *spordiarbitraažikohut*.

Tühistamine/diskvalifitseerimine - vt eespool toodud mõiste „*dopinguvastase reegli rikkumise tagajärjed*“.

Dopingukontroll - kõik etapid ja sammud alates testiplaani kavandamisest kuni võimalike apellatsioonkaebuste lõpliku lahendamise ja *tagajärgede* rakendamiseni, sealhulgas kõik vahepealsed etapid ja sammud, näiteks *testimine*, uurimine, asukohateabe esitamine, *raviotstarbelise kasutamise erandite* tegemine, *proovide* võtmine ja käitlemine, laboratoorne analüüs, *tulemuste haldamine* ning artikli 10.14 (staatus *võistluskeelu* või *esialgse võistluskeelu* ajal) rikkumisega seotud uurimine ja menetlused.

Koolitustegevus - õppetegevus spordi vaimu edendavate ja kaitsvate väärtushinnangute kindlustamiseks ja käitumisharjumuste kujundamiseks ning dopingu tahtliku ja tahtmatu kasutamise ennetamiseks.

Üritus - üksikute *võistluste* sari, mille korraldab üks juhtorgan (nt olümpiamängud, rahvusvahelise alaliidu maailmameistrivõistlused või Panameerika mängud).

Ürituse aeg - *ürituse* juhtorgani määratud ajavahemik *ürituse* algusest lõpuni.

Ürituse toimumise kohad - *ürituse* juhtorgani määratud asjaomased kohad.

Süü - mis tahes kohustuse rikkumine või konkreetses olukorras vajaliku hoole järgimata jätmine. *Sportlase* või muu *isiku* süüastme hindamisel võetakse muu hulgas arvesse järgmisi tegureid: *sportlase* või muu *isiku* kogemused, kas *sportlane* või muu *isik* on *kaitstud isik*, erilised asjaolud, nt vigastus, ohu suurus, mida *sportlane* oleks pidanud tajuma, ning kui hoolikalt uuris *sportlane* asjaolusid, mida oleks tulnud tajuda ohuna. *Sportlase* või muu *isiku* süüastme hindamisel peavad vaadeldavad asjaolud konkreetselt ja asjakohaselt selgitama *sportlase* või muu *isiku* kõrvalekaldumist oodatavast käitumisnormist. Seega pole näiteks asjaolu, et *sportlane* kaotaks *võistluskeelu* ajaks võimaluse teenida suuri rahasummasid või et *sportlase* karjääri lõpuni on jäänud vähe aega või spordiürituste kalender asjakohased tegurid, mida tuleks võtta arvesse *võistluskeelu* lühendamisel artikli 10.6.1 või 10.6.2 alusel.¹²³

Rahalised tagajärjed - vt eespool toodud mõiste „*dopinguvastase reegli rikkumise tagajärjed*“.

Võistlussisene - ajavahemik, mis algab kell 23.59 sellel päeval enne *võistlust*, milles *sportlane* on osalema registreeritud, ja kestab vastava *võistluse* ning *võistlusega* seotud *proovi* võtmise lõpuni. WADA võib lubada konkreetsel spordialal teistsugust määratlust, kui rahvusvaheline alaliit põhjendab veenvalt, et asjaomase spordiala puhul on teistsugune määratlus vajalik; kui WADA on nõusoleku andnud, arvestavad selle konkreetse spordiala kohta kehtiva teistsuguse määratlusega kõik *suurürituse korraldajad*.¹²⁴

Sõltumatu vaatleja programm - WADA järelevalve all tegutsev rühm vaatlejaid ja/või audiitoreid, kes jälgivad ja juhendavad *dopingukontrolli* korraldamist enne teatud *üritusi* ja nende ajal ning annavad aru vaatlustulemuste kohta osana WADA koodeksi täitmise kontrolliprogrammist.

Individuaalne spordiala - mis tahes spordiala, mis ei ole *võistkondlik spordiala*.

Võistluskeeld - vt eespool toodud mõiste „*dopinguvastase reegli rikkumise tagajärjed*“.

¹²³ [Kommentaar mõiste „süü“ juurde. Sportlase süüastme hindamise tegur on sama kõikide süüga arvestamist nõudvate artiklite puhul. Kuid karistuse vähendamine artikli 10.6.2 alusel ei ole kohane, kui süüastme hindamise tulemusena ei leita, et sportlase või muu isiku käitumises puudus oluline süü või hooletus.]

¹²⁴ [Kommentaar mõiste „võistlussisene“ juurde. Mõiste „võistlussisene“ üldkehtiv määratlus tagab kõikide spordialade sportlasele ühtsema olukorra, garanteerib, et sportlaste seas ei valitse segadust võistlussisese testimise ajavahemike üle või vähendab sellealast segadust, hoiab ära ürituse võistlustevahelisel ajal ettevaatamatusest tekkida võivad halvad analüütilised leiud, ning aitab ennetada olukorda, kus võistlusväliselt keelatud ainetega saavutatud sooritusvõime võimalik paranemine kestab ka võistluse ajal.]

Institutsionaalne sõltumatus - apellatsioonkaebusi arutavad kolleegiumid on *tulemuste haldamise* eest vastutavast dopinguvastastest organisatsioonist institutsionaalselt täiesti sõltumatud. Seetõttu ei tohi *tulemuste haldamise* eest vastutav dopinguvastane organisatsioon neid mingil moel hallata, need ei tohi olla *tulemuste haldamise* eest vastutava dopinguvastase organisatsiooniga kuidagi seotud ega sellele mingil kombel alluda.

Rahvusvaheline üritus - üritus või võistlus, kus ürituse juhtorgan on Rahvusvaheline Olümpiakomitee, Rahvusvaheline Paralümpiakomitee, rahvusvaheline alaliit, *suurürituse korraldaja* või muu rahvusvaheline spordorganisatsioon või mille tehnilised ametnikud määrab eelnimetatud organisatsioon.

Rahvusvahelise taseme sportlane - rahvusvahelise tasemega spordivõistlusel osalevad *sportlased*, lähtudes rahvusvahelise alaliidu poolt kooskõlas *rahvusvahelise testimis- ja uurimisstandardiga* kehtestatud määratlusest.¹²⁵

Rahvusvaheline standard - standard, mille WADA on kehtestanud *koodeksit* täiendavana. Kui menetlus vastab *rahvusvahelisele standardile* (mitte üksnes muule standardile, tavale või korrale), on see piisav järeldamiseks, et *rahvusvahelises standardis* käsitletud menetlus on teostatud kooskõlas nõuetega. *Rahvusvahelised standardid* hõlmavad kõiki tehnilisi dokumente, mis on välja antud kooskõlas vastava *rahvusvahelise standardiga*.

Suurürituste korraldajad - riiklike olümpiakomiteede kontinentaalsed liidud ja muud mitut spordiala hõlmavad rahvusvahelised organisatsioonid, kes tegutsevad mis tahes kontinentaalse, piirkondliku või muu *rahvusvahelise* ürituse juhtorganina.

Marker - ühend, ühendite rühm või bioloogiline parameeter (bioloogilised parameetrid), mis näitab *keelatud aine* või *keelatud meetodi kasutamist*.

Metaboliit - mis tahes aine, mis on tekkinud biotransformatsiooni tulemusena.

Vähim teatamistase - *keelatud aine* või selle *metaboliidi* (*metaboliitide*) või *markeri(te)* hinnanguline kontsentratsioon *proovis*, millest väiksema kontsentratsiooni korral ei peaks WADA akrediteeritud laborid teatama *proovist* kui *halvast analüütilisest leiust*.

Alaealine - füüsiline *isik*, kes on noorem kui kaheksateistkümnepäevane.

Riiklik dopinguvastane organisatsioon - organisatsioon(id), millele iga riik on omistanud peamise pädevuse ning pannud kohustuse kehtestada ja rakendada dopinguvastaseid reegleid, juhtida *proovide* võtmist, hallata testitulemusi ning tegeleda tulemuste haldamisega. Kui pädev(ad) riiklik(ud) võimuorgan(id) pole niisugust pädevust ühelegi organisatsioonile omistanud, peab selleks olema vastava riigi *riiklik olümpiakomitee* või selle määratud asutus.

Riiklik üritus - spordiüritus või võistlus, milles osalevad *rahvusvahelise* või *riikliku taseme sportlased*, kuid mis ei ole *rahvusvaheline üritus*.

Riikliku taseme sportlane - riikliku tasemega spordivõistlusel osalevad *sportlased*, lähtudes *riikliku dopinguvastase organisatsiooni* poolt kooskõlas *rahvusvahelise testimis- ja uurimisstandardiga* kehtestatud määratlusest.

Riiklik olümpiakomitee - Rahvusvahelise Olümpiakomitee tunnustatud organisatsioon. Mõiste „*riiklik olümpiakomitee*“ hõlmab ka riiklikku spordikonnaföderatsiooni nendes riikides, kus riiklik spordikonnaföderatsioon täidab tavaliselt *riiklikule olümpiakomiteele* dopinguvastase võitluse raames pandud kohustusi.

Süü või hooletuse puudumine - olukord, kus *sportlane* või muu *isik* tõendab, et ta ei teadnud ega kahtlustanud ega oleks isegi ülima ettevaatlikkuse korral võinud mõistlikkuse piires teada või kahtlustada, et ta on kasutanud või talle on manustatud *keelatud ainet* või *keelatud meetodit* või ta on muul moel rikkunud dopinguvastast reeglit. Kui tegemist ei ole *kaitstud isiku* või *tervisesportlasega*, peab *sportlane* artikli 2.1 rikkumise korral tõendama ka seda, kuidas *keelatud aine* tema organismi sattus.

¹²⁵ [Kommentaar mõiste „*rahvusvahelise taseme sportlane*“ juurde. Kooskõlas *rahvusvahelise testimis- ja uurimisstandardiga* võib *rahvusvaheline alaliit* määrata tingimused, mille alusel loetakse *sportlased* *rahvusvahelise taseme sportlasteks*, nt paremusjärjestus, konkreetsetel *rahvusvahelistel üritustel* osalemine, litsentsitüüp jne. Kuid need tingimused tuleb avaldada selges ja konkreetsetes vormis, et *sportlased* saaks kiiresti ja kerge vaevaga teha kindlaks, millal neid loetakse *rahvusvahelise taseme sportlasteks*. Näiteks kui tingimuseks on osalemine teatud *rahvusvahelistel üritustel*, peab *rahvusvaheline alaliit* avaldama nende *rahvusvaheliste ürituste loetelu*.]

Olulise süü või **hooletuse puudumine** - olukord, kus *sportlane* või muu *isik* tõendab, et mis tahes *süü* või *hooletus* ei olnud kõiki asjaolusid arvestades ning *süü* või *hooletuse puudumise* kriteeriume silmas pidades dopinguvastase reegli rikkumises olulise tähtsusega. Kui tegemist ei ole *kaitstud isiku* või *tervisesportlasega*, peab *sportlane* artikli 2.1 rikkumise korral tõendama ka seda, kuidas *keelatud aine* tema organismi sattus.

Tegevuse sõltumatus - tähendab, et 1) *tulemuste haldamise* eest vastutava *dopinguvastase organisatsiooni* või selle sidusorganisatsioonide (liikmeks olev liit või konföderatsioon) juhatuse liikmeid, töötajaid, komisjonide liikmeid, konsultante ja ametnikke, samuti asja uurimise ja arutamiseelse menetlusega seotud *isikut*, ei saa nimetada asjaomase *tulemuste haldamise* eest vastutava *dopinguvastase organisatsiooni* asju arutava kolleegiumi liikmeks ja/või asjaajajaks (ulatuses, milles viimane oleks kaasatud otsustusprotsessi ja/või otsuse ettevalmistamisse), ning 2) asju arutavad kolleegiumid peavad saama asju arutada ja otsuseid langetada ilma *dopinguvastase organisatsiooni* või mis tahes kolmanda isiku sekkumiseta. Eesmärk on tagada, et asju arutava kolleegiumi liikmed või kolleegiumi otsuste tegemisse muul moel kaasatud inimesed ei ole seotud asja uurimise ega asja menetluse jätkamise otsuste tegemisega.

Võistlusväline - mis tahes ajavahemik, mis ei ole *võistlussisene*.

Osaleja - mis tahes *sportlane* või *sportlase tugiisik*.

Isik - füüsiline *isik*, organisatsioon või muu juriidiline isik.

Valdamine - tegelik otsene *valdus* või kaudne *valdus* (mis on olemas vaid juhul, kui *isikul* on ainukontroll *keelatud aine* või *keelatud meetodi* üle või *keelatud aine* või *keelatud meetodi* asukohaks olevate ruumide üle, või ta kavatses *keelatud aine* või *keelatud meetodi* või nimetatud ruumi üle kontrolli saada), kuid kui *isikul* puudub ainukontroll *keelatud aine* või *keelatud meetodi* üle või *keelatud aine* või *keelatud meetodi* asukohaks olevate ruumide üle, on kaudne *valdus* olemas vaid juhul, kui *isik* oli teadlik *keelatud aine* või *keelatud meetodi* olemasolust ja kavatses selle üle kontrolli saada. Siiski ei saa dopinguvastase reegli rikkumise aluseks olla üksnes *valdamine*, kui *isik* on enne mis tahes teate saamist selle kohta, et ta on rikkunud dopinguvastast reeglit, astunud samme, mis näitavad, et *isik* ei kavatsenud kunagi *valdust* omandada ja on *valdusest* loobunud, teavitades sellest sõnaselgelt *dopinguvastast organisatsiooni*. Arvestamata siinses määratluses sisalduvaid vastupidiseid sätteid, tähendab *keelatud aine* või *keelatud meetodi* ostmine (sh elektroonilisel või muul viisil), et ostu sooritanud *isik* on valdaja.¹²⁶

Keelatud ainete ja keelatud meetodite nimekiri - nimekiri, milles on loetletud *keelatud ained* ja *keelatud meetodid*.

Keelatud meetod - mis tahes meetod, mis sisaldub *keelatud ainete ja keelatud meetodite nimekirjas*.

Keelatud aine - mis tahes aine või ainete klass, mis sisaldub *keelatud ainete ja keelatud meetodite nimekirjas*.

Kaitstud isik - *sportlane* või muu füüsiline *isik*, kes dopinguvastase reegli rikkumise ajal i) ei ole vähemalt kuusteist (16) aastat vana, ii) ei ole vähemalt kaheksateist (18) aastat vana ega ole lisatud ühtegi *registreeritud testimisbaasi* ning kes ei ole võistelnud ühelgi *rahvusvahelisel üritusel* avatud kategoorias, või iii) on vanusest olenemata põhjusel riigis kehtivate õigusaktide järgi tunnistatud piiratud teovõimega isikuks.¹²⁷

¹²⁶ [Kommentaar mõiste „valdamine“ juurde. Selle määratluse järgi tähendaks sportlase autost leitud anaboolsed steroidid rikkumist, välja arvatud juhul, kui sportlane tõendab, et autot kasutas keegi teine; niisugusel juhul peab dopinguvastane organisatsioon tõendama, et kuigi sportlasel ei olnud ainukontrolli auto üle, oli sportlane anaboolsetest steroididest teadlik ja kavatses nende üle kontrolli saada. Samamoodi peab dopinguvastane organisatsioon sellisel juhul, kui anaboolseid steroide avastatakse sportlase ja tema abikaasa ühise kontrolli all olevast kodusest apteegist, tõendama, et sportlane oli anaboolsetest steroididest teadlik ja kavatses neid oma kontrolli all hoida. Ainuuksi keelatud aine ostmine tähendab valdamist isegi juhul, kui see toode näiteks ei saabu kohale, selle saab keegi teine või see saadetakse kolmanda isiku aadressile.]

¹²⁷ [Kommentaar mõiste „kaitstud isik“ juurde. Koodeksi järgi koheldakse kaitstud isikuid teatud juhtudel erinevalt teistest sportlastest või isikutest, lähtudes arusaamast, et sportlane, kes on teatud vanusest noorem või kelle vaimne võimekus jääb alla teatud normi, ei pruugi olla suuteline mõistma koodeksi sisalduvate tegude keeldu. Siia alla kuulub näiteks parasportlane, kellel on intellektipuude tõttu dokumenteeritult piiratud teovõime. Mõistega „avatud kategooria“ välistatakse võistlused, milles osalejad on piiratud juunior- või mingi vanuserühma kategooriatega.]

Asja esialgne arutamine - artikli 7.4.3 tähenduses asja kiirendatud korras ja lühendatud arutamine enne asja arutamist artikli 8 alusel, mille raames *sportlast* teavitatakse ja antakse talle võimalus esitada kirjalikult või suuliselt oma seisukohad.¹²⁸

Esialgne võistluskeeld - vt eespool toodud mõiste „dopinguvastase reegli rikkumise tagajärjed“.

Avalikustama - vt eespool toodud mõiste „dopinguvastase reegli rikkumise tagajärjed“.

Tervisesportlane - asjakohase riikliku dopinguvastase organisatsiooni poolt sellisena määratletud füüsiline isik, tingimusel, et mõiste ei hõlma isikut, kes on viie (5) aasta jooksul enne dopinguvastase reegli rikkumist olnud rahvusvahelise taseme sportlane (iga rahvusvahelise alaliidu poolt kooskõlas rahvusvahelise testimis- ja uurimisstandardiga kehtestatud määratluse järgi) või riikliku taseme sportlane (iga riikliku dopinguvastase organisatsiooni poolt kooskõlas rahvusvahelise testimis- ja uurimisstandardiga kehtestatud määratluse järgi), esindanud mis tahes riiki rahvusvahelisel üritusel avatud kategoorias või lisatud mis tahes registreeritud testimisbaasi või muusse rahvusvahelise alaliidu või riikliku dopinguvastase organisatsiooni loodud asukohateavet sisaldavasse baasi.¹²⁹

Piirkondlik dopinguvastane organisatsioon - piirkondlik juriidiline isik, mille liikmesriigid on määranud kooskõlastama ja haldama oma riiklike dopinguvastaste programmide edasivolitatud valdkondi, mis võivad hõlmata dopinguvastaste reeglite kehtestamist ja rakendamist, proovide kavandamist ja võtmist, tulemuste haldamist, raviotstarbelise kasutamise erandite läbivaatamist, asjade arutamise korraldamist ning koolitusprogrammide elluviimist piirkondlikul tasandil.

Registreeritud testimisbaas - tähtsaimate sportlaste valim, mille on eraldi rahvusvahelisel tasandil koostanud rahvusvahelised alaliidud ja riiklikul tasandil riiklikud dopinguvastased organisatsioonid ning millesse kantud sportlased on vastava rahvusvahelise alaliidu või riikliku dopinguvastase organisatsiooni testiplaani raames võistluseselt ja võistlusväliselt korraldatavate testimiste ajal suurendatud tähelepanu all ning peavad seetõttu andma artikli 5.5 ning rahvusvahelise testimis- ja uurimisstandardi alusel teavet oma asukoha kohta.

Tulemuste haldamine - menetlus, mis algab tulemuste haldamise rahvusvahelise standardi artikli 5 kohase teavitamisega või teatud juhtudel (nt atüüpilise leiu, sportlase bioloogilise passi, asukohateabega seotud rikkumise korral) tulemuste haldamise rahvusvahelise standardi artiklis 5 sõnaselgelt sätestatud teavituseelsete sammudega, hõlmab süüdistuse esitamist ja lõpeb asjas lõpliku otsuse tegemisega, nii et selle raamesse jääb nii asja arutamine esimeses astmes kui ka apellatsiooniasemes (kui esitatakse apellatsioonkaebus).

Proov - mis tahes bioloogiline aines, mis on kogutud dopingukontrolli eesmärgil.¹³⁰

Allakirjutajad - koodeksile alla kirjutanud organisatsioonid, mis on artiklis 23 sätestatud korras koodeksi heaks kiitnud ja võtnud kohustuse seda rakendada.

Määratletud meetod - vt artikkel 4.2.2.

Määratletud aine - vt artikkel 4.2.2.

Mittesüüline vastutus - norm, mille järgi ei ole dopinguvastasel organisatsioonil dopinguvastase reegli rikkumise tuvastamiseks artiklite 2.1 ja 2.2 alusel vaja tõendada sportlase tahtlust, süüd, hooletust ega teadlikku kasutamist.

Narkootiline- või psühhotroopne aine - vt artikkel 4.2.3.

¹²⁸ [Kommentaar mõiste „asja esialgne arutamine“ juurde. Asja esialgne arutamine tähendab üksnes eelmenetlust, mille raames ei pruugita vaadata läbi kõiki juhtumi asjaolusid. Pärast asja esialgset arutamist jääb sportlasele õigus asja järgnevale täielikule sisulisele arutamisele. Samas tähendab artiklis 7.4.3 kasutatud mõiste „asja kiirendatud korras arutamine“ asja täielikku sisulist arutamist, mis korraldatakse ajaliselt kiirendatud korras.]

¹²⁹ [Kommentaar mõiste „tervisesportlane“ juurde. Mõistega „avatud kategooria“ välistatakse võistlused, milles osalejad on piiratud juunior- või mingi vanuserühma kategooriatega.]

¹³⁰ [Kommentaar mõiste „proov“ juurde. Mõnikord on väidetud, et vereproovide võtmine rikub teatud religioossete või kultuuriliste rühmade tõekspidamisi. On jõutud järeldusele, et niisugustel väidetest puudub alus.]

Oluline abi - artikli 10.7.1 tähenduses peab *isik olulise abi* andmiseks: 1) allkirjastatud kirjalikus tunnistuses või salvestatud küsitlusel avaldama kogu tema valduses oleva dopinguvastaste reeglite rikkumistega või muu artiklis 10.7.1.1 kirjeldatud menetlusega seotud teabe ning 2) tegema täielikku koostööd mis tahes kõnealuse teabega seotud asja või juhtumi uurimisel ja sellekohaste otsuste tegemisel, muu hulgas näiteks andma asja arutamisel ütlusi, kui *dopinguvastane organisatsioon* või asja arutav kolleegium seda taotleb. Samuti peab antud teave olema usaldusväärne ja moodustama olulise osa igast algatatavast uurimisest või menetlusest, või kui uurimist või menetlust ei algatata, siis oleks see võinud olla piisav alus, mille põhjal uurimine või menetlus algatada.

Manipuleerimine - tahtlik tegevus, mis kahjustab *dopingukontrollimenetlust*, kuid mis üldjuhul ei kuulu *keelatud meetodi* mõiste alla. *Manipuleerimine* hõlmab muu hulgas altkäemaksu pakkumist või vastuvõtmist mingi toimingu tegemiseks või tegemata jätmiseks, *proovi* võtmise vältimist, *proovi* analüüsimise mõjutamist või selle võimatuks muutmist, *dopinguvastase organisatsiooni*, *raviotstarbelise kasutamise erandite* komiteele või asja arutavale kolleegiumile esitatud dokumentide võltsimist, tunnistajatelt valetunnistuse hankimist, *dopinguvastase organisatsiooni* või asja arutava kolleegiumi mis tahes muul viisil petmist eesmärgiga mõjutada *tulemuste haldamist* või *tagajärgede* kohaldamist ning muud sarnast tahtlikku sekkumist *dopingukontrolli* mis tahes ossa või sellesse sekkumise katset.¹³¹

Sihthetamine - konkreetsete *sportlaste* valimine *testimiseks* *rahvusvahelises testimis- ja uurimisstandardis* sätestatud tingimustel.

Võistkondlik spordiala - spordiala, mille korral on *võistluse* käigus lubatud vahetada mängijaid.

Tehniline dokument - dokument, mille WADA on mis tahes ajal kehtestanud ja avaldanud ning mis sisaldab konkreetsetes *rahvusvahelises standardis* sätestatud dopinguvastase võitlusega seotud valdkondades kehtivaid kohustuslikke tehnilisi nõudeid.

Testimine - *dopingukontrolli* osa, mis hõlmab testiplaani kavandamist ning *proovide* võtmist, käitlemist ja vedu laborisse.

Raviotstarbelise kasutamise erand - *raviotstarbelise kasutamise erand* võimaldab haigusseisundiga *sportlasel* kasutada *keelatud ainet* või *meetodit*, kuid üksnes juhul, kui täidetud on artiklis 4.4 ja *raviotstarbelise kasutamise erandite rahvusvahelises standardis* sätestatud tingimused.

Edasiandmine - *keelatud aine* või *keelatud meetodi* (kas vahetult või mis tahes elektrooniliste või muude vahendite abil) müümine, andmine, vedu, saatmine, kohaletoimetamine või levitamine (või nimetatud eesmärgil *valdamine*) mis tahes kolmandale isikule *sportlase*, *sportlase tugipersonali* või mis tahes muu *isiku* poolt, kes kuulub *dopinguvastase organisatsiooni* volialasse; samas ei hõlma see mõiste heas usus tegutseva meditsiinipersonali tegevust, millega kaasneb *keelatud aine kasutamine* tegeliku ja õiguspärase ravi eesmärgil või muul vastuvõetaval põhjusel, ega toiminguid *keelatud ainetega*, kui need ained ei ole keelatud *võistlusvälise testimise* korral, välja arvatud juhul, kui kõik asjaolud kokku näitavad, et *keelatud ained* ei olnud mõeldud kasutamiseks tegeliku ja õiguspärase ravi eesmärgil või on mõeldud sportliku sooritusvõime parandamiseks.

UNESCO konventsioon - spordis dopingu kasutamise vastane rahvusvaheline konventsioon, mis võeti vastu UNESCO peakonverentsi 33. istungjärgul 19. oktoobril 2005, sealhulgas kõik muudatused, mille on kehtestanud konventsiooni liikmesriigid ja spordis dopingu kasutamise vastase rahvusvahelise konventsiooni liikmete konverents.

Kasutamine - mis tahes *keelatud aine* või *keelatud meetodi* tarvitamine, rakendamine, sissevõtmine, süstimine või muul viisil tarbimine.

WADA - Maailma Dopinguvastane Agentuur.

¹³¹ [Kommentaari mõiste „manipuleerimine“ juurde. Näiteks on selle artikli alusel keelatud testimise käigus muuta dopingukontrollivormile kantud identifitseerimisnumbreid, lõhkuda B-proovi analüüsi käigus B-proovi pudelit, muuta proovi, lisades sellesse võõra ainet, või hirmutada või püüda hirmutada võimalikku tunnistajat või dopingukontrollimenetluse raames juba tunnistuse või teavet andnud tunnistajat. Manipuleerimine hõlmab ka väärkäitumist tulemuste haldamise ajal. Vt artikkel 10.9.3.3. Meetmeid, mis on võetud isiku õiguspäraseks kaitseks dopinguvastase reegli rikkumise süüdistuse vastu, ei loeta manipuleerimiseks. Ründavat käitumist dopingukontrolliametniku või muu dopingukontrolli kaasatud isiku suhtes, mis muul juhul ei tähenda manipuleerimist, arutatakse spordiorganisatsioonide distsiplinaareeskirjade alusel.]

Teabe piiratud kasutust käsitlev leping - artiklite 10.7.1.1 ja 10.8.2 tähenduses kirjalik leping dopinguvastase organisatsiooni ja sportlase või muu isiku vahel, millega võimaldatakse sportlasel või muul isikul anda dopinguvastasele organisatsioonile teavet konkreetse olukorras ja piiratud ajavahemiku jooksul tingimusega, et kui olulise abi andmise kokkulepet või asja lahendamise kokkulepet ei sõlmita, siis ei tohi dopinguvastane organisatsioon selles konkreetse olukorras sportlaselt või muult isikult saada teavet kasutada sportlase või muu isiku vastu üheski koodeksi alusel algatatud tulemuste haldamise menetluses ning sportlane või muu isik ei tohi selles konkreetse olukorras dopinguvastasel organisatsioonilt saada teavet kasutada dopinguvastase organisatsiooni vastu üheski koodeksi alusel algatatud tulemuste haldamise menetluses. Lepinguga ei keelata dopinguvastasel organisatsioonil, sportlasel või muul isikul kasutada teavet või tõendusmaterjali, mis on saadud mis tahes muul moel peale lepingus kirjeldatud konkreetse ja ajaliselt piiratud olukorra.

ARTIKLI 24.1 KESKSED MÕISTED

Raskendavad tegurid - mõiste tähendab tahtliku katset koodeksit või rahvusvahelisi standardeid eirata või kahjustada ja/või rikkuda dopinguvastast süsteemi, katset varjata koodeksi täitmata jätmist või mis tahes muud asjaomase allakirjutaja pahauskset käitumist, samuti allakirjutaja püsivat keeldumist astuda mõistlikke samme WADA teavitatud mittevastavuste kõrvaldamiseks või kõrvaldamata jätmist, korduvat rikkumist ning mis tahes muid tegureid, mis raskendavad allakirjutajapoolset koodeksi täitmata jätmist.

Kinnitatud kolmas isik - üks või mitu dopinguvastast organisatsiooni ja/või volitatud kolmandat isikut, kelle WADA on pärast koodeksit mittetäitva allakirjutajaga konsulteerimist valinud ja kinnitanud isikuks, kes hakkab asjaomase allakirjutaja kogu dopinguvastase tegevuse või selle mingi osa üle järelevalvet tegema või võtab selle üle. Viimase võimalusena, kui muid sobivaid organeid ei leidu, võib seda ülesannet täita WADA ise.

Kriitilise tähtsusega nõue - nõue, mida loetakse spordis dopingu vastu võitlemisel kriitilise tähtsusega nõudeks. Vt täpsemalt koodeksi allakirjutajate vastavuse standardi lisa A.

Trahv - summa, mille allakirjutaja tasub ning mis kajastab koodeksi täitmata jätmise / raskendavate tegurite raskusastet, ajalist kestust ja vajadust hoida ära sarnast käitumist tulevikus. Kui ei ole jäetud täitmata ühtegi kriitilise tähtsusega nõuet, ei ületa trahv a) 10% allakirjutaja aastasest eelarvelisest kogukulust või b) 100 000 USA dollarit, kui see on punktis a märgitud summast väiksem. WADA kasutab trahvisummat koodeksi täitmise edasise kontrollimise ja/või dopinguvastase koolitustegevuse ja/või dopinguvastase teadustöö rahastamiseks.

Üldine nõue - nõue, mida loetakse spordis dopingu vastu võitlemisel oluliseks nõudeks, kuid mis ei ole kriitilise või suure tähtsusega nõue. Vt täpsemalt koodeksi allakirjutajate vastavuse standardi lisa A.

Suure tähtsusega nõue - nõue, mida loetakse spordis dopingu vastu võitlemisel suure, kuid mitte kriitilise tähtsusega nõudeks. Vt täpsemalt koodeksi allakirjutajate vastavuse standardi lisa A.

Mittevastavus - olukord, kus allakirjutaja ei järgi koodeksit ja/või üht või mitut rahvusvahelist standardit ja/või WADA täitevkomitee määratud nõudeid, kuid koodeksi allakirjutajatepoolse täitmise rahvusvahelises standardis sätestatud võimalusi mittevastavus(t)e kõrvaldamiseks ei ole veel ammendatud ning seetõttu ei ole WADA esitanud ametlikku teadet selle kohta, et allakirjutaja ei täida koodeksit.

Ennistamine - olukord, kus leitakse, et allakirjutaja, kes on varem tunnistanud koodeksi mittetäitjaks, on selle puuduse kõrvaldanud ning täitnud kõik koodeksi allakirjutajate vastavuse standardi artikli 11 alusel määratud muud tingimused tema ennistamiseks koodeksit täitvate allakirjutajate nimekirjas (mõistest tuletatud verbi „ennistama“ tõlgendatakse samamoodi).

Esindajad - allakirjutaja või muu asjakohase organi juhid, direktorid, ametnikud, valitud liikmed, töötajad ja komisjonide liikmed, samuti (riikliku dopinguvastase organisatsiooni puhul või riikliku dopinguvastase organisatsiooni ülesandeid täitva riikliku olümpiakomitee puhul) riikliku dopinguvastase organisatsiooni või riikliku olümpiakomitee asukohariigi valitsuse esindajad.

Erikontroll - olukord, kus koodeksit mittetäitva allakirjutaja suhtes kohaldatavate tagajärgede raames teeb WADA konkreetset ja pidevat kontrolli allakirjutaja kogu dopinguvastase tegevuse või selle mõne osa üle eesmärgiga tagada, et allakirjutaja asjaomane tegevus on koodeksiga kooskõlas.

Järelevalve - olukord, kus koodeksit mittetäitva allakirjutaja suhtes kohaldatavate tagajärgede raames jälgib allakirjutaja dopinguvastast tegevust WADA korraldusel kinnitatud kolmas isik allakirjutaja kulul (mõistet „järelevalvet tegema“ tõlgendatakse samamoodi). Kui allakirjutaja on tunnistanud koodeksit mittetäitjaks ja ta ei ole kinnitatud kolmanda isikuga veel sõlminud lepingut järelevalve kohta, ei tohi asjaomane allakirjutaja ilma WADA eelneva sõnaselge kirjaliku loata iseseisvalt tegeleda mingisuguse dopinguvastase tegevusega valdkonnas (valdkondades), mille üle peaks hakkama valvama ja järelevalvet tegema kinnitatud kolmas isik.

Ülevõtmine - olukord, kus *koodeksit* mittetäitva *allakirjutaja* suhtes kohaldatavate tagajärgede raames võtab kinnitatud kolmas isik WADA korraldusel ja *allakirjutaja* kulul üle *allakirjutaja* kogu *dopinguvastase tegevuse* või osa sellest. Kui *allakirjutaja* on tunnistanud *koodeksit* mittetäitvaks ja ta ei ole kinnitatud kolmanda isikuga veel sõlminud lepingut ülevõtmise kohta, ei tohi asjaomane *allakirjutaja* ilma WADA eelneva sõnaselge kirjaliku loata iseseisvalt tegeleda mingisuguse *dopinguvastase tegevusega* valdkonnas (valdkondades), mille peaks üle võtma kinnitatud kolmas isik.

wada-ama.org/code